

Agenda Națională de Business 2012-2013

***Priorități pentru crearea unui mediu competitiv
și atractiv de business în Republica Moldova***

PLATFORMA COMUNĂ A BUSINESS-ULUI PRIVAT DIN REPUBLICA MOLDOVA

Dragi prieteni:

Am deosebită plăcere de a saluta apariția Ediției a 3-a Agendei Naționale a Business-ului (ANB-2012), care marchează o nouă etapă în consolidarea și maturizarea sectorului privat din Republica Moldova, mult mai conștient de valoarea sa, dar și de provocările la care va răspunde în timpul apropiat. Aceste provocări, deopotrivă cu ideile exprimate în favoarea unor soluții de urmat, sunt bine cunoscute antreprenoriatului din Republica Moldova, și anume în acest scop, autorii actualei ediții au adus în atenția destinatarilor finali produsul colectiv al unor viguroase dezbateri și consultări tematice, recomandări de politici și decizii, întemeiate pe o colecție generoasă de experiență și angajament individual.

Îmi permit să remarc decizia autorilor acestei ediții de a centra Agenda Națională a Business-ului din 2012 pe un singur domeniu de referință – administrarea fiscală și vamală – element fundamental pentru starea actuală a sectorului privat. În opinia mea, această abordare reflectă schimbările calitative din cadrul asociațiilor de business autohtone, stabilirea unor obiective realiste și prioritizarea actuală dezvoltând astfel existența unor așteptări sporite față de rezolvarea problemelor identificate în acest moment.

Voi nota de asemenea relevanța deosebită a acestei Ediții a 3 pentru dialogul public – privat, urmând practici internaționale de rezonanță și atribuind comunităților de afaceri din Republica Moldova un real instrument de monitorizare a politicilor și reglementărilor guvernamentale. Să sperăm că obiectivele incluse în acest document strategic să dea răspunsuri la preocupările antreprenoriatului și a mediului privat de consultanță.

Republica Moldova are nevoie de competitivitate, de idei noi și de crearea unor condiții optime pentru funcționarea companiilor mici și mijlocii, investitori privați

locali și străini. Gândindu-ne la bunăstarea Republicii Moldova, vă invit să citiți cu atenție gândurile, propunerile și preocupările mediului de afaceri – poate, actorul cel mai potrivit în a se pronunța asupra strategiilor de dezvoltare economică și socială a țării noastre. Or, Agenda Națională de Business s-a născut ca o formă de dialog intersectorial, de jos în sus, orientat spre susținerea unui dialog riguros, concret, bine articulat între comunitatea autohtonă de afaceri și autoritățile statului. Importanța acestui dialog este greu de subestimat în condițiile Republicii Moldova, în efortul de recuperare economică și de consolidare a instituțiilor moderne de piață liberă.

Nu în ultimul rând, îmi doresc ca efortul colegilor noștri, autori ai Agendei Naționale de Business, să fie tratat cu mult mai multă atenție în 2012 de către toți destinatarii săi finali – oficiali guvernamentali și parlamentari, antreprenori și mass-media, servind astfel scopului inițial al acestui efort anual – crearea unei platforme naționale de integrare a comunității de afaceri.

Urez succes acestei inițiative și transmit numai urări de bine și de bunăstare tuturor celor care-au generat-o.

Igor Munteanu
Ambasador al RM în SUA, Canada și Mexic

07.11.2011

CUPRINS

Abrevieri.....	6
Rolul și Misiunea ANB în Moldova.....	7
Sumar monitorizarea implementării ANB 2010.....	9
Cum a fost elaborată ANB 2012-2013.....	11
Direcțiile prioritare ANB 2012-2013.....	12
Regimul fiscal.....	13
Regimul vamal.....	18
Agenda Sectorială de Business 2012-2013.....	23
Anexe.....	27
Raportul de monitorizare al Agendei Naționale de Business 2010.....	27
Agenda Sectorială de Business 2012-2013.....	38
Sectorul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor.....	38
Sectorul Business-ului Agricol și Industria Vinului.....	44
Sectorul Transporturilor.....	51
Sectorul Construcțiilor.....	57
Ghidul Asociațiilor de Business.....	63

Abrevieri

ANB – Agenda Națională de Business

ACAP - Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova

AETR - Acord european privind duratele de lucru și de odihnă ale șoferilor care efectuează transporturi rutiere internaționale

AITA – Asociația Internațională a Transportatorilor Auto

AMPV - Asociația Micilor Producători de Vin din Moldova

AMB - Asociația Micului Business

ANAT - Asociația Națională a Agențiilor de Turism din RM

ANPC - Agenția Națională pentru Protecția Concurenței

ANPM - Asociația Națională a Producătorilor din Moldova

ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a RM

BNM – Banca Națională a Moldovei

CEMT – Conferința Europeană a Miniștrilor de Transport

CFM – Calea Ferată a Moldovei

CIPE - Centrul de Antreprenariat Internațional pe lângă Camera de Comerț din Statele Unite ale Americii

CNPM - Confederația Națională a Patronatului din Moldova

CSI – Comunitatea Statelor Independente

FIATA – Federația Internațională a Asociațiilor Expeditorilor

FNFM - Federația Națională a Fermierilor din Moldova

FPCPMC - Federația Patronatului din Construcție și Producerea Materialelor de Construcții

GLM – Grupul de Lucru pentru Monitorizarea implementării ANB 2010

HG – Hotărâre de guvern

INCOTERMS – Termeni de Comerț Internațional

ME – Ministerul Economiei

MF – Ministerul Finanțelor

MTID – Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor

ONU – Organizația Națiunilor Unite

RM – Republica Moldova

TI – Tehnologia Informației

TIC – Tehnologia Informației și Comunicațiilor

TVA – Taxa pe Valoarea Adăugată

UE – Uniunea Europeană

UOM - Uniunea Oenologilor din Moldova

UPZ - Uniunea Producătorilor de Zahăr

UTD - Uniunea Transportatorilor și Drumarilor

Rolul și Misiunea ANB în Moldova

Inițiativa elaborării de către asociațiile de afaceri și Camerele de Comerț din toată țara a unei liste comune de priorități în dezvoltarea antreprenoriatului din Republica Moldova pentru a participa la dialogul cu autoritățile publice cu o voce unică, a fost lansată în premieră în decembrie anul 2007, când șase cele mai influente la acel moment asociații de business s-au întâlnit la o masă rotundă cu experții IDIS Viitorul și cu misiunea Centrului de Antreprenariat Internațional de pe lângă Camera de Comerț din Statele Unite ale Americii (CIPE).

Pe parcursul anilor, inițiativa s-a transformat într-o Platformă comună de susținere a Agendei Naționale de Business, care cuprinde la moment reprezentanții a mai mult de 30 dintre cele mai influente și active asociații de business la nivel național și Camere de Comerț la nivel regional care, împreună cu comunitatea de experți, doresc să influențeze politica economică, prin participarea lor activă și transparentă în procesul decizional în domeniul reglementării activității de afaceri în Moldova.

Platforma ANB din Moldova este constituită pe principii clare și democratice pentru a consolida poziția comună a business-ului în relațiile cu autoritățile publice, ceea ce ne permite să unim eforturile și să ne alăturăm în dialogul public-privat altor platforme și grupuri de lucru de business bine cunoscute și influente în Moldova.

Noi susținem activitatea partenerilor noștri din Confederația Națională a Patronatelor din Republica Moldova în dialogul social tripartit, colaborăm fructuos cu Camera de Comerț și Industrie, în special prin filialele ei locale în dezvoltarea afacerilor la nivel regional, apreciem mult contribuția grupurilor de lucru în cadru reformei regulatorii Ghilotina+, în cadrul proiectul USAID BizPro și grupului de lucru Doing Business, susținut de Banca Mondială, dar și Cartea Alba a Asociațiilor Investitorilor Străini din Moldova. Majoritatea asociațiilor de business-membri ai rețelei ANB fac parte din aceste platforme și participă la Consiliile Consultative create pe lângă ministere în cadrul transparenței procesului decizional.

Dar probabil cea mai mare valoare a activității asociațiilor pe platforma ANB constă în faptul că această platformă reprezintă o mișcare apolitică, neafiliată cu puterea de guvernare, o inițiativă autohtonă a cercurilor de afaceri de jos în sus, care unește diferite asociații-membre: mari și mici; diverse organizații profesionale, dar și ale micului business; asociații care întrunesc oameni de afaceri dar și companii prin respectarea principiilor de activitate pe platforma ANB.

Experiența elaborării listei comune de priorități în diferite faze ale ciclului economic a contribuit la creșterea capacității de expertiză a asociațiilor prin elaborarea ANB în perioada de creștere economică continuă (ANB 2008), dar și în situația crizei economice profunde (ANB 2010), precum și la promovarea măsurilor necesare pentru eliminarea barierelor administrative și intersectoriale în perioada post criză (ANB 2012-13). La etapa actuală, asociațiile s-au focusat în mod conștient pe măsurile necesare doar în domeniul administrării fiscale și vamale, pentru a se concentra mai mult pe partea

implementării în agenda legislativă a țării a priorităților din ANB 2012-13. Suntem însă departe de a identifica o singură „barieră de aur” care odată fiind îndepărtată rezolvă toate problemele, și suntem pregătiți pentru un dialog complex și eficient cu autoritățile publice.

Asociațiile de afaceri din Moldova fac parte din societatea civilă a țării fiind, probabil, una din cele mai active, dar totodată și cea mai necunoscută parte a ei. Pentru a ridica imaginea membrilor ANB, dar și în întregime a antreprenoriatului autohton, asociațiile de business vor acorda mai multă atenție comunicării cu guvernul (B2G), dar și cu alți reprezentanți ai cercurilor de afaceri (B2B) și cu întreaga societate (B2C), prin respectarea anumitor reguli și criterii caracteristice platformei ANB.

Strategia de comunicare pe platforma ANB **„Influență prin Presiune”** se bazează pe:

- Presiunea publică, ceea ce ne diferențiază de activitatea de lobby;
- Presiunea concurențială, ceea ce ne deosebește de protecționism și concurența neloială;
- Presiunea prin cooperare, îndreptată spre consolidarea legăturilor de afaceri pe orizontală;
- Presiunea prin intermediul combinării resurselor umane, organizaționale dar și materiale, capabilă să compenseze eșecurile statului și eșecurile pieței

Misiunea noastră este nu doar în obținerea consensului dintre membrii ANB în stabilirea priorităților la nivel național și solidaritatea în promovarea afacerilor la nivel local, dar și într-o mai bună implementare a lor prin intensificarea dialogului public – privat din Moldova. Noi suntem deschiși pentru noi membri, pentru cei care împărtășesc aceleași principii, atât din rândul comunității de experți, cât și din partea cercurilor de afaceri.

Sumar monitorizarea implementării ANB 2010

Monitorizarea reprezintă un element foarte important pentru realizarea cu succes a oricărei activități, de aceea echipa ANB a direcționat o parte considerabilă a eforturilor și resurselor sale disponibile în vederea monitorizării implementării ANB 2010, urmărind progresul fiecărei recomandări pe parcursul întregului proces decizional și de elaborare a actelor normative: de la discuții prealabile cu autoritățile publice, consultări publice privind inițierea actelor normative, propuneri legislative sau amendamente, până la adoptarea și promulgarea modificărilor legislative. În acest scop, în cadrul rețelei ANB a fost creat un grup de lucru special pentru monitorizarea implementării ANB 2010. În componența grupului de lucru respectiv au fost incluși reprezentanți cu renume din asociațiile membre, care au o experiență profesională impresionantă. Activitatea grupului de lucru a fost facilitată de experții juriști și economiști din cadrul echipei ANB. Această formă de organizare a procesului de monitorizare a ANB 2010 a permis nu doar monitorizarea procesului de implementare la nivelul schimbărilor de ordin legislativ, dar și la nivelul impactului acestor modificări asupra mediului de business, precum și la nivelul practicilor de implementare a legislației. În plus, procesul de monitorizare a contribuit la îmbunătățirea comunicării și la creșterea capacităților rețelei ANB în întregime, cât și ale asociațiilor membre în parte și va permite pe viitor o promovare (advocacy) mai organizată a priorităților ANB.

În general, monitorizarea implementării ANB 2010 arată că rezultatele obținute în realizarea fiecărei din prioritățile stabilite sunt foarte neuniforme. Spre exemplu, în domeniul simplificării procedurii de compensare a datoriilor față de buget cu supraplata altor impozite, în special în ceea ce privește administrarea operațiunilor de import/export, acoperirii TVA de plată cu TVA ce urmează a fi restituit, în domeniul restituirii TVA exportatorilor în termenele stabilite, printr-o procedură simplificată, precum și în domeniul anulării taxelor locale pentru transportatorii internaționali s-au atestat rezultate și evoluții destul de pozitive.

În cazul altor priorități au fost realizate doar progrese parțiale, care însă nu au îmbunătățit cu mult situația (spre exemplu, la capitolul oferirii posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrare, fără condiții de plafonare). Pe de altă parte, dacă în unele domenii nu s-a înregistrat nici o schimbare (de exemplu la capitolul stabilirea unei proceduri clare privind modalitatea de efectuare a traficului rutier internațional de mărfuri în regiunea „transnistreană”, asigurând condiții de siguranță agenților economici), în altele chiar s-au înregistrat evoluții negative. Spre exemplu, la capitolul excluderea categorică a discreției birocrăției de stat de a impune sancțiuni exagerate în raport cu businessul privat, renunțarea la aplicarea de sancțiuni atunci când nu se confirmă existența unor prejudicii aduse statului, deși au fost operate unele modificări legislative, membrii grupului de lucru pentru monitorizare au estimat că în ansamblu situația nu s-a schimbat spre bine, ba chiar s-a înrăutățit, fiind în continuare aplicate sancțiuni exagerate. Mai mult ca atât, o serie de documente de politici și proiecte de acte normative, cum ar fi Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termenul mediu pe anii 2012-2014, prevăd o tendință de înăsprire a sancțiunilor aplicate mediului de afaceri.

Sumarul monitorizării implementării soluțiilor propuse în ANB 2010 este dat în tabelul de mai jos, iar raportul detaliat de monitorizare este inclus în anexele acestei publicații. Precizăm că calificativele date la rubrica Gradul de realizare din tabelul de mai jos se bazează preponderent pe aprecierile date de reprezentanții mediului de business, ilustrând mai ales impactul practic și evoluția reală a situației în domeniile abordate de ANB 2010, mai degrabă decât o simplă monitorizare a implementării la nivelul modificărilor legislative și al proiectelor de legi, care de foarte multe ori nu se traduc în viață printr-o aplicare și interpretare adecvată și conformă scopului declarat al acestor acte normative.

Domenii Prioritare	Soluții necesare propuse de ANB 2010	Gradul de realizare
Politici fiscale	1.1 Eficientizarea relațiilor dintre diverse agenții și instituții ale statului în raport cu businessul privat, eliminând dubla certificare, reducerea procedurilor de licențiere și reglementare a activităților economice, astfel încât agentul economic să fie servit în mod eficient și nu exploatat de către birocrăția statului;	Parțial realizat
	1.2 Aplicarea prezumției nevinovăției în relațiile dintre organele de control (Vama, Inspectoratul fiscal) și businessul privat;	Nerealizat. Situația s-a înrăutățit
	1.3 Publicitatea și promovarea vânzărilor, crearea condițiilor adecvate de lucru trebuie să fie stimulate de actuala legislație;	Nerealizat
	1.4 Oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrare, fără condiții de plafonare;	Nerealizat
	1.5 Excluderea categorică a discreției birocrăției de stat de a impune sancțiuni exagerate în raport cu businessul privat, renunțarea la aplicarea de sancțiuni atunci când nu se confirmă existența unor prejudicii aduse statului;	Nerealizat. Situația s-a înrăutățit
	1.6 Optimizarea continuă a procedurilor de raportare obligatorie a business-ului față de autoritățile publice și de stat, asigurând mai multă transparență, eficiență și rapiditate a procesului;	Parțial realizat
	1.7 Excluderea obligației de plată a impozitelor sociale și de pensii, care intervine lunar indiferent de momentul plății salariilor.	Nerealizat
Facilitarea importului, exportului și a procedurilor vamale	2.1 Excluderea obligațiunii de plată a TVA la importul de echipamente și utilaje de producție;	Fără rezultate practice. În proiect.
	2.2 Restituirea TVA exportatorilor în termenele stabilite, printr-o procedura simplificată;	Practic realizat
	2.3 Menținerea termenului de tranzit pentru transportatori de către organele vamale, aplicând modificări doar în cazuri excepționale și motivate în scris;	Fără rezultate practice.
	2.4 Stabilirea unei proceduri clare privind modalitatea de efectuare a traficului rutier internațional de mărfuri în regiunea „transnistreană”, asigurând condiții de siguranță agenților economici;	Fără rezultate practice
	2.5 Neaplicarea taxelor locale pentru transportatori internaționali la trecerea frontierei cu Ucraina și Republica Moldova;	Practic realizat. În proiect.
	2.6 Ajustarea și perfecționarea sistemului de reglementare a serviciilor furnizate de brokeri vamali, care ar permite buna funcționare a acestei instituții, cu randament maxim pentru agenții economici din RM;	Fără rezultate practice
	2.7 Reducerea drastică a birocratizării autorităților vamale, care ar diminua fenomenul corupției și ar spori colectările la buget	Fără rezultate practice.
	2.8 Anularea aplicării noțiunii de „prețuri indicative” de către inspectorii vamali, care contravine actualului Cod Vamal	Nerealizat
	2.9 Anularea dublei impunerii pentru certificarea agenților economici, care contravine practicii și acordurilor internaționale;	Nerealizat
	2.10 Simplificarea procedurii de compensare a datoriei față de buget cu supraplata altor impozite, în special în ceea ce privește administrarea operațiunilor de import/export, acoperirii TVA de plată cu TVA ce urmează a fi restituit.	Parțial realizat

Cum a fost elaborată ANB 2012-2013

Imediat după lansarea în luna mai, anul curent, a ANB 2010, a fost creat Grupul de lucru pentru monitorizarea schimbărilor în legislație, care se referă la propunerile din Agendă. Paralel cu acest grup, își continua activitatea sa și Grupul de lucru pentru elaborarea ANB, care a început procesul de actualizare și redactare a propunerilor și soluțiilor în domeniul administrării fiscale și vamale. Decizia de focusare mai mult pe o singură prioritate din trei, administrarea vamală și fiscală, precum și extinderea perioadei de dezvoltare a ANB, de la unu la doi ani, a fost dictată de schimbările în configurația Guvernului (serviciile fiscale și vamale au trecut la Ministerul Finanțelor), dar și de intenția de o mai bună corelare cu procesele formării agendei Guvernului și procesului bugetar în Parlament.

Comparativ cu anii precedenți, când asociațiile împreună cu experții se inițiau în a formula problemele cu care se confruntau în activitatea lor, în termenii și categoriile Planurilor de Acțiuni ale Guvernului, elaborarea celei de-a treia ediții a Agendei pentru următorii doi ani a fost în mare parte influențată de discuțiile din grupul de monitorizare. În cadrul acestui proces, asociațiile au manifestat un mult mai mare interes de a «nu se transforma în experți, scriitori și статисти», dar de a se ocupa cu dezvoltarea afacerilor într-un mediu mai prietenos și mai favorabil, de a beneficia de consultări și nu de represiuni din partea vameșilor și inspectorii fiscali. Asociațiile s-au arătat mult mai dornice să lucreze mai insistent pentru a realiza în viață propunerile expuse în ANB 2010.

După primele 6 luni de monitorizare, asociațiile membre ale platformei ANB au organizat o masă rotundă, la care Ministrul Finanțelor, Domnul Veaceslav Negruță, Președintele Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, Domnul Veaceslav Ioniță, reprezentantul Ministerului Economiei, Domnul Alexandru Guzun și alți Membri ai Cabinetului de Miniștri au dialogat direct și public cu reprezentanții ANB despre eforturile comune pentru «a obține un nou echilibru între cea ce dorește businessul și cea ce poate oferi guvernul». De remarcă, că discursurile din ambele părți au fost mult mai pozitive, articulând mai degrabă oportunități în depășirea constrângerilor, decât limitări și refuzuri. De această dată asociațiile au preferat să discute soluții și nu doar să se plângă de probleme și nevoi, dar și ministrul a atras atenția la oportunitățile create în cadrul Consiliilor Consultativ, participarea la care cere pregătirea lucrului de acasă și respectarea anumitor condiții pentru a propune propria agendă ședințelor în cadrul acestor Consilii.

După aceste dezbateri, grupul de monitorizare a continuat activitatea sa, elaborând totodată și avize la proiectele de legi privind reglementarea controalelor asupra activității de întreprinzător și cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

Elaborarea listei de constrângeri administrative în activitatea asociațiilor la nivel sectorial a contribuit la o mai bună claritate în problemele instituționale, dar și a identificat capacitatea redusă și cooperarea limitată, condiționată de absența legăturilor pe orizontală în sectoarele cheie ale economiei naționale. Activitatea ambelor grupuri a fost coordonată de Doamna Tatiana Grinic, creând o sinergie din activitatea tinerilor experți în economie și drept și experiența practică a membrilor activi din partea asociațiilor.

În acest an, asociațiile și experții care activează pe baza platformei ANB au creat o rețea de susținere a Agendei Naționale de Business, fondând primul Consiliu de Coordonatori, pentru a elabora o strategie de promovare a ANB, căutând «acele puncte de intrare în situația creată în relațiile cu autoritățile, care ar permite ca trăgând de ață ghemul de probleme să se desfacă și nu să se strângă mai tare».

Direcțiile prioritare ANB 2012-2013

Domenii prioritare	Soluții necesare
Domeniul fiscal	<i>Optimizarea continuă a procedurilor de raportare obligatorie a business-ului față de autoritățile publice, asigurând mai multă eficiență și rapiditate procesului și implementarea sistemelor informaționale eficiente în domeniul urmăririi impozitelor, inclusiv mecanismul de guvernare electronic</i>
	<i>Aplicarea prezumției nevinovăției business-ului în relațiile cu organele de control (Vama, Inspectoratul fiscal)</i>
	<i>Excluderea sancțiunilor exagerate, atunci când nu se confirmă intenția încălcărilor și existența unor prejudicii directe aduse statului. Introducerea echilibrului între mărimea prejudiciului adus și cea a sancțiunii aplicate</i>
	<i>Oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitori de TVA imediat după înregistrare, fără careva condiții de plafonare</i>
	<i>Stimularea importului tehnologiilor noi, inclusiv a produselor de soft, prin reducerea poverii fiscale.</i>
	<i>Stimularea creșterii nivelului de pregătire profesională a cadrelor întreprinderilor prin permiterea deducerii din baza impozabilă a cheltuielilor de educație și instruire a personalului</i>
	<i>Reducerea poverii fiscale asupra măsurilor vitale de stimulare a vânzărilor (marketing, publicitate, promovarea vânzărilor, etc.) și de creare a condițiilor adecvate de lucru pentru angajații întreprinderilor.</i>
Domeniul vamal	<i>Creșterea transparenței activității Serviciului Vamal și a predictibilității procedurilor vamale, astfel încât agenții economici să poată prevedea de sine stătător sumele care urmează a fi achitate pentru procedurile de import-export, precum și să le fie cunoscut în prealabil ce documente vor fi obligați să prezinte, cât timp vor dura procedurile și consecutivitatea acestora.</i>
	<i>Simplificarea procedurilor și reducerea numărului de documente necesare pentru efectuarea exportului.</i>
	<i>Excluderea obligațiunii de plată a TVA la importul de echipamente și utilaje de producție. Toată tehnica utilizată în procesul de producție a bunurilor și de prestare a serviciilor trebuie considerată echipament tehnic și tratată corespunzător din punct de vedere al excluderii de la plată TVA la import. Excluderea obligațiunii de plată a taxelor și TVA la importul pieselor de schimb destinate deservirii pe garanție</i>
	<i>Aplicarea automată a termenului maxim de tranzit prevăzut de legislația vamală, aplicând modificări doar în cazuri excepționale și motivate în scris</i>
	<i>Asigurarea transparenței modului de calculare a valorii în vamă a mărfurilor. Transferul poverii de demonstrare a incorectitudinii valorii în vamă a mărfurilor de la declarant către autoritatea vamală</i>
	<i>Recunoașterea certificatelor de conformitate internaționale emise de către statele cu care Republica Moldova are încheiate acorduri de recunoaștere mutuală</i>

Regimul fiscal

Optimizarea continuă a procedurilor de raportare obligatorie a business-ului față de autoritățile publice, asigurând mai multă eficiență și rapiditate procesului și implementarea sistemelor informaționale eficiente în domeniul urmăririi impozitelor, inclusiv mecanismul de guvernare electronic.

Problema

Numărul mare al actelor regulatorii și procedurilor neclare și vag descrise în actele normative lasă loc pentru interpretări eronate sau abuzive din partea funcționarilor responsabili și creează un cadru nefavorabil pentru interacțiunea agentului economic cu statul. În asemenea condiții, crește costul administrării afacerilor, atât din punct de vedere al timpului folosit pentru rezolvarea acestor probleme, cât și din cauza plăților neformale. Interacțiunea ineficientă dintre principalele organe de stat (Inspectorat Fiscal, CNAS, CNAM, Vamă, etc.) care au atribuții în acest domeniu, are ca efect costuri suplimentare (timp, bani, resurse umane, etc.) atât din partea agenților economici, cât și a organelor respective.

Soluții:

- Asigurarea interconexiunii dintre sistemele informaționale ale diferitor organe de stat;
- Elaborarea unui comentariu (interpretare) oficial la Codul Fiscal și adoptarea acestuia de către Parlament. Acest document va descrie detaliat interpretarea prevederilor Codului Fiscal, astfel încât să nu permită interpretarea arbitrară a acestuia;
- Inventarierea tuturor actelor normative subordonate legilor, inclusiv Hotărâri de Guvern, Ordine, instrucțiuni, regulamente, scrisori, etc. din domeniul impozitării și administrării fiscale și aducerea acestora în concordanță deplină cu prevederile legilor; Publicarea obligatorie a tuturor actelor normative interne care reglementează impozitarea și administrarea fiscală pe site-urile oficiale ale organelor respective.

Aplicarea prezumției nevinovăției business-ului în relațiile cu organele de control (Vamă, Inspectoratul fiscal).

Problema

În relațiile dintre business și organele de control predomină practica, conform căreia e de datoria agenților economici să demonstreze lipsa încălcărilor legii, pe când această sarcină ar

trebui asumată, pornind de la premisa că agentul economic nu este vinovat atâta timp, cât acest lucru nu este demonstrat. Situația respectivă contribuie la crearea unui mediu represiv, care subminează activitatea agenților economici. Legislația în vigoare aplică, de facto, „prezumția vinovăției”, prevăzând și aplicând sancțiuni chiar și pentru un prejudiciu potențial ori virtual, dar care încă nu a afectat bugetul. Practica de sancțiuni patrimoniale extrajudiciare utilizată de organele de control încalcă principiul separației puterilor precum și afectează în mod negativ climatul investițional și cel de afaceri. Situația, când în bugetul statului se stabilește planul pentru colectarea veniturilor din amenzi, și organele de control sunt obligate să îndeplinească planul respectiv, este cauza unor verificări neîntemeiate și hărțuirii agenților economici din partea structurilor de stat abilitate cu funcții de control.

Soluții:

- Este necesară delimitarea clară a funcțiilor și prerogativelor organelor însărcinate cu funcții de control și eliminarea vidurilor legislative ce permit funcționarilor publici să interpreteze în mod arbitrar actul normativ. Orice decizie privind vinovăția sau nevinovăția unui agent economic trebuie să fie stabilită exclusiv de către instanța de judecată. Sarcina probațiunii trebuie să fie transferată de la agentul economic către instituțiile publice;
- Este necesar de a implementa un mecanism de responsabilitate personală și instituțională a funcționarilor publici și a instituțiilor publice față de acțiunile întreprinse;
- Excluderea practicii de planificare în bugetul de stat a veniturilor din amenzi și alte sancțiuni pecuniare.

Excluderea sancțiunilor exagerate, atunci când lipsește intenția de fraudă și când nu se confirmă existența unor prejudicii directe aduse statului. Introducerea echilibrului între mărimea prejudiciului adus și cea a sancțiunii aplicate.

Problema

Este răspândită practica conform căreia se aplică sancțiuni chiar și pentru un prejudiciu potențial sau virtual, și chiar în situația în care nu este confirmat nici un prejudiciu, care ar fi afectat într-o formă sau alta bugetul. La fel, se aplică sancțiuni și în cazuri când este clar că agentul economic nu a avut intenția de fraudă și a comis greșeli din cauza factorului uman sau al celui tehnic. Datorită aplicării amenzilor în aceste situații, resursele care ar fi putut fi direcționate la dezvoltarea afacerilor, sunt scoase din circuit, fapt care conduce în consecință la micșorarea viitoarelor colectări la buget. În plus, această situație creează un climat de nervozitate și neîncredere a business-ului în relațiile cu statul, ceea ce la rândul său contribuie la stimularea economiei tenebre. Sancțiunile exagerate și neproporționale gravității faptelor și prejudiciului cauzat statului în mod direct, duc la o creștere ireversibilă a ponderii economiei tenebre.

Soluții:

Agentul economic trebuie scutit de obligațiunea de a achita amenzi și penalități, dacă încălcările depistate au fost făcute fără intenție și nu au rezultat în prejudicii directe aduse statului. Totodată, severitatea sancțiunilor trebuie să corespundă nivelului de vinovăție și mărimii prejudiciului direct cauzat bugetului țării, fără ca să se impună sancțiuni arbitrare. Toate sancțiunile trebuie aplicate doar de către instanța de judecată.

*Oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitori de TVA imediat după înregistrare, fără ca-
reva condiții de plafonare.*

Problema

Plafonul actual pentru înregistrarea benevolă ca plătitor de TVA pune în condiții inechitabile companiile nou create și întreprinderile mici și mijlocii. În cazul când aceste companii ar avea posibilitate să se înregistreze ca plătitori de TVA imediat după înregistrare, aceasta ar stimula dezvoltarea companiilor respective și integrarea lor în economia țării. Imposibilitatea de a deveni plătitor de TVA imediat după înregistrare reprezintă un impediment și pentru atragerea investițiilor străine în economie. Suntem de părere că pragul existent de înregistrare benevolă și pragul de înregistrare obligatorie nu sunt un obstacol pentru firmele fantomă și care practică scheme frauduloase cu TVA. Însă, plafonul de înregistrare benevolă este un obstacol pentru majoritatea companiilor care activează în câmpul legal.

Soluții:

- Subiecții economici trebuie să aibă posibilitate să se înregistreze ca plătitori de TVA benevol și în orice moment, fără condiții suplimentare și numai în baza cererii prezentate la inspectoratele fiscale teritoriale. Înregistrarea obligatorie în calitate de plătitori de TVA trebuie să fie reglementată de către Codul Fiscal, conform plafonului indicat în acesta;
- Identificarea altor mecanisme de combatere a firmelor fantomă și a celor care utilizează scheme frauduloase cu TVA. Aceste mecanisme nu ar trebui să afecteze ceilalți agenți economici, inclusiv, trebuie să fie exclus mecanismul de stabilire al pragului benevol de înregistrare și procedura de control documentar până la înregistrare. Înregistrarea în calitate de plătitor de TVA trebuie să aibă loc doar în baza notificării depuse de către agentul economic la inspectoratul fiscal teritorial.

Stimularea importului tehnologiilor noi, inclusiv a produselor de soft prin reducerea poverii fiscale.

Problema

Utilizarea tehnologiilor noi reprezintă o necesitate vitală pentru ca companiile să devină competitive pe plan național și internațional. Actualmente, spre exemplu, veniturile obținute din utilizarea produselor software sunt considerate ca royalty, fiind impozitate conform prevederilor art. 91 din Codul fiscal la cota de 15 %, ceea ce contravine sensului economic al acestor produse.

Soluții:

- Tratarea în scopuri fiscale a tehnologiilor noi ca mărfuri și neimpozitarea sumelor de import a acestora cu impozitul pe venit la sursa de plată.
- În particular, propunem eliminarea din categoria de royalty (redevență) în Codul fiscal a remunerației în bani sau în natură plătită pentru achizițiile de software destinate exclusiv operării respectivului software, fără alte modificări decât cele determinate de instalarea, implementarea, stocarea, îmbunătățirea sau utilizarea acestuia, precum și a remunerației în bani sau în natură plătită pentru achiziția în întregime a drepturilor de autor asupra unui software.

Stimularea creșterii nivelului de pregătire profesională a cadrelor întreprinderilor prin permiterea deducerii din baza impozabilă a cheltuielilor de educație și instruire a personalului.

Problema

Întreprinderile se confruntă cu problema neregulărilor în scopuri fiscale a cheltuielilor de educație și instruire a personalului. Motivul invocat este că pe piața muncii există cadre suficiente. Practica, însă, arată că întreprinderile se confruntă cu un deficit de cadre de o calificare suficientă și sunt nevoite și cointerestate să suporte cheltuieli pentru instruirea personalului. Dezvoltarea tehnologiilor și concurența continuă la fel determină necesitatea unei instruiți permanente. Legislația muncii obligă, de asemenea, angajatorii să investească în ridicarea calificării angajaților lor. Cheltuielile pentru instruirea personalului sunt indispensabile pentru obținerea profitului și sunt incluse în componența prețului de vânzare. În așa mod, din cauza nededucerii cheltuielilor respective în scopuri fiscale, aceste sume se impozitează dublu. În afară de acesta, pentru sumele date impozitul se calculează și a treia oară – la persoana fizică.

Soluții:

Includerea în Codul Fiscal a normei privind deductibilitatea în scopuri fiscale a cheltuielilor educaționale și de instruire a personalului și neimpozitarea persoanelor fizice pentru cheltuielile suportate de angajator în aceste scopuri

Reducerea poverii fiscale asupra măsurilor vitale de stimulare a vânzărilor (marketing, publicitate, promovarea vânzărilor, etc.) și de creare a condițiilor adecvate de lucru pentru angajații întreprinderilor.

Problema

La moment, întreprinderile se confruntă cu impozitarea dublă cu TVA a unor cheltuieli suportate pentru promovarea vânzărilor, marketing, publicitate. Aceste cheltuieli sunt incluse în prețul de vânzare și sunt impozitate cu TVA la momentul livrării mărfurilor și serviciilor. La fel, aceleași cheltuieli se impozitează încă o dată cu TVA în baza normelor art. 99 al Codului Fiscal în calitate de livrare impozabilă în baza transmiterii fără plată de la agentul economic la consumatorul de publicitate al materialelor publicitare (cărți de vizită, flaiere, prospecte, stilouri, calendare ș.a. materiale promoționale). Norma articolului 95 scoate de sub impozitarea dublă o parte infimă a acestor cheltuieli și creează agenților economici probleme suplimentare la administrarea acestor procese. Atât art. 99, cât și art. 95 creează bariere suplimentare și artificiale pentru dezvoltarea firească a business-ului, prin scoaterea din circuitul agenților economici a resurselor, care ar putea fi investite în dezvoltare și ca urmare ar conduce la sporirea colectărilor impozitelor în buget.

De asemenea, businessul astăzi funcționează în condițiile, când statul practică imixiunea profundă în activitatea întreprinderilor. Astfel, funcționarii statului, dar nu întreprinderile decid dacă anumite cheltuieli sunt necesare business-ului pentru derularea activităților de întreprinzător. Ca rezultat, nu toate cheltuielile suportate de întreprinderi pentru crearea condițiilor normale și adecvate de lucru se permit la deducere în scopuri fiscale. Din cauza că aceste cheltuieli sunt incluse în prețul de vânzare, sumele respective sunt impozitate dublu – prin impozitarea livrării și prin nededucerea acestor cheltuieli în scopuri fiscale. În afară de acesta, sunt cazuri când pentru aceste sume impozitul se calculează și a treia oară – la persoana fizică.

Soluții:

- Excluderea impozitării cu TVA a cheltuielilor de promovare a vânzărilor, marketing, publicitate, etc. prin modificarea art. 99 al Codului Fiscal și anularea art. 95 alin. (2) lit. c);

- Excluderea impozitării cu TVA a cheltuielilor de creare a condițiilor adecvate de lucru pentru angajați prin modificarea art. 99 al Codului Fiscal;
- Modificarea art. 24 (alin. 1) al Codului Fiscal, introducând norma conform căreia întreprinderea are dreptul exclusiv să hotărască care cheltuieli sunt necesare și ordinare pentru activitatea ei de antreprenor;
- Permitea deducerii cheltuielilor pentru crearea condițiilor normale de lucru din punct de vedere al întreprinderii și conform legislației muncii.

Regimul vamal

Creșterea transparenței activității Serviciului Vamal și a predictibilității procedurilor vamale, astfel încât agenții economici să poată prevedea de sine stătător sumele care urmează a fi achitate pentru procedurile de import-export, precum și să le fie cunoscut în prealabil ce documente vor fi obligați să prezinte, cât timp vor dura procedurile și consecutivitatea acestora.

Problema

Serviciul Vamal rămâne a fi o instituție închisă și netransparentă. Metodele de stabilire a mărimii plăților vamale nu sunt transparente și clare, iar ca rezultat agenții economici nu cunosc cu exactitate și nu pot planifica sumele necesare achitării plăților vamale, nu pot anticipa timpul și eforturile necesare. În cadrul Serviciului Vamal există acte normative interne (regulamente, instrucțiuni, scrisori, etc.) care nu sunt disponibile pentru agenții economici. Din această cauză, întreprinderile suportă cheltuieli neprevăzute sub formă de bani (pentru plăți adiționale, penalități și amenzi), timp și eforturi.

Soluții:

- Inventarierea tuturor actelor normative interne ale Serviciului Vamal legate de procedurile de import-export și afișarea lor pe site-ul Serviciului Vamal;
- Aducerea acestor acte la o calitate care ar permite agenților economici să planifice pe baza lor de sine stătător și în prealabil mărimea plăților vamale, timpul necesar pentru procedurile de import și export, setul de documente necesar, etc.

Simplificarea procedurilor și reducerea numărului de documente necesare pentru efectuarea exportului.

Problema

Procedurile administrative sunt prost implementate și/sau ineficiente, acestea includ proceduri vamale anevoioase și îndelungate, volum excesiv de documentație necesară pentru efectuarea operațiunilor de export, ceea ce împiedică derularea operațiunilor de export al produselor, în primul rând al celor ușor alterabile și stimulează corupția printre angajații sistemului vamal. Ca urmare, agenții economici suportă pierderi și cheltuieli suplimentare, ceea ce conduce la diminuarea rentabilității operațiunilor de export, se pierd partenerii externi și piața de desfacere din afara țării. Acest fapt are un impact negativ asupra economiei, duce la micșorarea fluxului de bani în țară și a încasărilor la buget.

Soluții:

- Este necesară reducerea volumului documentației și simplificarea maximală a procedurilor necesare pentru derularea exportului, prin elaborarea și adoptarea amendamentelor la Codul Vamal, la alte acte normative și regulamente, aderarea la acordurile internaționale în domeniul transportului, pentru reducerea numărului de proceduri birocratice;
- Perfecționarea procedurilor de control prin simplificarea și armonizarea acestora, precum și prin îmbunătățirea bazei tehnice și prin implementarea tehnologiilor moderne de scanare și control;
- Eficientizarea coordonării între diferitele servicii de control, transport, etc., de pe ambele părți ale frontierei;
- Aplicarea principiului ghișeului unic și utilizarea repetată a documentelor și datelor prezentate de către agenții economici anterior Serviciului Vamal și altor instituții, prin intermediul unei rețele interconectate;
- Adoptarea unor reglementări normative detaliate și clare care să prevadă, pe de o parte, lista mărfurilor față de care să fie aplicate procedurile vamale simplificate, iar, pe de alta parte, să reglementeze clar și detaliat procedurile simplificate de vămuire, care urmează a fi aplicate (de exemplu, pentru produsele agricole perisabile și ușor alterabile, micșorarea termenelor de perfectare a operațiunilor de export pentru mărfurile agricole de la 10 la 3 zile, iar pentru mărfurile ușor perisabile de la 3 zile la 12 ore);
- Transferul controalelor vamale de la frontieră la punctele interne și cele de destinație, pentru reducerea presiunii asupra frontierelor.

Excluderea obligațiunii de plată a TVA la importul de echipamente și utilaje de producție. Toată tehnica utilizată în procesul de producție a bunurilor și de prestare a serviciilor trebuie considerată echipament tehnic și tratată corespunzător din punct de vedere al excluderii de la plată TVA la import. Excluderea obligațiunii de plată a taxelor și TVA la importul pieselor de schimb destinate deservirii pe garanție

Problema

Pentru implementarea tehnologiilor noi și pentru ridicarea competitivității, întreprinderile au nevoie să importe utilaje și echipamente, atât pentru producerea de bunuri, cât și pentru prestarea de servicii. Scutirea de plata TVA la importul acestor utilaje și echipamente ar elibera resursele întreprinderilor pentru folosirea mai eficientă a acestor utilaje și echipamente, pentru producerea mărfurilor și serviciilor, ceea ce ar conduce la creșterea încasărilor bugetare pe viitor, inclusiv din TVA.

Aplicarea TVA la importul pieselor de schimb destinate deservirii pe garanție a bunurilor importate anterior, constituie de fapt o impozitare dublă cu TVA la import din cauza că costul pieselor respective de schimb deja a fost inclus în prețul de import al mărfii și se livrează gratuit de furnizorul extern.

Soluții:

- Este necesar să fie stipulat în lege că excluderea obligațiunii de plată a TVA la importul de echipamente și utilaje se referă și la echipamentul și utilajele destinate procesului de producție și prestare a serviciilor;
- Legislația trebuie să stipuleze scutirea de taxe și TVA la importul pieselor de schimb destinate deservirii pe garanție.

Aplicarea automată a termenului maxim de tranzit prevăzut de legislația vamală, aplicând modificări doar în cazuri excepționale și motivate în scris

Problema

În pofida faptului că termenul maxim de tranzit este stabilit legislativ, în practică acesta este determinat de către colaboratorii Vămii în mod arbitrar și de cele mai multe ori este mult prea mic pentru a permite tranzitarea normală a teritoriului țării. De asemenea, în perioada stabilită pentru tranzitarea teritoriului Republicii Moldova, transportatorul are nevoie de timp pentru odihnă, igienă, repararea mijlocului de transport. Oferirea unui termen suficient pentru tranzit ar stimula creșteri în ramuri conexe, cum ar fi industria hotelieră, a pieselor auto și serviciilor de reparații auto. În plus, starea drumurilor din Moldova

impune o viteză de deplasare limitată, în rezultat este necesară o perioadă de timp mai îndelungată pentru tranzit. De asemenea, nu se iau în considerație particularitățile transportului multi-modal, care necesită mai mult timp în comparație cu tranzitul convențional.

Soluții:

- Excluderea practicilor de modificare nemotivată de către colaboratorii Vămii a termenului de tranzit, în sensul micșorării acestuia;
- Ajustarea termenului de tranzit pentru diferite categorii de transport, luând în considerație modul/modurile de transportare și realitățile impuse de către starea infrastructurii;
- Modificarea articolul 42 din Codul Vamal, alineatul 2, care va avea următorul conținut: „Timpul tranzitului este de până la 8 zile de la data trecerii frontierei vamale. El poate fi micșorat de către organul vamal doar în condiții excepționale, printr-o decizie motivată, eliberată persoanei ce beneficiază de tranzit.”

Asigurarea transparenței modului de calculare a valorii în vamă a mărfurilor. Transferul poverii de demonstrare a incorectitudinii valorii în vamă a mărfurilor de la declarant către autoritatea vamală.

Problema

Practica aplicării metodei curente de apreciere a valorii mărfurilor în vamă poartă deseori un caracter arbitrar și nu este clară pentru agentul economic, care de fapt este nevoit doar să cadă automat de acord cu suma valorii în vamă, fără ca să dispună de posibilitatea controlului mărimii ei. Din aceste motive agentul economic nu-și poate planifica cheltuielile. La fel, situația dată creează premise pentru fenomenul corupției în procesul de stabilire a mărimii valorii mărfurilor în vamă.

Soluții:

- Modul de selectare a metodei de determinare a valorii mărfurilor în vamă, precum și procedurile propriu-zise de calcul trebuie să fie transparente (spre exemplu, prin plasarea lor în timp util pe site-ul Serviciului Vamal), clare și la îndemâna agentului economic, astfel încât acesta să fie în stare să calculeze de sine stătător și în prealabil valoarea în vamă;
- Asigurarea respectării prevederilor actuale ale Codului Vamal în ceea ce privește determinarea valorii în vamă a mărfurilor: aplicarea doar a metodei „valoarea tranzacției” în cazul existenței do-

cumentelor probatoare. Dacă colaboratorul Serviciului Vamal nu este de acord cu valoarea mărfii confirmată documentar, povara demonstrării trebuie să fie asumată de către organul respectiv, și nu de către agentul economic.

Recunoașterea certificatelor de conformitate internaționale emise de către statele cu care Republica Moldova are încheiate acorduri de recunoaștere mutuală.

Problema

Agenții economici sunt impuși să certifice producția pentru care posedă certificate eliberate de alte state, pierzând timp și resurse în mod nejustificat. Această practică reprezintă o barieră pentru dezvoltarea business-ului, mai ales în acele cazuri când este vorba de echipament tehnic foarte specific. Procesul de certificare în Moldova este îngreunat de faptul că deseori nu există echipament de testare necesar sau personal calificat pentru efectuarea certificării.

Soluții:

- Aderarea Republicii Moldova la tratatele internaționale de recunoaștere a certificatelor de conformitate, în calitate de membru deplin, și recunoașterea mutuală a acestor certificate pe teritoriul țării;
- Stabilirea unor mecanisme aplicabile de certificare în cazurile când organizațiile de standardizare nu dispun de echipament de testare necesar sau personal calificat pentru efectuarea certificării;
- Stabilirea unor termene și practici adecvate pentru trecerea procedurii de standardizare și excluderea sancționării agenților economici pentru păstrarea bunurilor pe perioada procedurii de certificare a acestora.

AGENDA SECTORIALĂ DE BUSINESS 2012-2013

După două ediții ale ANB, cele din 2009 și 2010, axate pe priorități de ordin general ale mediului de afaceri, procesul de elaborare a ANB 2012-2013 a inclus și consultări cu asociațiile sectoriale de business și cu comunitățile de business din patru sectoare cheie ale economiei: sectorul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor (TIC), al agrobusiness-ului, cel al transporturilor și construcțiilor, pentru elaborarea declarațiilor de poziție ale sectoarelor respective, menite să stea la baza ANB 2012-2013, prin preluarea celor mai importante recomandări cu caracter general.

Înainte de demararea consultărilor respective, IDIS Viitorul a asistat asociațiile din cele patru sectoare la elaborarea analizei economice a fiecăruia din sectoarele date, ca parte componentă a declarațiilor de poziție, cu informații de bază despre aceste sectoare, structura, contribuția acestora la formarea principalilor indicatori economici ai țării (PIB, vânzările totale de bunuri și servicii, volumul exporturilor, numărul de companii, numărul de angajați, nivelul salariilor), prioritățile pe termen mediu și scurt ale Guvernului pentru sectoarele date, strategiile de dezvoltare existente și politicile de stimulare pentru aceste sectoare, potențialul lor economic.

Discuțiile propriu zise cu asociațiile de business sectoriale și reprezentanții comunităților de business din cele patru sectoare s-au axat pe reflectarea constrângerilor de bază în calea dezvoltării și evoluției acestora, precum și pe prioritățile sectoarelor respective pe termen mediu și scurt. Acestea au fost selectate atât în urma discuțiilor purtate, cât și din rândul documentelor de politici ale asociațiilor sectoriale. Prioritățile pentru ANB 2012-2013, discutate cu asociațiile sectoriale de business și reprezentanții comunității de business au fost selectate în funcție de câteva criterii generale. Acestea includ: costuri rezonabile de implementare, orizont-țintă de timp mediu și scurt, nivelul de impact benefic asupra mediului de afaceri și posibilitatea comunității de afaceri de a interveni pentru a determina schimbarea în sectoarele respective.

Următoarea etapă în elaborarea declarațiilor de poziții a constituit-o organizarea a patru întruniri consultative în cadrul unor mese rotunde sectoriale cu reprezentanții asociațiilor de business și ai comunității de afaceri din cele fiecare din cele patru sectoare vizate. În cadrul acestor întruniri au fost discutate constrângerile și problemele identificate la etapa anterioară a discuțiilor, propuse soluții pentru depășirea acestora, precum și s-a determinat ordinea de priorități referitoare la măsurile de politici propuse, astfel fiind aprobat conținutul și forma finală a declarațiilor de poziție a celor patru sectoare ale economiei naționale.

Rezultatul consultărilor și discuțiilor în cadrul întrunirilor sectoriale, declarațiile de poziție ale respectivelor sectoare, reprezintă documente elaborate într-un proces consultativ, transparent și de consens. Discuțiile în cadrul consultărilor sectoriale au permis lărgirea ariei de referire a ANB,

de la domeniul fiscal, vamal și probleme de acces la finanțare, spre alte domenii de interes pentru business. În același timp, problemele și soluțiile identificate pe parcursul elaborării declarațiilor de poziție sectoriale au permis identificarea unor probleme de ordin general și priorități comune pentru întreg mediul de afaceri, pornind de la necesitățile fiecărui sector vizat. Acest fapt a permis conștientizarea necesității de consolidare a eforturilor asociațiilor și comunităților de business din diferite sectoare, pentru realizarea unor obiective comune întregului mediu de afaceri.

De fapt, identificarea unor platforme comune ale mediului de afaceri, în baza constrângerilor și priorităților fiecărui sector vizat a constituit scopul principal al analizelor sectoriale și a declarațiilor de poziție sectoriale, în conformitate cu principiile și cu misiunea ANB. În urma discuțiilor pentru formularea declarațiilor de poziție finale au fost identificate mai multe astfel de priorități comune, care au și-au regăsit reflectare în ANB generală 2012-2013. Printre aceste priorități se numără:

- stimularea consumului de produse de soft și a serviciilor educaționale de către companiile din Moldova, prin eliminarea taxei de royalty și permiterea deducerii cheltuielilor de educație și instruire a personalului din baza impozabilă, comună nu doar pentru companiile din domeniul IT, ci și pentru companiile din ale sectoare, care utilizează programe soft și suportă cheltuieli legate de instruirea și ridicarea calificării personalului;
- excluderea obligațiunii de plată a taxelor și TVA la importul pieselor de schimb, destinate deservirii pe garanție;
- simplificarea și reducerea documentației și procedurilor necesare pentru efectuarea exportului;
- simplificarea procedurilor de certificare a echipamentului de import, admiterea certificatelor de conformitate internaționale;
- excluderea din legislație a oricăror fel de amenzi aplicate pentru acțiuni făcute fără intenție și care nu au adus prejudicii bugetului public.

Toate aceste constrângeri țin de domeniul fiscal și vamal, aflate în atenția ediției generale a ANB. În același timp, au fost identificate o serie de probleme, ce țin de alte domenii, și care se vor regăsi în discuțiile membrilor rețelei pentru viitoarele ediții ale agendei. Printre acestea, se numără problema achizițiilor publice și cea a necesității asigurării unei concurențe oneste și a unor reguli de joc echitabile pentru toți participanții pieței. Problema achizițiilor publice a făcut deja obiectul discuțiilor în cadrul unui grup de lucru ad-hoc constituit din membrii rețelei ANB, precum și a unor acțiuni de advocacy (dezbateri publice pe această problemă cu reprezentanții asociațiilor care au identificat această constrângere ca prioritară, adresare către autorități cu propunerea de modificare a legislației în domeniul achizițiilor publice). Acțiunile și discuțiile pe această problemă vor continua.

Conștientizarea misiunii și a scopului comun al discuțiilor și acțiunilor din cadrul rețelei ANB va sta la baza viitoarelor consultări și acțiuni de advocacy, așa cum vocea comunității de afaceri și poziția acesteia în dialogul cu autoritățile vor fi cu atât mai puternice, cu cât acestea vor porni de pe o platformă unică și vor fi susținute de întreaga comunitate de business, indiferent de apartenența sectorială. Declarațiile de poziții formulate în procesul de elaborare a Agendei Naționale de Business vor servi acestui scop precum și vor fixa obiectivele specifice pe termen scurt ale

sectoarelor în cauză pentru îmbunătățirea cadrului de politici economice sectoriale.

Aceste declarații de poziție reprezintă strict viziunile și soluțiile asociațiilor de business vis-a-vis de problemele și prioritățile de dezvoltare ale sectoarelor respective. Așa cum Agenda Națională de Business nu-și propune substituirea rolului și funcțiilor asociațiilor în rezolvarea problemelor sectoriale specifice, prioritățile respective nu constituie obiectivul primar al ANB. Prin elaborarea lor se urmărește consolidarea eforturilor asociațiilor în promovarea intereselor sectoriale utilizând instrumentele specifice rețelei, respectiv presiunea publică și presiunea prin cooperare. Acestea reprezintă de fapt un model prin care asociațiile de business își pot construi și purta dialogul cu autoritățile, o platformă care poate consolida eforturile și soluțiile asociațiilor de business sectoriale în promovarea priorităților specifice într-un cadru de dialog public și transparent. Instrumentul respectiv urmează a fi consolidat și perfecționat în continuare. Declarațiile de poziții ale celor patru sectoare sunt prezentate în anexe.

Anexe

Raportul de monitorizare al Agendei Naționale de Business 2010

RAPORTANUALDEMONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII AGENDEI NAȚIONALE DE BUSINESS 2010

Octombrie 2011

I. Abrevieri

ANB – Agenda Națională de Business

HG – Hotărâre de guvern

MEC – Ministerul Economiei și Comerțului

MF – Ministerul Finanțelor

RM – Republica Moldova

GLM – Grupul de Lucru pentru Monitorizarea implementării ANB 2010

II. Contextul monitorizării

Agenda Națională de Business reprezintă o platformă comună a circa 30 de asociații de business, întrunind peste 75% din toate organizațiile de business existente în Republica Moldova. În cadrul acestei inițiative, asociațiile de business analizează problemele mediului de afaceri și formulează propuneri de acte normative și politici în vederea depășirii lor.

În Republica Moldova, procesul de consolidare și promovare a Agendei Naționale de Business este facilitat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, cu sprijinul Centrului Internațional pentru Antreprenoriatul Privat (CIPE, SUA).

Agenda Națională de Business 2010 reprezintă un instrument elaborat în mod participativ pentru eliminarea barierelor administrative și instituționale pentru crearea unui mediu de afaceri favorabil în Republica Moldova, fiind compusă din propunerile asociațiilor de întreprinzători în vederea ameliorării administrării fiscale și a procedurilor de export-import.

IDIS „Viitorul” a monitorizat punerea în aplicare a recomandărilor ANB 2010, urmărind progresul fiecărei recomandări pe parcursul procesului decizional și de elaborare a actelor normative: discuții prealabile cu autoritățile publice, consultări publice privind inițierea actelor normative, propuneri legislative sau amendamente și adoptarea și promulgarea modificărilor legislative. Constatările procesului de monitorizare sunt compilate în rapoarte semi-anuale de monitorizare și în acest raport anual.

Scopul monitorizării constă urmărirea modului de implementare a propunerilor ANB în domeniul administrației fiscale și vamale, în vederea sporirii capacităților de reacție rapidă a rețelei în cazul propunerii spre aprobare a unor prevederi legale care dăunează în mod flagrant mediului de afaceri, precum și pentru a planifica mai bine acțiuni de promovare a priorităților propuse în agenda națională de business.

Obiectul monitorizării îl constituie inițiativele legislative și proiectele de acte normative afișate de către ministerele de resort pe paginile lor web, precum și proiectele de lege votate de Parlament și hotărârile de guvern aprobate.

Procesul de monitorizare a implementării Agendei Naționale de Business se bazează pe următoarele **metode**:

1. Accesarea site-urilor ministerelor, Guvernului și a Parlamentului.

Acest lucru este posibil în baza legii cu privire la transparența în procesul decizional, care prevede că instituțiile statului sunt obligate să publice proiectele de acte normative pe pagina lor web. De asemenea, Parlamentul este obligat să publice proiectele de lege înregistrate în parlament, precum și parcursul acestor acte în cadrul diferite etape ale procesului legislativ (examinarea în comisii, punerea pe ordinea de zi a plenului, votarea în prima, a doua și, în cazurile prevăzute de lege, a treia lectură, votarea finală, semnarea și trimiterea spre promulgare).

2. *Consultarea asociațiilor de business*, parteneri ale Agendei Naționale de Business, care facilitează procesul de acumulare și analiză a informației privind obiectul monitorizării.

Monitorizarea se bazează pe următoarele **criterii**:

- accesibilitatea informației oferite de către instituțiile publice (conform legii cu privire la transparența în procesul decizional);
- concordanța prevederilor legislative cu doleanțele asociațiilor de business și cu scopurile acestor acte normative, expuse în notele informative.

Monitorizarea implementării ANB 2010 are un caracter sistematic, în rezultatul acesteia fiind întocmite rapoarte de monitorizare și buletine legislative.

III. Gradul de implementare a ANB 2010

Setarea priorităților în ANB 2010 a fost influențată de criza financiară și economică care a afectat mediul de afaceri la nivel global și național, fiind în principiu o agendă anti-criză. ANB 2010 conține 3 blocuri de priorități, în domeniul fiscal și administrării fiscale, vamal și accesul la finanțare. Ultimul compartiment – accesul la finanțare, deși este foarte important, datorită necesității focusării eforturilor asupra domeniilor prioritare, nu a fost inclus în procesul de promovare și monitorizare.

Situația politică instabilă din țară în perioada de implementare a ANB 2010, cât și focusarea activităților ANB preponderent spre elaborarea noii Agende Naționale de Business și asupra monitorizării implementării ANB 2010, fără ca să fie implementată o campanie consecventă de advocacy, a determinat realizarea doar a câtorva obiective trasate de ANB 2010.

În special, s-au atestat rezultate bune în domeniul simplificării procedurii de compensare a datoriilor față de buget cu supraplata altor impozite, în special în ceea ce privește administrarea operațiunilor de import/export, acoperirii TVA de plată cu TVA ce urmează a fi restituit, în domeniul restituirii TVA exportatorilor în termenele stabilite, printr-o procedura simplificată, în domeniul eficientizării relațiilor dintre diverse agenții și instituții ale statului în raport cu businessul privat, eliminând dubla certificare, reducerea procedurilor de licențiere și reglementare a activităților economice, astfel încât agentul economic să fie servit în mod eficient și nu exploatat de către birocrăția statului;

Pe de altă parte, în unele domenii au fost realizate doar progrese parțiale, care însă nu îmbunătățesc cu mult situația. Spre exemplu, la capitolul *Oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrare, fără condiții de plafonare*, a fost redusă dublu limita de înregistrare

benevolă ca plătitor de TVA de la 100000 lei la 50000 lei pentru orașe și municipiul Comrat și a fost dublată limita de înregistrare obligatorie de la 300000 lei la 600000 lei. În opinia mediului de afaceri, modificările operate nu sunt suficiente. Trebuie să fie acordată posibilitatea subiecților economici de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrarea acestuia în modul prevăzut de legislația în vigoare, fără careva plafonări. Argumentul adus de autorități precum că aceasta este o măsură de combatere a firmelor fantomă nu este plauzibil, pentru că acesta nu poate fi un impediment efectiv pentru firmele fantome, în schimb aceasta stagnează dezvoltarea business-ului și este un element de inechitate pentru firmele noi.

Un alt exemplu îl reprezintă evoluțiile din domeniul *optimizării continue a procedurilor de raportare obligatorie a business-ului față de autoritățile publice și de stat, asigurând mai multă transparență, eficiență și rapiditate a procesului*. La acest capitol se include și inițiativa de introducere a rapoartelor fiscale electronice. S-a menționat că aceasta este o inițiativă benefică, dar implementarea raportării electronice nu trebuie să fie cu plată pentru agenții economici, pentru că în urma implementării acestui sistem are de câștigat statul în primul rând, pentru că se vor economisi bani pentru tipărirea formularelor, pentru prelucrarea datelor și introducerea lor în baza de date. Statul nu poate impune implementarea raportării electronice, atâta timp cât aceasta este cu bani. În plus companiile mici din mediul rural, nu beneficiază măcar de calculator și internet, ca să poată implementa acest sistem.

Dacă în unele domenii nu s-a înregistrat nici o schimbare (de exemplu la capitolul *Stabilirea unei proceduri clare privind modalitatea de efectuare a traficului rutier internațional de mărfuri în regiunea „transnistreană”, asigurând condiții de siguranță agenților economici*), în altele chiar s-au înregistrat evoluții negative. Spre exemplu, la capitolul *Excluderea categorică a discreției birocrăției de stat de a impune sancțiuni exagerate în raport cu businessul privat, renunțarea la aplicarea de sancțiuni atunci când nu se confirmă existența unor prejudicii aduse statului*, s-a constatat că deși au fost operate unele modificări legislative, membrii GLM au estimat că în ansamblu situația nu s-a schimbat, fiind în continuare aplicate sancțiuni exagerate. Mai mult ca atât, o serie de documente de politici și proiecte de acte normative, cum ar fi Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termenul mediu pe anii 2012-2014, prevăd o tendință de înăsprire a sancțiunilor aplicate mediului de afaceri. Acestea și alte concluzii sunt redată mai detaliat în matricea de monitorizarea de mai jos.

RAPORT DE MONITORIZARE A AGENDEILEGISLATIVEDEBUSINESS DIN MOLDOVA, 2010

Direcții prioritare ale ANB 2010	Baza legislativă	Modificări legislative	Schimbări în modul de implementarea a legilor/Impactul modificărilor
1.1 Eficientizarea relațiilor dintre diverse agenții și instituții ale statului în raport cu businessul privat, eliminând dubla certificare, reducerea procedurilor de licențiere și reglementare a activităților economice, astfel încât agentul economic să fie servit în mod eficient și nu exploatat de către birocrăția statului;	- <i>Legea nr.220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali</i> - <i>Proiectul legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</i>	1. <i>Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 127 din 18.06.2010</i> , Monitorul Oficial nr.155-158/543 din 03.09.2010, care la articolul 2 introduce noțiunea "principiul ghișeului unic". 2. HG nr. 969 din 18.10.2010 cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului, întru executarea Hotărârii Guvernului nr. 294 din 17.03.98 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 406-II din 23 decembrie 1997. Proiectul în cauză își propune să diminueze cheltuielilor suportate de un agent economic pentru procurarea unei blanchete de factură fiscală și o asigurare continuă cu aceste documente.	La acest compartiment, în perioada supusă monitorizării s-au atestat unele evoluții pozitive, conform estimărilor făcute de membrii grupului de lucru pentru monitorizarea implementării ANB 2010. Astfel, dacă anterior pentru eliberarea certificatului de lipsă a datoriilor de la inspectoratul fiscal era necesar ca agentul economic să meargă să obțină certificat de la fondul social, acum aceasta nu mai este necesar, cu unele mici excepții în unele inspectorate teritoriale. De asemenea la eliberarea unor certificate a început să fie aplicat principiul ghișeului unic. Dacă anterior în cazul în care era necesar obținerea unor certificate de la diferite inspectorate teritoriale, agentul economic era nevoit să meargă la fiecare din acestea, la moment aceste certificate pot fi obținute într-un sigur loc. În același timp, membrii grupului de lucru au menționat că la capitolul interacțiunii serviciului vamal cu ministerul finanțelor și inspectoratul fiscal nu s-au produs îmbunătățiri, fapt ce duce la menținerea dificultăților cu care se confrunta mediul de afaceri, cum ar fi de exemplu la returnarea TVA-ului. O alta evoluție menționată a fost cea referitoare la anularea licențierii activității de transport internațional de mărfuri, care mai mult complică lucrurile și nu era necesară.
1.2 Aplicarea prezumției nevinovăției în relațiile dintre organele de control (Vama, Inspectoratul fiscal) și businessul privat;	- <i>Codul Fiscal</i> - <i>Proiectul legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</i>	Ministerul Economiei a elaborat un proiect de lege privind controlul se stat asupra activității de întreprinzător și a expus-o spre consultare publică. Proiectul este relevant pentru implementarea mai multor recomandări din cadrul ANB 2010, cum ar fi direcția prioritară 1.1, 1.2 și 1.5. Experții ANB, în baza opiniilor colectate de la membrii platformei, au elaborat un aviz referitor la primul proiect al legii, iar ulterior MEC a publicat al doilea proiect al legii, la elaborarea căruia au fost încorporate unele propuneri făcute de ANB în avizul său. Cu toate acestea, proiectul legii mai necesită îmbunătățiri substanțiale, ANB urmând să prezinte un aviz repetat.	La acest capitol membrii GLM au menționat că au mari așteptări de la proiectul legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, dar proiectul trebuie să fie îmbunătățit substanțial. De asemenea s-a menționat necesitatea de a promova modificări codul fiscal, astfel încât la prezentarea repetată a rapoartelor corectate, să nu fie aplicate sancțiuni dacă bugetul de stat nu a fost prejudiciat substanțial. De asemenea termenul pentru prezentarea rapoartelor corectate nu ar trebui să fie limitat. În general membrii grupului de lucru pentru monitorizare au menționat ca la acest capitol sunt mari restanțe și încă trebuie multe de schimbat. În același timp, planificarea în cadrul legii anuale a bugetului de stat a veniturilor din colectarea amenzilor contribuie la aplicarea acestui principiu al prezumției vinovăției, pentru ca inspectorii și organele de control trebuie să îndeplinească „planul” stabilit prin legea sus-menționată. De asemenea reprezentanții mediului de business consideră că este nevoie de o interpretare oficială a codului fiscal de către parlamentul RM, după exemplu altor state (ex. Romania), în felul acesta urmând să fie exclusă posibilitatea de a interpreta în mod subiectiv prevederile codului fiscal de către cei care le aplică. De asemenea s-a statuat că trebuie de eliminat toate prevederile confuze din codul fiscal și de înlocuit cu formulări cât mai clare și mai univoce pentru a evita pe cât posibil interpretarea arbitrară.

1.3 Publicitatea și promovarea vânzărilor, crearea condițiilor adecvate de lucru trebuie să fie stimulate de actuala legislație;	<i>Codul Fiscal</i>	Legea nr.108-XVIII din 17.12.2009 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare 01.01.2010// Monitorul Oficial 193-196/609, 29.12.2009, completează art. 95 a Codului Fiscal cu alineatul (2), litera „c” a căruia are următorul cuprins: <i>c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime de 0,1% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare;</i>	Membrii GLM au menționat că în domeniul impozitării cheltuielilor pentru publicitate și activități de promovare a vânzărilor, crearea mediului normal de muncă a lucrătorilor și clienților situația s-a înrăutățit semnificativ în perioada supusă monitorizării.
1.4 Oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrare, fără condiții de plafonare;	<i>Codul Fiscal, art. 112 și art. 112¹</i>	<i>Lege pentru modificarea și completarea Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (nr. 194, 15.07.2010), prin care a fost redusă dublu limita de înregistrare benevolă ca plătitor de TVA de la 100000 lei la 50000 lei pentru orașe și municipiul Comrat și a fost dublată limita de înregistrare obligatorie de la 300000 lei la 600000 lei. Agenții economici înregistrați în sate (comune) se pot înregistra ca plătitori de TVA de la 1 leu, astfel apare o anumită discrepantă între aceste două categorii de antreprenori.</i>	Modificările operate nu sunt suficiente. Trebuie să fie acordată posibilitatea subiecților economici de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrarea acestuia în modul prevăzut de legislația în vigoare, fără careva plafonări. Argumentul adus de autorități precum ca aceasta este o măsură de combatere a firmelor fantomă nu este plauzibil, pentru ca acesta nu poate fi un impediment efectiv pentru firmele fantome, în schimb aceasta stagnează dezvoltarea business-ului și este un element de inechitate pentru firmele noi.
1.5 Excluderea categorică a discreției birocrăției de stat de a impune sancțiuni exagerate în raport cu businessul privat, renunțarea la aplicarea de sancțiuni atunci când nu se confirmă existența unor prejudicii aduse statului;	- <i>Codul Fiscal, Capitolul 13 și 15 al Titlului V;</i> - <i>Legea cu privire la antreprenoriat.</i>	În special, la art. 257 alin. (1) a fost redusă amenda de la 500 la 200 de lei, iar cuantumul maxim a fost limitat la 5000 lei. De asemenea, la sfârșitul lunii decembrie 2009, a fost introdus alin. (21) la art. 260 din codul fiscal care prevede că la prezentarea dărilor de seamă corectate amendă nu se aplică, dacă nu a fost prejudiciat bugetul de stat.	Deși au fost operate unele modificări legislative, membrii GLM au estimat că în ansamblu situația nu s-a schimbat, fiind în continuare aplicate sancțiuni exagerate.
1.6 Optimizarea continuă a procedurilor de raportare obligatorie a business-ului față de autoritățile publice și de stat, asigurând mai multă transparență, eficiență și rapiditate a procesului;	- <i>Codul Fiscal;</i> - <i>Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002;</i> - <i>Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni;</i> - <i>Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr.827-XIV din 18 februarie 2000.</i>	Lege nr 48 din 26.03.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative //Monitorul Oficial 53/114, 04.04.2011 prin care sunt operate modificări și completări la mai multe acte normative, în vederea introducerii metodelor automatizate de raportare electronică;	La acest capitol s-a menționat inițiativa de introducere a rapoartelor fiscale electronice. S-a menționat că aceasta este o inițiativă benefică, dar implementarea raportării electronice nu trebuie să fie cu plată pentru agenții economici, pentru că în urma implementării acestui sistem are de câștigat statul în primul rând, pentru că se vor economisi bani pentru tipărirea formularelor, pentru prelucrarea datelor și introducerea lor în baza de date. Statul nu poate impune implementarea raportării electronice, atâta timp cât aceasta este cu bani. În plus companiile mici din mediul rural, nu beneficiază măcar de calculator și internet, ca să poată implementa acest sistem.

1.7 Excluderea obligației de plată a impozitelor sociale și de pensii, care intervine lunar indiferent de momentul plății salariilor.	<i>Legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.</i>	Modificări legislative nu au fost operate	S-a menționat că obligația de plată a impozitelor sociale și de pensii trebuie să intervină doar din momentul plății efective a salariilor, nu anterior.
2.1 Excluderea obligațiunii de plată a TVA la importul de echipamente și utilaje de producție;	<i>Codul Fiscal</i>	Modificări legislative nu au fost operate.	În acest domeniu nu s-au înregistrat careva evoluții pozitive.
2.2 Restituirea TVA exportatorilor în termenele stabilite, printr-o procedura simplificată;	- <i>Regulamentul privind restituirea taxei pe valoarea adăugată;</i> - <i>Codul Fiscal;</i>	<i>Hotărâre nr. 1024 din 01.11.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, elaborat întru executarea prevederilor art. 101(5) din Titlul III al Codului fiscal.</i> Regulamentul stabilește subiecții impozabili cu TVA care beneficiază de restituirea sumelor TVA, modul de solicitare a restituirii TVA, acțiunile organelor fiscale la solicitarea restituirii TVA, cerințele privind confirmarea documentară pentru livrările de mărfuri și servicii pentru care se solicită restituirea TVA din buget, determinarea sumei TVA spre restituire, etc.	Membrii GLM au estimat că la acest capitol s-au înregistrat progrese majore, și practic datorii la restituirea TVA nu există, restituirea TVA având loc destul de operativ.
2.3 Menținerea termenului de tranzit pentru transportatori de către organele vamale, aplicând modificări doar în cazuri excepționale și motivate în scris;	<i>Codul Vamal, art. 42</i>	Modificări legislative nu au fost operate	Conform estimărilor GLM, în acest domeniu situația nu s-a îmbunătățit deloc. Deși Codul Vamal stabilește că termenul maxim de tranzit al teritoriului RM este de 8 zile, acesta este micșorat nemotivat de către vameși. Uneori, pentru tranzitarea teritoriului Republicii Moldova se stabilește un termen de doar 4 ore, fără să se ia în considerare că marea majoritate a conducătorilor auto sunt cetățeni ai RM, ca aceștia au nevoie de timp pentru odihnă, igienă și pentru ca să-și vadă familiile. De asemenea, timpul în care camioanele stau la coadă la poarta punctului de trecere a frontierei nu este scadent din timpul pentru tranzit. În condițiile în care doar două puncte de trecere a frontierei (Giurgiulești și Albița) sunt dotate cu scanere, fluxul de transport este direcționat doar către aceste puncte, ceea ce mărește timpul necesar pentru trecerea frontierei. Motivația invocată de vameși, precum că timpul minimal pentru tranzit este o măsură în vederea combaterii contrabandei nu este serioasă, pentru că contrabanda nu este combătută în acest fel, ci doar se creează bariere pentru dezvoltarea sectorului. Contrabanda trebuie combătută prin lucru cu colaboratorii serviciului vamal, prin control mai riguros, prin mijloace moderne de monitorizare, etc.
2.4 Stabilirea unei proceduri clare privind modalitatea de efectuare a traficului rutier internațional de mărfuri în regiunea „transnistreană”, asigurând condiții de siguranță agenților economici;	<i>n/a</i>	Modificări legislative nu au fost operate	Situația în domeniu a rămas neschimbată. Membrii GLM au concluzionat că unica cale de promovare a soluționare a acestei probleme este introducerea acesteia pe agenda formatului de negociere 5+2, precum și a comisiei economice interguvernamentale moldo-ucrainene, prin expedierea unor scrisori acestor foruri.

2.5 Neaplicarea taxelor locale pentru transportatori internaționali la trecerea frontierei cu Ucraina și Republica Moldova;	- <i>Cod fiscal</i> - <i>Legea privind plata pentru poluarea mediului</i>	Proiectul legii nr. 2422 înregistrat în Parlamentul RM la 7 septembrie 2010 prevede excluderea literei „l” de la art. 289 din Codul Fiscal, adică a taxei locale pentru amenajarea localităților din zona de frontieră care au birouri (posturi) vamale de trecere a frontierei vamale – persoanele juridice și persoanele fizice posesoare de autobuze, microbuze, camioane, tractoare cu remorci care intră în și/sau ies din Republica Moldova.	În anul 2010 au fost anulate taxele locale pentru autoturisme și transportatorii ucraineni în mărime de 5 și 10 lei și majorate taxele pentru celelalte unități de transport de la 10 lei până la 40 lei, pentru fiecare traversare a punctelor de trecere a frontierei de stat. Operatorii de transport din Republica Moldova consideră aplicarea acestei taxe ca fiind una abuzivă după mărime și neargumentată din punct de vedere fiscal, din simplu motiv că amenajarea punctelor de trecere a frontierei ține de administrația publică centrală și nu de cea locală. Ca soluție, membrii GLM au propus organizarea după alegerile locale din iunie 2011 a unor întâlniri cu organele administrației publice locale din localitățile în care sunt amplasate puncte de trecere a frontierei, pentru a le convinge despre oportunitatea eliminării acestor taxe pentru și transportatorii locali.
2.6 Ajustarea și perfecționarea sistemului de reglementare a serviciilor furnizate de brokeri vamali, care ar permite buna funcționare a acestei instituții, cu randament maxim pentru agenții economici din Republica Moldova;	<i>Codul vamal;</i> <i>Legea privind tariful vamal.</i>	Modificări legislative nu au fost operate.	Situația în sistemul de reglementare a serviciilor furnizate de brokerii vamali nu s-a schimbat, problemele menționate în ANB 2010 persistă.
2.7 Reducerea drastică a birocratizării autorităților vamale, care ar diminua fenomenul corupției și ar spori colectările la buget	- <i>Codul Vamal;</i> - <i>Regulamente interne de organizare și funcționare;</i> - <i>Codul contravențional;</i> <i>Codul penal;</i>	Modificări legislative nu au fost operate.	La acest capitol membrii grupului au constatat că nu s-au înregistrat evoluții pozitive, iar sub anumite aspecte s-au atestat chiar și unele regrese. O evoluție negativă în domeniu o reprezintă stoparea în ultima perioadă a activității Consiliul Consultativ de pe lângă Directorul general al serviciului vamal. Membrii grupului au propus să fie expediată o scrisoare conducerii serviciului vamal cu cerința de a relua dialogul în cadrul consiliului consultativ. Membrii GLM au concluzionat că una din direcțiile prioritare în vederea reducerii birocratizării autorităților vamale ar fi automatizarea procesului de control la trecerea frontierei de stat și reducerea implicării factorului uman la efectuarea procedurilor vamale, în special la determinarea conținutului containerelor, etc. Un astfel de sistem ar presupune și micșorarea numărului de colaboratori vamali și a contactelor umane, ceea ce ar reduce substanțial și fenomenul corupției. Alături de automatizarea proceselor la trecerea frontierei trebuie să fie luate în considerare și alte posibilități de reducere a birocratiei în cadrul organelor vamale, cum ar fi mijloace de supraveghere video, campanii de sensibilizare, linie fierbinte pentru sesizarea faptelor de corupție și a altor încălcări, instituirea unui dialog eficient cu mediul de business și societatea civilă, etc. Instituirea prezumției nevinovăției în cadrul controlului vamal este o altă propunere care ar asigura pe viitor reducerea birocratizării autorităților vamale, diminuând astfel fenomenul corupției.

2.8 Anularea aplicării noțiunii de „prețuri indicative” de către inspectorii vamali, care contravine actualului Cod Vamal	<i>Legea cu privire la tariful vamal</i>	Proiectul de lege nr. 1802, cu privire la modificarea și completarea Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal a fost înregistrat în parlamentul Republicii Moldova în luna iunie 2010, dar până la moment nu a fost inclus în ordinea de zi a comisiilor/plenului. Acest proiect, în caz că va fi adoptat, va permite agenților economici să conteste actele birourilor vamale direct în instanța de judecată. De asemenea, autoritățile vamale vor fi obligate să-și întocmească decizia de determinare a valorii în vamă într-un mod clar stabilit și s-o pună la dispoziția declarantului. Iar în cazul anulării deciziei de către instanța de judecată – să restituie declarantului impozitele și taxele supra-plătite, în termenul stabilit.	Deși conducerea serviciului vamal în mod oficial a negat existența practicii de aplicare a noțiunii de „prețuri indicative” de către inspectorii vamali, membrii grupului de lucru au menționat că în realitate aceasta se manifestă din plin prin aplicarea în mod aleatoriu a uneia din cele 6 metode de determinare a valorii bunurilor în vamă, chiar și atunci când valoarea mărfii este confirmată documentar (valoarea tranzacției). Acest fapt reprezintă un teren propice pentru înflorirea fenomenului corupției. Inspectorul vamal de multe ori șantajează agentul economic cu aplicarea unei metode dezavantajoase pentru acesta și stabilirea unei valori mai mari, sau acesta poate da mită inspectorului și acesta aplică o metodă mai avantajoasă (de obicei valoarea tranzacției confirmată documentar). Agenții economici nu știu niciodată din timp ce metodă va fi aplicată și câți bani ar trebui să transfere în avans pe contul serviciului vamal ca să acopere taxele și tarifele care urmează să le plătească. Este o lipsă totală de transparență. Pentru două loturi identice de mărfuri din aceeași țară un agent economic poate să plătească taxe diferite ca urmare a aplicării unor metode diferite de determinare a valorii mărfii.
2.9 Anularea dublei impuneri pentru certificarea agenților economici, care contravine practicii și acordurilor internaționale;	- <i>Legea nr. 186 cu privire la evaluarea conformității produselor;</i>	Modificări legislative nu au fost operate.	La acest capitol s-a constatat că de asemenea nu s-au înregistrat evoluții pozitive. Agenții economici sunt în continuare obligați să certifice bunuri, echipamente certificate deja în țările cu care Moldova are încheiate acorduri de recunoaștere reciprocă a certificatelor. În acest fel Republica Moldova încalcă în mod grosolan obligațiile sale asumate prin semnarea și ratificarea acestor acorduri. De asemenea prevederea legală care stabilește obligația omologării mijloacelor de transport, în pofida faptului că Republica Moldova nu produce mijloace de transport, este ridicolă. Omologarea este o procedură foarte sofisticată care presupune existența unui aparat special și a personalului calificat, autorizat de Comisia Europeană de Experți.
2.10 Simplificarea procedurii de compensare a datoriilor față de buget cu supraplata altor impozite, în special în ceea ce privește administrarea operațiunilor de import/export, acoperirii TVA de plată cu TVA ce urmează a fi restituit.	- <i>Codul Fiscal;</i> - <i>Legea cu privire la tariful vamal;</i>	Guvernul a inclus în Programul său de activitate pentru 2011-2014 acțiuni prioritare relevante pentru implementarea acestei priorități a ANB: „Perfecționarea mecanismelor de administrare a TVA și accizelor, dinamizarea procedurilor de restituire a acestora din bugetul de stat; Simplificarea procedurii de compensare a datoriilor față de buget cu supraplata altor impozite, în special în ceea ce privește administrarea operațiunilor de import/export, de acoperire a TVA de plată cu TVA ce urmează a fi restituită; Modificarea prevederilor Codului fiscal în vederea permiterii de a utiliza suma TVA posibilă restituirii în contul stingerii obligațiilor viitoare față de bugetul public național;”	Membrii GLM au menționat că s-a atestat o evoluție pozitivă în realizarea acestui obiectiv trasat în cadrul ANB 2010.

Concluzii:

1. Situația politică instabilă din țară în perioada de referință a avut o influență majoră asupra posibilităților de a implementa și de a promova prioritățile ANB 2010. Faptul că parlamentul de legislatură a 18-a a funcționat numai câteva luni a rezultat într-o productivitate legislativă mai mică a forului legislativ. Faptul că nici parlamentul de legislatură a XIX nu a reușit deocamdată să aleagă șeful statului a alimentat în continuare starea de instabilitate și ineficiență a autorităților administrației publice centrale. Deși guvernarea a afișat o deschidere față de mediul de afaceri, totuși reformele menite să îmbunătățească mediul de afaceri au avansat cu un ritm foarte lent, fără ca să fie atestate schimbări majore.

2. O concluzie importantă ține implementarea legii cu privire la transparența în procesul decizional. Deși unele ministere afișează în mod regulat proiectele actelor normative (de ex. ministerul finanțelor, ministerul economiei și comerțului, ministerul mediului, ministerul agriculturii și industriei alimentare), alte instituții ale administrației publice centrale nu respectă prevederile acestei legi, neplasând proiectele de decizii pe site-urile lor, sau le plasează cu întârziere, fără indicarea datei când au fost plasate, termenelor pentru trimiterea opiniilor și obiecțiilor, persoana responsabilă, datele de contact, etc. O deficiență legată de transparența în procesul decizional este și lipsa unui sistem electronic unic de urmărire a actelor juridice pe parcursul întregului ciclu de existență, de la anunțul de inițiere a elaborării proiectului de act normativ, până la abrogare. Informația actuală care se conține în fișa actului juridic¹ este foarte sumară și nu permite o monitorizare efectivă a procesului decizional.

3. O altă concluzie ține de inconsecvența procesului de elaborarea a proiectelor de acte normative și legislative. Uneori după elaborarea unui proiect de lege și după consultarea publică a acestuia, se vine cu un nou proiect total diferit din punct conceptual (de exemplu, legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător), ciclul decizional trebuind să fie reluat de la început, pentru aceasta cheltuindu-se noi resurse de timp și bani, atât din partea administrației publice și a actorilor interesați. Or, și mai rău, după ce un proiect de lege este elaborat și înregistrat în Parlament, acesta nu este inclus cu anii pe ordinea de zi a comisiilor de specialitate și ulterior a plenului, astfel procesul decizional fiind blocat.

4. Se poate constata că capacitățile rețelei ANB de a monitoriza procesul decizional este în constantă creștere, în special datorită creării și activității grupului de lucru pentru monitorizare. Acest fapt va permite crearea unei imagini mai clare privind gradul de implementare a ANB 2010 și va da posibilitatea de a planifica măsuri de promovare (advocacy) focusate pe prioritățile care nu înregistrează evoluții pozitive în plan legislativ și al practicilor de implementare a cadrului normativ în vigoare.

1 <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=additional&id=311735&lang=1>

PROPUNERI PENTRU GUVERN ȘI MINISTERELE DE RESORT:

- Intensificarea colaborării și a comunicării cu reprezentanții mediului de business pentru a identifica problemele reale și pentru găsi soluții eficiente în vederea ameliorării climatului de afaceri.
- Promovarea unor reforme cu un caracter mai tranșant și neechivoc.
- Ar fi utile anumite ameliorări tehnice ale paginilor web oficiale ale autorităților publice, în special la capitolul transparența procesului decizional, inclusiv prin conectarea acestora la un sistem electronic comun de evidență a actelor normative, care ar asigura unitatea și continuitatea procesului legislativ și ar înlesni modalitatea de monitorizare a traseului actului normativ în cauză.²

PROPUNERI PENTRU PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

- Intensificarea colaborării și a comunicării cu reprezentanții mediului de business pentru a identifica problemele reale și pentru găsi soluții eficiente în vederea ameliorării climatului de afaceri.
- Organizarea unor întâlniri regulate cu reprezentanții mediului de afaceri, la nivelul conducerii Parlamentului și a comisiilor de specialitate.
- Modificarea legii cu privire la transparența în procesul decizional în vederea creării unui mecanism de a obliga toate autoritățile publice să consulte în mod efectiv părțile interesate și să publice proiectele de acte normative.

RECOMANDĂRI PENTRU PLATFORMA ANB

- Elaborarea următoarelor Agende Naționale de Business pentru o perioadă de doi ani, fapt care ar oferi suficient timp pentru acțiuni de promovare (advocacy) și un proces de monitorizare mai consecvent.
- Consolidarea eforturilor de promovare (advocacy) a implementării priorităților ANB 2010, prin atragerea expertizei suplimentare necesare (eventual angajarea unui consultant), dar și prin utilizarea mai eficientă a capacităților și sinergiei din interiorul rețelei ANB.
- Implicare mai mare a mass-mediei (reflectarea în media a evenimentelor organizate de ANB, a obiectivelor ANB, a rezultatelor obținute) în vederea informării publicului larg, dar și utilizarea acestora în calitate de instrument de advocacy.

2 Un exemplu bun poate servi sistemul existent în România: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act?ida=47034&frame=0; http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?idp=4387

AGENDA SECTORIALĂ DE BUSINESS 2012-2013

DIRECȚIILE PRIORITARE 2012-2013

Domeniile prioritare	Soluții necesare
Sectorul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor	
Mediul administrativ și fiscal	• Prolungirea facilităților fiscale pentru companiile din domeniul TI și eliminarea prevederilor împovărătoare sau care nu stimulează sectorul; • Eficientizarea și transparența mai mare a achizițiilor publice; Reguli clare și egale pentru companiile de stat și cele private
Mediul concurențial	• Eliminarea concurenței neloiale și a barierelor de creștere a sectorului TIC; • Protecția efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală;
Resursele umane și instruirea	• Modernizarea curriculumului universitar și ridicarea calității instruirii în instituțiile educaționale care pregătesc specialiști pentru sectorul TIC
Sectorul business-ului agricol	
Racordarea la standardele europene	• Ajustarea cerințelor de calitate și securitate alimentară pentru produsele agroalimentare moldovenești cu cele ale UE.
Producerea și comercializarea producției agricole	• Adoptarea de politici și măsuri mai consistente și eficiente la nivelul producerii și comercializării producției agroalimentare; • Perfecționarea sistemului de subvenționare al producătorilor agricoli • Facilitarea accesului la finanțare pentru companiile din businessul agricol
Procedurile fiscale și vamale	• Adoptarea de măsuri fiscale și vamale care ar stimula producția și exportul de produse agroindustriale.
Cadrul administrativ - normativ și regulator	• Reformarea cadrului administrativ-normativ și regulator al sectorului vitivinicol
Sectorul transporturilor	
Cadrul de politici în domeniul transportului	• Aderarea Republicii Moldova la convențiile și acordurile Comitetului pentru transportul intern al comisiei economice europene ONU în domeniul transporturilor și racordarea legislației naționale în domeniul transporturilor internaționale la cerințele și standardele UE. • Elaborarea și aprobarea unei Politici (Strategii) privind dezvoltarea transporturilor în Republica Moldova pentru o perioadă de 10 ani

Cadrul normativ-regulator în domeniul transporturilor	• Lichidarea barierelor la frontieră pentru transporturile internaționale de mărfuri, simplificarea procedurilor vamale și lichidarea barierelor tehnice; • Eliminarea barierelor de ordin birocratic și administrativ în transportul de mărfuri și persoane; aducerea în conformitate cu standardele internaționale (Incoterms-2010, FIATA, etc.) și legislația RM a actelor normative ale MTIDrumurilor și CFM.
Transportul de pasageri	• Combaterea transportului ilicit de pasageri și optimizarea rețelei de rute regulate; • Ajustarea tarifelor la transportul de pasageri și întreprinderea măsurilor care ar duce la reducerea pierderilor și diminuarea costurilor transportatorilor; • Achitarea datoriilor față de transportatori și elaborarea unui sistem eficient de compensare a cheltuielilor pentru transportarea categoriilor de pasageri cu înlesniri în transport.
Sectorul construcțiilor	
Achizițiile publice	• Modificarea art. 46 și 59 din Legea nr. 96-XVI din 13.04.2007 privind achizițiile publice, a altor prevederi ale actelor normative în vigoare referitoare la achizițiile publice
Calitatea în construcții	• Adoptarea unui Cod cu privire la locuințe
Cadrul regulator cu privire la locuințe	• Adoptarea Legii cu privire la Casa Socială a Constructorilor
Forța de muncă, protecția socială a lucrătorilor	• Introducerea unei certificări profesionale a întreprinderilor din construcție cu scopul de a garanta lucrări de construcție corespunzătoare standardelor naționale în vigoare și armonizată la cerințele UE.

Sectorul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor

Direcțiile prioritare

Domenii prioritare	Soluții necesare
Mediul administrativ și fiscal	• Prelungirea facilităților fiscale pentru companiile din domeniul TI și eliminarea prevederilor împovărătoare sau care nu stimulează dezvoltarea sectorului; • Eficientizarea și transparența mai mare a achizițiilor publice; Reguli clare și egale pentru companiile de stat și cele private
Mediul concurențial	• Eliminarea concurenței neloiale și a barierelor de creștere a sectorului TIC; • Protecția efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală
Resursele umane și instruirea	• Modernizarea curriculumului universitar și ridicarea calității instruirii în instituțiile educaționale care pregătesc specialiști pentru sectorul TIC

Mediul administrativ și fiscal

1. Problema: Dificultăți de ordin fiscal

Deși companiile care elaborează soft-uri sunt subiectul unor facilități fiscale, mediul fiscal complex și taxele neargumentate sporesc costurile de afaceri, generând dezavantaje competitive pentru companii. Totodată, incertitudinea privind păstrarea facilităților fiscale existente creează companiilor din sector dificultăți în a-și planifica afacerile și bugetele și chiar în a lua decizii strategice privind extinderea sau continuarea afacerilor în Moldova.

Soluții:

- Prelungirea facilităților fiscale pentru companiile din domeniul TI. Necesitatea păstrării facilităților fiscale pentru sectorul TI este argumentată atât prin prisma impactului pozitiv pe care l-au avut facilitățile precedente/actuale asupra dezvoltării sectorului, cât și prin faptul că majoritatea țărilor din regiune acordă, într-o formă sau alta, facilități fiscale sectorului respectiv. În cazul neprelungerii facilităților existente, Moldova riscă să piardă o parte din piața de comenzi internaționale de produse/servicii TI, care se va orienta către țările din regiune cu regimuri fiscale mai atractive. Totodată este nevoie de a simplifica condițiile de beneficiere, de către companiile producătoare de soft, de facilități fiscale pentru Fondul de asigurări sociale și impozit pe venit plătit per angajat;

- Actualizarea Codului Fiscal, astfel încât reglementările referitoare la anumite activități economice să fie realizate pe baza prevederilor din CAEN 2005;
- Evaluarea și eliminarea discrepanțelor din lista mărfurilor care urmează a fi supuse accizelor (ex. impunerea accizului la monitoare).

Impact

Companiile din sectorul TIC vor fi capabile să planifice și accelereze strategiile de investiții care vor contribui la o creștere mai rapidă a sectorului. Realizarea acestor măsuri va duce la descreșterea numărului de companii ce activează "la negru", la crearea unor noi companii în sector, iar în rezultat va crește valoarea absolută a taxelor și plăților cu caracter fiscal achitate în buget. Companiile vor putea investi mai mult în instruirea și formarea profesională a angajaților, un factor determinant pentru succesul afacerilor în domeniul TI.

2. Problema: Ineficiența și netransparența achizițiilor publice

În domeniul TIC se înregistrează constant o concurență neloială din partea companiilor aflate în proprietate de stat. Aceste companii câștigă marea majoritate a tenderelor pentru că prestează servicii la costuri mult mai mici decât valoarea lor de piață și beneficiază de afilieri politice sau instituționale cu autoritățile responsabile de achiziții. Transparența redusă a tenderelor subminează eficiența financiară a resurselor publice, pentru că companiile de stat ce câștigă tenderele, la rândul lor, sub-contractează companii private care execută aceste sarcini. La moment nu există un set clar de criterii pe baza cărora se selectează câștigătorul tenderelor și în cele mai dese cazuri criteriul de preț este singurul luat în considerație. Acest lucru are efecte negative asupra companiilor private ce dețin avantaje comparative în privința forței de muncă, a capacităților și experienței.

Soluții:

- Dezvoltarea unui sistem digital pentru publicitatea și efectuarea achizițiilor TIC, pentru a reduce astfel erorile umane și a asigura o concurență onestă din partea tuturor companiilor prezente pe piață. Centralizarea, pe cât posibil, a procurărilor în cadrul achizițiilor publice;
- Introducerea criteriilor de calitate în realizarea achizițiilor publice;
- Efectuarea expertizei sarcinilor tehnice (caietelor de sarcini) de către comunitatea profesională pentru contractele executate în cadrul achizițiilor publice (crearea unui comitet pentru efectuarea expertizei);
- Înlăturarea diferențelor în cerințele față de companiile străine și locale la efectuarea achizițiilor publice;
- Introducerea obligației Agenției pentru Achiziții Publice de a da curs solicitărilor de explicații cu

privire la condițiile tenderelor, venite din partea participanților la concursurile de achiziții publice;

- Crearea unui organism de audit, care să monitorizeze îndeplinirea contractelor în conformitate cu cerințele tenderelor de către companiile câștigătoare ale contractelor de achiziții publice.

Impact

Vor fi elaborate și implementate proceduri eficiente și transparente de achiziție a produselor TIC. Sectorul privat TIC va atinge o creștere mai mare și va dezvolta competențele care vor consolida avantajele sale competitive pe piețele externe.

În același timp, sectorul public va dezvolta soluții mai eficiente și va reduce pe termen lung costurile sale totale legate de administrarea proprietății pe care o deține în sectorul TIC.

Mediul concurențial

3. Problema: Bariere de creștere a pieței TIC

Creșterea piețelor autohtone de comunicații rămâne sub potențial din cauza poziției dominante a statului (prin intermediul Moldtelecom) și a numeroaselor bariere existente, printre care: dificultățile cu accesarea și utilizarea infrastructurii asociate (inclusiv bucla locală), tarifele înalte de interconectare, subvenționarea încrucișată a tarifelor, dificultăți în construcția infrastructurii comunicațiilor electronice care trec prin proprietatea părților terțe, lipsa unei strategii de dezvoltare a accesului de bandă largă la internet, etc.

Soluții:

- Aprobarea procedurii de creare, accesare și utilizare a infrastructurii comune a comunicațiilor electronice;
- Aprobarea regulamentului cu privire la formarea prețurilor și tarifelor la interconectare pe piața comunicațiilor electronice în scopul asigurării creșterii rapide a pieței;
- Eliminarea subvenționării încrucișate la serviciile Moldtelecom;
- Eliminarea barierelor administrative în construcția obiectelor infrastructurii (liniilor de comunicație) care trec prin proprietatea părților terțe;
- Determinarea strategiei de dezvoltare a accesului de bandă largă (broadband) la rețeaua de internet;
- Sporirea eficienței reglementării și a protecției concurenței în domeniul comunicațiilor electronice de către ANRCETI și Agenția Națională pentru Protecția Concurenței (ANPC);

Impact

Crearea condițiilor echitabile pentru toți participanții la piața TIC, impulsionează dezvoltării sectorului, echilibrarea prețurilor la serviciile prestate de companiile din sector. Creșterea ratei de penetrare a serviciilor de telecomunicații și internet.

Creșterea competitivității companiilor din sectorul TIC.

4. Problema: Protecția insuficientă a drepturilor de proprietate intelectuală și nivelului înalt al pirateriei

Existența unei rate înalte a pirateriei și lipsa unui sistem de protecție eficient al drepturilor de proprietate intelectuală.

Soluții:

Protecția efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală. Legislația în domeniul proprietății intelectuale și exercitarea acestei legislații trebuie să fie îmbunătățită și adusă în conformitate cu practicile și legislația europeană (modificarea și completare a Legii nr.139 din 02.07.2010 cu privire la dreptul de autor și a drepturile conexe.

Impact

Abordări sistematice pentru soluționarea problemelor legate de proprietatea intelectuală. Creșterea utilizării soft-urilor licențiate de cel puțin 5% pe an. Creșterea veniturilor companiilor care activează în legalitate, ceea ce va duce și la majorarea

încasărilor la bugetul de stat. Sporirea încrederii în legislație și în capacitatea acesteia de a se impune și a fi respectată și ca urmare, îmbunătățirea imaginii sectorului și creșterea atractivității ei pentru investitorii străini.

Resursele umane și instruirea

5. Problema: Deficitul de specialiști și calitatea joasă a educației și instruirii în domeniul TIC

Companiile din sectorul TIC au acces limitat la resurse de muncă calificate, iar marea majoritate sunt practic forțate de circumstanțe să instruiască tinerii angajați de la zero. Curriculum-

mul universitar în majoritatea cazurilor este depășit și irelevant pentru necesitățile pieței. În afară de aceasta, cadrele didactice de obicei nu sunt implicate în activități industriale practice, ceea ce condiționează apariția discrepanțelor dintre cunoștințele teoretice și cele practice pe care ar trebui să le dețină studenții. Instituțiile profesionale și vocaționale în domeniu practic lipsesc.

Soluții:

- Liberalizarea sectorului educațional în scopul atragerii unor investiții private și străine mai mari pe piață, simplificarea procedurilor de acreditare și evaluare a instituțiilor educaționale și acceptarea unor certificate și standarde recunoscute pe plan internațional (eventual, prin crearea unei Agenții Independente de Acreditare pentru sectorul TIC);
- Majorarea numărului de absolvenți la specialitățile TIC, în primul rând la cele legate de domeniul TI;
- Testarea aptitudinilor ca o condiție obligatorie la admiterea în universități, astfel ca la specialitățile TIC să fie admiși tineri care demonstrează potențial de a deveni ingineri eficienți și dorință să lucreze în domeniu după absolvire;
- Crearea unui grup de lucru pentru susținerea interacțiunii dintre sectorul TIC și instituțiile de învățământ;
- Adaptarea cu suportul industriei a curriculumului TIC din universități și colegii la rigorile pieței, îmbogățirea cursurilor tehnice cu materii interdisciplinare (managementul proiectelor, analiza proceselor de business), formarea abilităților de comunicare (în special scrierea și vorbirea limbii engleze);
- Majorarea salariului pentru cadrele didactice în scopul menținerii cadrelor calificate, precum și asigurarea unei încadrări mai active a acestora în schimburile academice internaționale și în activitățile practice în cadrul companiilor naționale și străine;
- Crearea centrelor de excelență în cadrul universităților în parteneriat cu structurile academice internaționale consacrate și cu companiile TIC, și stabilirea alianțelor strategice cu jucătorii mondiali importanți din sectorul TIC cu scopul transferării practicilor pozitive și celor mai avansate cunoștințe în domeniu.

Impact

Creșterea rigorilor și standardelor educaționale și ca urmare a gradului de pregătire a absolvenților din domeniul TIC; Cunoștințele acestora vor fi adaptate mai bine necesităților pieței și deprinderilor practice necesare pentru specialiștii din

acest sector; O eficiență mai mare a cheltuielilor statului în domeniul învățământului și reducerea cheltuielilor companiilor cu pregătirea profesională și ridicarea calificării specialiștilor din domeniul TIC; Un potențial mai mare și o dezvoltare mai accentuată a sectorului, mai multe investiții străine și locale în domeniu, atrase de factorul forței de muncă calificate; Creșterea veniturilor companiilor și a încasărilor la buget.

Sectorul Business-ului Agricol și Industria Vinului

Direcțiile prioritare

Domenii prioritare	Soluții necesare
Racordarea la standardele europene	• Ajustarea cerințelor de calitate și securitate alimentară pentru produsele agroalimentare moldovenești cu cele ale UE.
Producerea și comercializarea producției agricole	• Adoptarea de politici și măsuri mai consistente și eficiente la nivelul producerii și comercializării producției agroalimentare; • Perfecționarea sistemului de subvenționare al producătorilor agricoli • Facilitarea accesului la finanțare pentru companiile din businessul agricol
Procedurile fiscale și vamale	• Adoptarea de măsuri fiscale și vamale care ar stimula producția și exportul de produse agroindustriale.
Cadrul administrativ - normativ și regulator în sectorul vitivinicol	• Reformarea cadrului administrativ-normativ și regulator al sectorului vitivinicol

Racordarea la standardele europene

1. Problema: Neconformitatea produselor agroalimentare moldovenești cu cerințele de calitate și securitate alimentară ale UE și altor țări de destinație

Exporturile spre piețele din UE și alte state sunt limitate din cauza dificultăților privind conformitatea cu cerințele de calitate și securitate alimentară întâmpinate de către exportatori, precum și din cauza competitivității reduse a produselor agroalimentare moldovenești.

Soluții:

- Racordarea maxim posibilă a tuturor reglementărilor tehnice ce țin de produsele agricole la standardele internaționale și stimularea certificării producției agricole în conformitate cu cerințele ISO, HACCP, GLOBALGAP, etc.;
- Liberalizarea, după standardele europene, a condițiilor de licențiere pentru procurarea input-urilor utilizate în sectorul agricol;

- Crearea unei rețele de laboratoare zonale, amenajate cu echipament respectiv, care să corespundă standardelor europene;
- Negocierea în cadrul Acordului de Liber Schimb Aprofundat cu UE a aditerii pe piața UE a tuturor produselor agricole moldovenești fără limitări și fără taxe suplimentare, deosebite de taxele aplicate în UE, cu condiția ca aceste produse vor corespunde standardelor de calitate ale UE;
- Căutarea și identificarea unor mecanisme de protecție pentru producătorii locali în procesul de negociere a unui viitor acord de liber schimb cu UE.

Impact

Acces mai facil și ca urmare, creșterea exporturilor de produse agricole și agroalimentare moldovenești pe piața UE și pe piața altor state industrializate; reducerea formalităților, a cheltuielilor de timp și a celor financiare pentru obținerea certificării

de calitate și siguranță alimentară; creșterea concurenței pe segmentul ofertei de input-uri pentru sectorul agricol și ca urmare prețuri mai echitabile la input-urile pentru agricultură comercializate pe piața internă.

Producerea și comercializarea producției agricole

2. Problema: Ineficiența politicilor la nivel de producere și comercializare a producției agricole

Producătorii agricoli din RM se confruntă cu numeroase dificultăți atât la nivel de producere, cât și la cel de comercializare a producției agricole. Acestea includ: randamentele scăzute în agricultură, care duc la rentabilitate și competitivitate redusă a produselor agroalimentare moldovenești atât pe piața internă de desfacere, cât, și pe cea externă; dificultăți de accesare a piețelor de desfacere a producției agroalimentare multe dintre care din cauza lipsei unor politici adecvate de sprijin și stimulare a dezvoltării a sectorului din partea statului, lipsei de cooperare între agricultori sau a barierelor restrictive la exportul produselor agroalimentare.

Soluții:

- Stimularea de către stat a dezvoltării sectorului agriculturii de valoare înaltă (AVÎ): încurajarea plantării livezilor și viilor (în special a soiurilor de masă), a cultivării legumelor, sfeclei de zahăr, creării infrastructurii de păstrare, congelare, ambalare și comercializare a produselor AVÎ. Acest lucru poate fi realizat prin acordarea de subvenții, facilități fiscale, alte metode disponibile de stimulare pentru activitățile respective;

- Stimularea cooperării și asocierii în așa domenii ca marketingul produselor agricole, asigurarea cu input-uri, crearea infrastructurii post-recoltare și comercializarea producției agricole prin acordarea de înlesniri fiscale permanente unor astfel de cooperative și asociații;
- Simplificarea legislației privind modificarea destinației terenurilor agricole, în scopul facilitării construcției infrastructurii de post-recoltare; crearea infrastructurii de piață pentru comercializarea producției agricole, inclusiv prin realizarea prevederilor Programului de dezvoltare a infrastructurii de piață aprobat prin HG nr. 741 din 17.08.2010, care prevede crearea Centrului agroalimentar Chișinău și edificarea a 7 piețe agroalimentare en-gros regionale.
- Introducerea unui mecanism de control la importul resurselor agricole (tehnică agricolă, sisteme de irigare, material semincer și săditor, material reproductiv, fertilizanți și pesticide, etc.) și introducerea unor facilități fiscale la importul acestora;
- Eliminarea tuturor barierelor neoficiale la exportul produselor agricole și simplificarea maximală a procedurilor de export;
- Adoptarea unei legi speciale privind brandul național pentru produsele agricole moldovenești „Fabricat în Moldova” și brandurilor pe produse și promovarea producției agricole moldovenești calitative, marcate cu acest brand, pe piețele externe.
- Crearea și ficționarea unui sistem eficient de intervenție prin intermediul achizițiilor publice de produse agricole, care să stabilizeze piața produselor agricole, să excludă fluctuațiile prea mari de prețuri, care influențează negativ activitatea de întreprinzător.

Impact

Creșterea randamentelor și a rentabilității producției agricole moldovenești, a competitivității acestora. Acces mai bun al producătorilor și exportatorilor de produse agroalimentare la piețele interne și externe de desfacere.

3. Problema: Accesul dificil la finanțare

Creditarea business-ului agricol este caracterizat prin dobânzi foarte mari și proceduri anevoiase, iar cerințele băncilor comerciale față de gaj sunt exagerate. În aceste condiții, întreprinzătorii agrari nu pot beneficia de finanțare suficientă și adecvată necesităților de dezvoltare a business-ului lor.

Soluții:

- Modificarea legislației pentru simplificarea formalităților și reducerea costurilor aferente procesului de gajare (cadastru, notariat), precum și a formalităților interne ale băncilor, care îngreunează obținerea creditelor;
- Evaluarea gajului să fie efectuată exclusiv de către firme independente, întrunită în cadrul unei Camere Specializate de Evaluare pe lângă BNM, iar băncile comerciale să sisteze practica de a pune

responsabilitatea materială asupra firmelor de evaluare;

- Instituțiile statului trebuie să fie mai active în atragerea asistenței tehnice externe, deoarece asistența tehnică a donatorilor externi poate fi un factor important de impulsioneare a modernizării sectorului agroalimentar și de organizare structurată a principalelor lanțuri valorice;
- Adoptarea unei norme legale care ar oferi condiții de implementare maximal avantajoase proiectelor externe care oferă granturi investiționale agricultorilor autohtoni;
- Atragerea mai multor proiecte externe, condițiile cărora sunt similare cu cele ale proiectului moldo-japonez 2 KR;
- Participarea reprezentanților asociațiilor din sector precum și a altor organizații non-guvernamentale specializate în agricultură, în administrarea proiectelor externe.

Impact

Mai multă finanțare pentru întreprinderile din sfera business-ului agricol, ceea ce va permite sporirea volumelor de producție, desfacere și implicit, venituri mai mari și posibilități mai mari de dezvoltare pentru companiile respective, precum și

venituri mai mari sub formă de impozite și taxe la bugetul de stat.

4. Problema: Sistemul ineficient de subvenționare a producătorilor agricoli

Subvenționarea insuficientă a agriculturii este un factor de bază ce determină capacitatea slabă de concurență a produselor din Moldova pe piețele internaționale, ceea ce reduce din veniturile agricultorilor și interesul potențialilor investitori interni și externi.

Soluții:

- Asigurarea transparenței la elaborarea regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor fondului pentru subvenționarea producătorilor agricoli;
- Aprobarea fondului de subvenționare și repartizarea mijloacelor către beneficiari în timp util;
- Majorarea fondului de subvenționare a producătorilor agricoli până la cel puțin 5% din veniturile totale ale bugetului;
- Stabilirea de criterii simple și clare de selectare a beneficiarilor, neadmiterea condițiilor discriminatorii de participare (mărimea terenului agricol prelucrat, forma organizatorică a întreprinderii), a plafonului de subvenționare și a formalităților birocratice excesive;

Impact

Efficientizarea sistemului de subvenționare a producătorilor agricoli (repartizarea mai eficientă a resurselor limitate disponibile); accesul mai facil al tuturor producătorilor la mijloacele

fondului de subvenționare – un număr mai mare de producători vor putea beneficia de subvenții; transformarea mecanismului de subvenționare dintr-un instrument de compensare a cheltuielilor producătorilor agricoli în unul de stimulare a metodelor și tehnologiilor noi de producere.

Procedurile fiscale si vamale

5. Problema: Mediul fiscal și vamal nefavorabil

Procedurile administrative sunt prost implementate și/sau ineficiente, acestea includ rambursarea lentă și nesigură a TVA la export; procedurile vamale anevoioase și îndelungate care împiedică exportul produselor ușor alterabile; corupția larg răspândită printre angajații sistemului vamal și volumul excesiv de documente necesare pentru efectuarea operațiunilor de export.

Soluții:

- Oferirea de facilități fiscale angajaților tineri din localitățile rurale;
- Menținerea cotei reduse de TVA la zahăr;
- Comasare pentru toate întreprinderile agricole a impozitului pe venit, impozitului pe bunurile imobiliare, taxei pentru amenajarea teritoriului și contribuțiilor de asigurări medicale într-un singur impozit agricol consolidat, calculat pentru fiecare hectar și introducerea unei condiții obligatorii fixate exhaustiv în legislație ca toți proprietarii terenurilor agricole care prelucrează aceste terenuri în mod individual să fie obligați să se înregistreze și să țină evidența fiscală (fie și simplă);
- Introducerea cotei standarde a TVA pentru producția fitotehnică și zootehnică cu calcularea, declararea, însă fără achitarea acesteia. Ca variantă alternativă, revenirea la cota de 5%;
- Schimbarea termenelor de achitare a impozitului funciar pentru terenurile agricole prin stabilirea datelor de 15 octombrie și 15 decembrie;
- Micșorarea cu 50% a taxelor în fondul rutier pentru autovehiculele întreprinderilor agricole care sunt utilizate pentru transportarea angajaților în cadrul întreprinderilor agricole;
- Eliminarea taxelor pentru apa folosită pentru irigare, în scopul revitalizării procesului de irigare și rambursarea accizului la motorina utilizată în scopuri agricole;

Impact

Micșorarea substanțială a cheltuielilor administrative suportate de întreprinderi și majorarea oportunităților de afaceri; Majorarea veniturilor bugetare din taxele vamale; Minimalizarea erorilor umane și ameliorarea metodelor de prevenire a corupției; Reducerea riscului de deteriorare a calității mărfurilor ca urmare a accelerării procedurilor vamale; Sporirea atractivității investiționale a țării și majorarea investițiilor străine directe; Sporirea eficienței generale a sectoarelor de export și import ale țării.

Cadrul administrativ - normativ și regulator în sectorul vitivinicol

6. Problema: Cadrul administrativ-normativ și de reglementare al sectorului vitivinicol

Sectorul vitivinicol este reglementat de numeroase acte normative care se suprapun, sunt învechite, contradictorii, impun restricții și măsuri împovărătoare pentru companiile din sector, sau contravin spiritului economiei de piață. În multe din cazuri, cadrul normativ excesiv limitează oportunitățile de inovație, dezvoltare și investiții în sector, limitează posibilitățile de export pe piața UE din cauza neadaptării la legislația UE și cu cele mai bune practici internaționale.

Soluții:

- Consacrarea vinului ca produs agro-alimentar. Acest statut implică o abordare specifică acestui tip de produs spre deosebire de băuturile alcoolice tari, în ceea ce privește calitatea, trasabilitatea, etichetarea și comercializarea;
- Pentru a răspunde intereselor publice privind evidența în sectorul vitivinicol, este necesară crearea Registrului național Vitivinicol și în Cadastrul național Viticol. Evidența acestor registre vor înlocui licențierea și înregistrarea în Registrul Național al circulației producției alcoolice. Evidența acestor registre ar trebui să înceapă cu vinurile cu indicație geografică (IGP);
- Excluderea obligativității standardelor, instrucțiunilor tehnologice și altor documente normativ-tehnice prin adoptarea Reglementării Tehnice unice;
- Organizarea și administrarea filierei vitivinicole pe baza parteneriatului public-privat. Experiența țărilor emergente în domeniul vitivinicol arată că succesul acestora s-a datorat în special modelului de administrare al sectorului, bazat pe echilibrul între interesele publice și cele private și pe obiective comune privind dezvoltarea durabilă a sectorului vitivinicol. Acest parteneriat poate fi realizat prin constituirea unui nou organism de administrare a filierei vitivinicole, care va fi bazată pe reprezentarea paritară a sectorului privat și autorităților publice;
- Crearea unui Fond al Viei și Vinului, pentru stimularea exporturilor de produse vinicole și al producerii vinurilor de calitate - a celor cu denumire de origine (DOP) și IGP, prin contribuția egală a vinificatorilor și a statului (cu câte 50% fiecare).

Impact

Dificultăți și bariere administrative și birocratice mai mici pentru participanții sectorului, un mediu mai favorabil pentru derularea investițiilor și afacerilor în acest sector; sporirea calității și a imaginii produselor vitivinicole moldovenești pe piețele de desfacere; sporirea exportului de produse vitivinicole moldovenești.

Sectorul Transporturilor

Direcțiile prioritare

Domenii prioritare	Soluții necesare
Cadrul de politici în domeniul transportului	• Aderarea Republicii Moldova la convențiile și acordurile Comitetului pentru transportul intern al comisiei economice europene ONU în domeniul transporturilor și racordarea legislației naționale în domeniul transporturilor internaționale la cerințele și standardele UE. • Elaborarea și aprobarea unei Politici (Strategii) privind dezvoltarea transporturilor în Republica Moldova pentru o perioadă de 10 ani
Cadrul normativ-regulator în domeniul transporturilor	• Lichidarea barierelor la frontieră pentru transporturile internaționale de mărfuri, simplificarea procedurilor vamale și lichidarea barierelor tehnice; • Eliminarea barierelor de ordin birocratic și administrativ în transportul de mărfuri și persoane; aducerea în conformitate cu standardele internaționale (Incoterms-2010, FIATA, etc.) și legislația RM a actelor normative ale MTID și CFM.
Transportul de pasageri	• Combaterea transportului ilicit de pasageri și optimizarea rețelei de rute regulate; • Ajustarea tarifelor la transportul de pasageri și întreprinderea măsurilor care ar duce la reducerea pierderilor și diminuarea costurilor transportatorilor; • Achitarea datoriilor față de transportatori și elaborarea unui sistem eficient de compensare a cheltuielilor pentru transportarea categoriilor de pasageri cu înlesniri în transport.

Cadrul de politici în domeniul transportului

1. Problema: Numărul mare de acorduri și convenții internaționale în domeniul transportului la care Moldova nu este parte

În scopul creării condițiilor pentru susținerea dezvoltării transporturilor internaționale de mărfuri și pasageri, în cadrul Comitetului pentru transportul intern al comisiei economice europene ONU au fost elaborate 57 de convenții, acorduri și alte acte internaționale. Moldova este parte doar la 19 din ele, din care cauză transportatorii moldoveni sunt nevoiți să se confrunte cu dificultăți și piedici mai mari la trecerea frontierelor față de transportatorii din alte țări în cadrul transporturilor internaționale de mărfuri și pasageri. Tot din această cauză, Moldova ratează fonduri importante și posibilități de a beneficia de asistență internațională la reabilitarea infrastructurii de transport și ajustarea transportului autohton la standardele internaționale.

Soluții:

Aderarea Republicii Moldova la toate convențiile și acordurile Comitetului pentru transportul intern al comisiei economice europene ONU în domeniul transporturilor și racordarea legislației naționale în domeniul transporturilor internaționale la cerințele și standardele UE.

Impact

Bariere mai mici pentru transportatorii moldoveni în transportul internațional de mărfuri și pasageri, inclusiv formalități birocratice simplificate, cheltuieli financiare și de timp mai mici, ceea ce va duce la eficientizarea transporturilor respective, la creșterea competitivității transportatorilor moldoveni, respectiv la venituri mai mari pentru transportatori și la bugetul de stat. În plus, Moldova va putea obține fonduri semnificative de la organismele internaționale pentru proiecte în domeniul transportului, inclusiv de reabilitare și dezvoltare a infrastructurii.

2. Problema: Lipsa unei strategii privind dezvoltarea transporturilor în Republica Moldova

Soluții:

Elaborarea și aprobarea unei Politici (Strategii) privind dezvoltarea transporturilor (toate sectoarele) în Republica Moldova pentru o perioadă de 10 ani.

Impact

Un cadru exact și stabil de viziuni și obiective privind dezvoltarea transporturilor pe termen mediu și lung.

Cadrul normativ-regulator în domeniul transporturilor

3. Problema: Multitudinea de bariere tehnice, vamale și de trecere a frontierei în transportul internațional de mărfuri și de tranzit

Operatorii de transport internațional suferă cel mai mult din cauza barierelor și lacunelor în organizarea tranzitului de mărfuri: imposibilitatea obținerii certificatelor CEMT, staționările mari la frontieră, plățile neoficiale, plata unor taxe locale și regionale suplimentare. Camioanele cu marfă ajung să stea în vama și câte 24 de ore. Șoferii sunt nevoiți în această așteptare să încalce regulile Acordului AETR privind timpii de conducere și odihna. Companiile de transport suportă pierderi din cauză reținerii transportului la frontieră, necesității de cântărire multiplă și altor bariere. În anul 2005 tranzitul operatorilor internaționali pe teritoriul RM constituia doar 59% din nivelul anului 1996. Reducerea tranzitului a avut loc din cauza lacunelor în activitatea serviciilor vamale, de grăniceri, poliției rutiere, lipsei armonizării regulilor și condițiilor de transport, cerințelor de plată a taxelor de la camioanele în tranzit (inclusiv taxe locale), mărimea cărora ajunge la 50-100 dolari SUA de la fiecare unitate de transport.

Soluții:

- Înlăturarea multiplelor bariere la perfectarea tranzitului internațional de mărfuri prin adoptarea unor măsuri de simplificare a trecerii frontierei în scopul creșterii fluxului de trecere, micșorării numărului de proceduri birocratice pentru șoferii profesioniști;
- Eliminarea plăților pentru vize pentru șoferii profesioniști și simplificarea procedurilor de eliberare a acestora;
- Introducerea Certificatului internațional de cântărire (cel pentru țările CSI și cel pentru țările europene);
- Determinarea taxelor pentru acordarea serviciilor de tranzit și al nivelului de impozitare a acestora;
- Accelerarea perioadei de tranziție de armonizare și unificare a regulilor și condițiilor de efectuare a transportului internațional auto pe teritoriul CSI.

Impact

Reducerea timpului de așteptare în vamă pentru transportatori, micșorarea numărului de documente și a plăților oficiale și neoficiale pentru perfectarea procedurilor de traversare a frontierei de către transportatori, ca urmare – reducerea semnificativă a cheltuielilor și a pierderilor suportate de către aceștia; Fluidizarea traficului transportului de mărfuri la frontieră – ca urmare majorarea tranzitului de mărfuri pe teritoriul Moldovei, cu beneficii sub formă de venituri suplimentare la bugetul de stat de la utilizarea infrastructurii rutiere de către transportatorii străini.

4. Problema: Bariere birocratice și artificiale în transportul de mărfuri și persoane

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (MTID) este prea politizat iar capacitatea sa de a rezolva problemele sectorului este foarte slabă. La fel și managementul conservativ și „prosovietic” al conducerii companiei de stat care deține monopolul în transporturile pe calea ferată – Calea Ferată a Moldovei (CFM) – face imposibilă dezvoltarea serviciilor de transport, în primul rând a serviciilor de transport combinate și implementarea standardelor moderne pe larg utilizate în transporturile internaționale de mărfuri. Baza normativă și instrucțiunile de care se conduc unele subdiviziuni ale MTID și CFM sunt învechite și necorespunzătoare cu realitățile actuale ale business-ului. Aceasta se referă atât la necorespunderea cu standardele Incoterms-2010, în vigoare de la 01.01.2011, cu alte standarde internaționale în transportul de mărfuri, ratificate de Republica Moldova, cât și la neconcordanța cu chiar legislația Republicii Moldova.

Soluții:

- Este nevoie de o echipă de profesioniști în fruntea ministerului, capabili să elaboreze și să implementeze o strategie durabilă de dezvoltare a sectorului, implementarea standardelor și normativelor UE în domeniul transporturilor. De asemenea, este necesar de a schimba radical abordările referitoare la gestionarea transporturilor pe calea ferată prin desemnarea unui management modern, profesionist, în cadrul CFM, capabil să faciliteze dezvoltarea logisticii și a serviciilor de transport în conformitate cu standardele UE, pe baza documentației normative moderne conforme cu practicile internaționale. Conducătorul acestei întreprinderi trebuie să fie selectat în rezultatul unui concurs bazat pe criterii transparente de evaluare. Din comisia de evaluare trebuie să facă parte și reprezentanți ai organizațiilor de profil din ramura transportului, ai Comisiei parlamentare pentru transport, ai organizațiilor neguvernamentale;
- Aducerea actelor normative și a instrucțiunilor MTID, comune pentru toate tipurile de transport, în corespundere cu standardele Incoterms-2010, iar instrucțiunilor CFM – în corespundere cu legislația Republicii Moldova (Codul Fiscal, Codul Vamal, standardele naționale de evidență contabilă, etc.) și monitoring-ul corespunderii acestora cu alte documente normative ale RM și cu acordurile internaționale ratificate;
- Reorganizarea CFM în societatea pe acțiuni CFM și privatizarea activelor ce nu țin e profilul de activitate al acestei întreprinderi, precum și a celor neutilizate de mult timp în circuitul economic;
- Implementarea în RM a facturii unice de transport pentru toate tipurile de transport FIATA, cu scopul de a stimula dezvoltarea transporturilor combinate de mărfuri;
- Elaborarea unui regulament viabil al transportului aerian de pasageri care să includă determinarea curselor regulate și neregulate;
- Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 854 din 28.07.2006 (art. 57) referitoare la tariful de plafon (excluderea plafonului minim al tarifelor pentru efectuarea transporturilor turistice).

Impact

Eliminarea piedicilor de natură birocratică și artificială pentru operatorii care efectuează transporturi de mărfuri și persoane, reducerea timpului de transportare a mărfurilor și persoanelor și respectiv diminuarea pierderilor companiilor de logistică și transport. Toate acestea vor duce la creșterea volumului de mărfuri și a numărului de pasageri transportați, a veniturilor operatorilor din sector și implicit, plăți mai mari sub formă de impozite și taxe la bugetul de stat.

Transportul de pasageri

5. Problema: Transportul ilicit de pasageri

Existența unei piețe mari a transporturilor ilicite. Conform estimărilor Uniunii Transportatorilor și Drumarilor (UTD), în anul 2010 cota acestei piețe a crescut de 2 ori față de anul 2009 și a constituit circa 30-40% din piața totală a transportului intern de pasageri.

Soluții:

- Perfecționarea sistemului de licențiere în transportul de pasageri, astfel încât acesta să prevadă criterii clare și eficiente de admitere pe piața transporturilor de pasageri doar a acelor companii care îndeplinesc obligatoriu toate cerințele referitor la parametrii tehnici ai mijloacelor de transport, de securitate și de confort ai pasagerilor;
- Modificarea și completarea Codului Contravențional în scopul înăsprii pedepselor pentru transportul ilicit de pasageri; elaborarea unor mecanisme de aplicare a controlului permanent asupra transporturilor de pasageri și implementarea reală a acestora;
- Prevederea reglementărilor tehnice referitoare la cerințele față de unitățile de transport admise la transportul de pasageri și bagaje;
- Respectarea strictă de către Instituția Publică Agenția Națională Transport Auto (ANTA) a procedurii de eliberare a carnetelor INTERBUS și controlul asupra efectuării transporturilor ocazionale.

Impact

Realizarea acestor măsuri va duce la descreșterea numărului de operatori ce activează "la negru", iar în rezultat vor crește veniturile companiilor ce activează în cadrul legal și implicit valoarea absolută a taxelor și plăților cu caracter fiscal achitate în buget, se vor majora investițiile în mijloace de transport noi și respectiv va crește confortul și siguranța în transporturile de pasageri.

6. Problema: Necorespunderea tarifelor la transportul de pasageri cu cheltuielile reale ale transportatorilor

Odată cu majorarea semnificativă a prețului pentru combustibil, lubrifianți, piese de schimb și manoperă, precum și cu acordarea unor categorii de pasageri a înlesnirilor în transport fără compensare/acoperire financiară a cheltuielilor respective ale transportatorilor din bugetul de stat și bugetele locale, operatorii de transport suferă pierderi importante, până la punctul în care mulți din ei se află în prag de faliment.

Soluții:

- Modificarea metodologiei de calcul a tarifelor de călătorie aprobate conform Hotărârii Guvernului RM nr. 1167 din 29.10.2007 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile de transportare a călătorilor (pasagerilor) și bagajelor cu transportul auto”, sau aprobarea unei alte metodologii care să se bazeze pe cheltuielile reale economice argumentate ale agenților economici din transportul de pasageri sau pe costurile normative pentru mijloacele de transport, adaptate la condițiile reale de activitate a transportului de pasageri în RM;
- Achitarea datoriilor existente ale organelor publice centrale și locale de stat față de transportatori pentru transportarea categoriilor de pasageri cu înlesniri;
- Înlocuirea înlesnirilor în transport pentru anumite categorii de pasageri prin compensații nominative categoriilor respective, precum și categoriilor vulnerabile ale populației, cu prevederea cheltuielilor date în Bugetul de stat și bugetele locale;
- Optimizarea rețelilor de rute regulate în transportul de pasageri, astfel încât acestea să asigure un coeficient de îmbarcare, care să permită o activitate minimă rentabilă a unităților de transport de pe rutele respective;
- Controlul mai eficient al formării prețurilor la combustibil, prin intermediul Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, pentru neadmiterea creșterii neargumentate a prețurilor la carburanți;
- Stimularea importului unităților de transport auto de călători care corespund cerințelor ecologice Euro 3 și mai înalte, precum și a pieselor de schimb pentru mijloacele de transport implicate în transportul de pasageri, prin scutirea de TVA la import.

Impact

Îmbunătățirea situației financiare a operatorilor din sector, reducerea pierderilor acestora în legătură cu transportarea pasagerilor cu înlesniri. Acest lucru va avea ca rezultat majorarea plăților din impozitele și taxele transportatorilor plătite în Bugetul de stat și bugetele locale, posibilități mai mari pentru operatorii din sector de a-și moderniza parcul de transport utilizat pentru transportarea pasagerilor, respectiv de a oferi condiții de confort și siguranță mai mare pasagerilor.

Sectorul Construcțiilor

Direcțiile prioritare

Domenii prioritare	Soluții necesare
Achizițiile publice	• Modificarea art. 46 și 59 din Legea nr. 96-XVI din 13.04.2007 privind achizițiile publice, a altor prevederi ale actelor normative în vigoare referitoare la achizițiile publice
Calitatea în construcții	• Adoptarea unui Cod cu privire la locuințe
Cadrul regulator cu privire la locuințe	• Adoptarea Legii cu privire la Casa Socială a Constructorilor
Forța de muncă, protecția socială a lucrătorilor	• Introducerea unei certificări profesionale a întreprinderilor din construcție cu scopul de a garanta lucrări de construcție corespunzătoare standardelor naționale în vigoare și armonizată la cerințele UE

1. Problema: Achiziții publice ineficiente

Prin acceptarea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut, autoritățile contractante riscă să primească servicii/lucrări/bunuri de o calitate îndoielnică. Prețul neobișnuit de scăzut determină imposibilitatea asigurării îndeplinirii contractului la parametrii cantitativi și calitativi solicitați prin caietul de sarcini. Cel mai bun exemplu în acest sens sunt drumurile recent finalizate, pline de gropi, petice și denivelări. O serie de alte prevederi ale legislației în vigoare constituie impedimente pentru participarea companiilor din construcții la concursurile de achiziții publice.

Soluții:

- Modificarea art. 46 din Legea nr. 96-XVI din 13.04.2007 privind achizițiile publice, în sensul în care o ofertă este considerată anormal de scăzută în cazul în care prețul oferit, fără TVA, reprezintă mai puțin de 85% din prețul estimativ calculat de autoritatea contractantă;
- Eliminarea prevederii art. 59 p. (1), conform căreia autoritatea contractantă are dreptul de a anula procedura de atribuire a contractului de achiziții publice doar dacă ia această decizie „înainte de data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică” (în continuare conform textului actual). Totodată, p. (1) c), de expus în următoarea redacție: „în cazul achizițiilor publice de lucrări, valoarea ofertei este mai mare sau mai mică cu 15 la sută decât valoarea estimativă a lucrărilor, calculată de către autoritatea contractantă în modul stabilit”;
- Este necesar de a indica un termen de validitate al raportului de verificare și în cazul în care proiectul nu este dat în lucru în termenul stabilit – de a actualiza raportul pe un termen nou, deoarece ofertele actuale sunt deseori mai mari cu mai mult de 20% decât valoarea estimativă calculată de către autoritatea contractantă și sunt respinse conform lit. c), p. 1 al art. 59 al Legii în vigoare, ceea

ce implică anunțarea repetată de nenumărate ori a procedurilor și mijloace financiare irosite în zadar;

- De a exclude, din lipsa oricărui sens, lit. a), p. 3) și lit b) art. 2.3 ale Hotărârii Guvernului nr. 1121 din 10.12.2010 „Cu privire la aprobarea documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări”, referitoare la cerințele de calificare (experiența similară) și capacitatea economico-financiară (cifra medie anuală de afaceri pe ultimii 3 ani de minimum 0,3-0,6 din valoarea estimativă a contractului de achiziție publică ce urmează a fi atribuit);
- De a crea o comisie de reevaluare a capacităților tehnice a agenților economici și în dependență de aceasta de a acorda permisiuni de participare la licitațiile de lucrări în valoare de până la 1 mil. lei, până la 5 mil. lei, 10 mil. lei, etc., deoarece avizul eliberat de către Inspekția de Stat în Construcții prezintă o lacună în cadrul documentației de participare la licitații. Informația respectivă urmează a fi plasată pe site-ul ministerului construcțiilor;
- De a indica o cifră constantă pentru salariul unui muncitor/oră (23,82 lei/ora) în cadrul devizului-ofertă, deoarece nerespectarea acestei mărimi conduce deseori la descalificarea ofertelor. În același timp, nicăieri nu se stipulează clar această cerință, deciziile membrilor grupurilor de lucru de examinare a ofertelor sunt în acest sens inconstante și imprevizibile.

Impact

Sporirea eficienței achizițiilor publice în construcții, manifestată prin reducerea numărului de cazuri de reziliere/rezoluțiuni a contractului de achiziții publice, de aplicare a penalităților pentru neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor

contractuale și pierdere a garanției de bună execuție, sporirea calității bunurilor/lucrărilor/serviciilor contractate prin achizițiile publice.

2. Problema: Lipsa unei legislații cu privire la locuințe

Ca și în cazul certificării profesionale a întreprinderilor din construcții, în Republica Moldova se constată un vid al legislației cu privire la locuințe, sau anumite aspecte ale acestui domeniu sunt reglementate de legi vechi, moștenite încă din perioada sovietică și care nu mai corespund realităților actuale. La moment se află în discuție un proiect al Legii cu privire la locuințe, care în opinia asociațiilor din ramură, scapă din vedere domenii importante ce urmează a fi reglementate, multe dintre prevederi sunt confuze, lasă loc de interpretări, și ar trebui modificate, sau excluse.

Soluții:

- Adoptarea unui Cod cu privire la locuințe și nu a unei legi, fie ea și organică; Codul respectiv trebuie să reglementeze:

- a) Construcția de locuințe cu atragerea mijloacelor financiare ale persoanelor fizice (investițiile în construcția spațiului locativ). La moment acest domeniu este lăsat la latitudinea părților contractante și reprezintă o lacună de drept. Prevederile Codului trebuie să reglementeze juridic:
- relațiile dintre investitori și companiile de construcții, în special în ceea ce privește garanția investițiilor și utilizarea acestora exclusiv la construcția blocului locativ menționat. La moment nu sunt puține cazurile când companiile utilizează mijloacele atrase în alte proiecte și nu asigură finalizarea construcțiilor pentru care au atras mijloacele;
 - procedurile de transmitere a blocului locativ construit și dat în exploatare de la compania de construcție către investitori. Actualmente, majoritatea investitorilor nu-și manifestă interesul pentru crearea asociației de proprietari, iar companiile de construcții fie lasă blocurile locative „de izbeliște”, fie sunt puse în situația de a le gestiona la nesfârșit din resurse financiare proprii;
 - statutul juridic al rețelelor ingineresti, în special externe, construite din mijloacele investitorilor. Actualmente acestea rămân ca bunuri „fără stăpân” și, de obicei, sunt preluate gratuit de către furnizori;
 - caracterului obligatoriu al creării asociației de coproprietari după darea în exploatare a blocului locativ nou-construit. În acest sens este necesar elaborarea unui mecanism funcțional cu consecințe (sanțiuni) juridice concrete.
- b) Reglementarea juridică a proprietății comune (condominiului) în blocurile locative cu multe apartamente. În acest sens este necesară abrogarea legii existente, care nu este funcțională, și adoptarea unor norme care ar asigura administrarea efectivă, eficientă și reală a spațiilor comune. Ineficiența reglementărilor existente este demonstrată de numărul extrem de mic de condominii înregistrate la organul cadastral, deși asociații de coproprietari nu sunt puține ca număr (dar extrem de puține raportat la numărul de blocuri locative existente). În lipsa unui condominiu înregistrat nu există pârghii juridice de a obliga toți proprietarii să participe la întreținerea spațiilor comune și la finanțarea cheltuielilor comune;
- c) Reglementarea juridică a organizării și activității cooperativelor de construcție a locuințelor, inclusiv în relațiile acestea cu administrația publică locală. La moment acest domeniu este reglementat, în cea mai mare parte, de legislația sovietică.
- Codul cu privire la locuințe ar trebui, de asemenea, să facă o distincție clară între locuințele proprietate publică și locuințele proprietate privată. Multe din prevederile actuale ale proiectului Legii cu privire la locuințe sunt aplicabile doar locuințelor proprietate publică, deși acest lucru nu este specificat expres. Răsfângerea acestor prevederi asupra locuințelor proprietate privată ar putea crea situații conflictuale și confuze.
 - Proiectul actual al Legii cu privire la locuințe are, în multe privințe, un caracter declarativ, lăsând reglementările propriu-zise pe seama Guvernului. Or, sarcina Guvernului este de a asigura realizarea normelor juridice emise de autoritatea legislativă, dar nu de a adopta propriile norme, pe care urmează să le realizeze. În acest sens este necesară reglementarea, printre altele, de către autoritatea legislativă a următoarelor aspecte:
 - stabilirea regulilor de bază a gestionării și exploatării locuințelor în blocurile locative (art. 6 lit. b) din proiect);
 - reglementarea proceselor de furnizare a serviciilor comunale și necomunale (art. 6 lit. e) din proiect);
 - standardele (parametrii tehnici) ai locuințelor sociale (art. 10 al. (9) din proiect);

- lista funcțiilor și profesiilor publice care au dreptul de a primi locuințe de serviciu (art. 22 al. (2) din proiect), etc.
- Este inoportună crearea Inspecției de stat în domeniul locuințelor. În locul acesteia, este mai oportun crearea unei secții specializate în cadrul Inspecției de stat în construcții;
- Capitolul IX „Administrarea fondului de locuințe și plata pentru serviciile comunale” necesită o reglementare mai detaliată și crearea unor mecanisme practice de realizare. De exemplu: cum va fi ales gestionarul blocului locativ (art.52) în cazul în care proprietari nu întreprind nimic; care servicii comunale vor fi contractate de locatar și care de gestionar; care sunt consecințele nerespectării de către locatar a art. 55 al. (1); cum vor intra colaboratorii poliției în apartament (art. 55 al. (2)), dacă, conform Legii cu privire la poliție, acest lucru le este permis doar în condițiile Codului de procedură penală și Legii cu privire la poliție, etc.

Impact

Asigurarea unei garanții mai bune a investițiilor (mijloacelor atrase de către companiile de construcție de la investitori); Un mecanism eficient de reglementare juridică a proprietății comune (condominiului); Cadru legal eficient de activitate a co-

operativelor de construcție a locuințelor; Cadru legal eficient de reglementare a gestionării fondului de locuințe.

3. Problema: Deficitul de forță de muncă calificată în construcții

Fenomene ca crizele economico-financiare, condițiile climaterice nefavorabile, calamitățile naturale, au un impact negativ profund asupra sectorului construcțiilor. Majoritatea agenților economici din ramură sunt nevoiți în asemenea situații să-și întrerupă activitatea.

Acest fapt se răsfrânge negativ în primul rând asupra situației salariaților, care sunt trimiși în concediu forțat fără menținerea salariului, sau se concediază pentru a-și găsi un alt loc de muncă, a însuși o altă profesie, sau, în cele mai dese cazuri, a pleca la muncă peste hotare. Actualmente la întreprinderile din ramură se simte lipsa forței de muncă calificate.

Aceasta se întâmplă din cauză că majoritatea muncitorilor bine pregătiți și cu experiență au plecat și pleacă peste hotarele țării în căutare de lucru. Astfel, companiile de construcții, precum și organizațiile de proiectare sunt nevoiți să angajeze specialiști cu lipsă de experiență sau cu pregătire mult mai slabă, ceea ce se răsfrânge extrem de negativ asupra calității lucrărilor executate și termenilor de executare.

În conformitate cu legislația în vigoare, în perioada șomajului tehnic angajatorii sunt obligați să acorde salariaților o indemnizație ce nu poate fi mai mică de 75% din salariul lor de bază, dacă staționarea se efectuează nu din vina muncitorilor. În cazul staționării în situațiile amintite, angajatorii din construcții sunt, practic, în imposibilitate de a plăti salariaților retribuția ce li se cuvine pentru staționare.

Soluții:

Elaborarea și adoptarea Legii privind Casa Socială a Constructorilor. Această lege va prevedea constituirea unui fond special ce va asigura protecția suplimentară a drepturilor salariale ale angajaților din domeniul construcțiilor, drumurilor, și industria materialelor de construcție. Astfel, salariații din ramurile respective vor beneficia pe perioada întreruperii activității de o indemnizație, reprezentând o sumă impozabilă, al cărei quantum lunar este egal cu 75% din media pe ultimele trei luni a salariului de bază brut, care se va acorda proporțional cu durata efectivă a întreruperii lucrului, fără pierderea drepturilor de salariat. Fondul necesar pentru plata indemnizației se va constitui pe baza:

- contribuției obligatorii a agenților economici, reprezentând 1% din valoarea producției realizate și încasate – pentru unitățile din construcții, cu reflectare la cheltuielile generale și administrative;
- contribuției obligatorii a salariaților reprezentând 1% din salariul lunar brut;
- contribuției obligatorii a tuturor investitorilor și proprietarilor, indiferent de forma de proprietate și sursa de finanțare, reprezentând o cotă de 0,5% din valoarea lucrărilor de construcții-montaj, sau al lucrărilor de intervenție, în toate situațiile în care se solicită emiterea autorizației de construcție;
- contribuțiile respective trebuie să fie obligatorii pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, și toți investitorii, indiferent de forma de proprietate (inclusiv companiile de stat) trebuie să contribuie la constituirea fondului respectiv.

Casa Socială a Constructorilor în perspectivă, pe lângă protecția socială, va putea oferi și alte servicii, cum ar fi înființarea unei Școli de Meserii, după modelul școlilor din UE. Asemenea fonduri activează în mai multe țări din UE, printre care Germania, România, Italia, Belgia.

Impact

Protecția socială mai eficientă a angajaților din construcții și corespunderea acestora cerințelor standardelor europene și internaționale; reducerea șomajului forțat pe perioadele de inactivitate în rândurile angajaților din domeniul construcțiilor; reducerea

numărului de persoane care părăsesc țara din cauza lipsei de activitate; creșterea gradului de competitivitate a întreprinderilor din construcții, din contul menținerii personalului calificat și cu experiență și, prin urmare, creșterea calității serviciilor și lucrărilor prestate de acestea; investiții suplimentare în economie din contul acumulărilor Casei Sociale; obținerea de fonduri suplimentare din proiecte cu finanțare europeană; creșterea nivelului de responsabilitate social-corporativă a societăților de construcții.

4. Problema: Lipsa reglementărilor privind certificarea competenței companiilor de construcții

În Republica Moldova există un vid legislativ în evaluarea competenței profesionale a întreprinderilor din construcții care participă la conceperea, executarea construcțiilor sau care

derulează activități conexe în domeniul construcțiilor. Lipsa reglementărilor în acest, mai ales într-o zonă seismic intensă cum este Moldova, conduce la deseori la calitatea îndoielnică a lucrărilor executate și nu garantează protejarea vieții oamenilor, a bunurilor acestora și a mediului înconjurător, influențând negativ și mediul concurențial de pe piața construcțiilor.

Soluții:

Introducerea unei certificări profesionale a întreprinderilor din construcție cu scopul de a garanta lucrări de construcție corespunzătoare standardelor în vigoare. Acest lucru poate fi realizat prin elaborarea și adoptarea Legii cu privire la certificarea profesională a companiilor din construcții. Această Lege va stabili condiții și criterii clare pentru fiecare calificare profesională a întreprinderilor, printre care:

- evaluarea întreprinderilor din construcții de către organisme independente, imparțiale, care nu reprezintă interese individuale și de grup, acreditate la nivel național și recunoscute de autoritate, specializate în certificarea calificării profesionale a întreprinderilor din construcții;
- introducerea unui sistem de supraveghere, de către autoritate, a respectării prevederilor legii și a reglementărilor de aplicare a acestora de către factorii implicați în procesul de certificare;
- utilizarea de criterii juridic-administrative, criterii financiare și tehnice, stabilite pe baze științifice, care permit o evaluare corectă a întreprinderilor din construcții;
- evaluarea competenței tehnice a întreprinderilor din construcții de către comitete tehnice, consilii de certificare, constituite de organismele de certificare, cu participarea echilibrată a tuturor părților interesate, compuse din specialiști de valoare din domeniile analizate;
- introducerea unui sistem de clasificare al întreprinderilor din construcții, pe domenii de activitate, pe tipuri de performanță, după capacitatea tehnică și după mărimea contractului, aliniat la normele europene;
- introducerea unui Registru Național al întreprinderilor de construcții certificate, cu întreprinderile care dețin o certificare privind calificarea profesională a întreprinderilor din construcții, cu menționarea specializării și nivelului de competență acordat.

Impact

Adoptarea acestor măsuri va permite: 1) funcționarea unui sistem organizat de recunoaștere a competenței profesionale a întreprinderilor din construcții cu specializarea acestora pe domenii de activitate; 2) conștientizarea întreprinderilor din construcții cu privire la exigențele impuse la nivel european și alinierea acestora la practicile europene; 3) certificarea calificării profesionale a întreprinderilor mici și mijlocii, strict specializate pentru executarea uneia sau mai multor categorii de lucrări, precum și a marilor întreprinderi sau grupurilor de întreprinderi organizate în sistem asociativ, care dispun de un sistem de management la nivelul întreprinderilor similare din statele UE; 4) recunoașterea la nivel european a competenței profesionale a întreprinderilor din construcții din Republica Moldova.

Ghidul Asociațiilor de Business

***Ghidul a apărut în cadrul procesului de elaborare și promovare
a Agendei Naționale de Business în Republica Moldova***

Cuprins:

Introducere	65
Asociația Companiilor din Industria Ușoară APIUS	66
Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova (ACAPRM) ...	68
Asociația Expeditorilor și Brokerilor Vamali (AEM-TRANS)	70
Asociația Internațională a Transportatorilor Auto (AITA)	72
Asociația Micilor Producători de Vin din Moldova	75
Asociația Micului Business	76
Asociația Națională a Agențiilor de Turism din RM (ANAT)	77
Asociația Națională a Companiilor Private din Domeniul TIC	79
Asociația Națională a Producătorilor din Moldova (ANPM)	81
Confederația Națională a Patronatului din Moldova (CNPM)	83
Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri «TIMPUL»	86
Federația Națională a Agricultorilor din Moldova “AGROinform”.	88
Federația Națională a Fermierilor din Moldova (FNFM)	89
Federației Patronale a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”	91
Federația Patronatului din Construcție și Producerea Materialelor de Construcții din RM.	93
Uniunea Oenologilor din Moldova	95
Uniunea Producătorilor de Zahăr (UPZ)	97
Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli (UniAgroProtect)	99
Uniunea Transportatorilor și Drumarilor (UTD).	101

INTRODUCERE

Acest Ghid al Asociațiilor de Business apare la momentul unei importante răspântii în Republica Moldova. Această răspântie este marcată de lansarea, la 23 octombrie 2008, a unei Agende Naționale de Business, prima în istoria modernă a Republicii Moldova, concomitent cu afirmarea tot mai clară a unei voci comune a mediului de afaceri asupra priorităților de dezvoltare a țării.

Importanța creării acestui ghid rezidă din capacitatea acestuia de a reuni sectorul privat, care doar împreună va fi în stare să participe într-un mod efectiv la procesul de modernizare a statului.

Acest Ghid reliefează profilul celor mai importante și mai vizibile asociații de business, care au dat ritmul procesului de consolidare a mediului de afaceri din Republica Moldova în anul 2008.

ASOCIAȚIA COMPANIILOR DIN INDUSTRIA UȘOARĂ APIUS

Misiunea și obiective: Asociația Patronală din Industria Ușoară este unica asociație din ramura de textile, confecții, încălțăminte și pielărie din Republica Moldova.

Viziunea Asociației este însăși scopul în care aceasta s-a constituit, și anume asistarea membrilor săi în capacitatea lor de patroni ai întreprinderilor care activează în domeniul producerii în industria ușoară, prin acordarea de servicii și consultații, protecția drepturilor și reprezentarea intereselor membrilor săi în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele, precum și cu oricare

alte organizații neguvernamentale pe plan național și internațional.

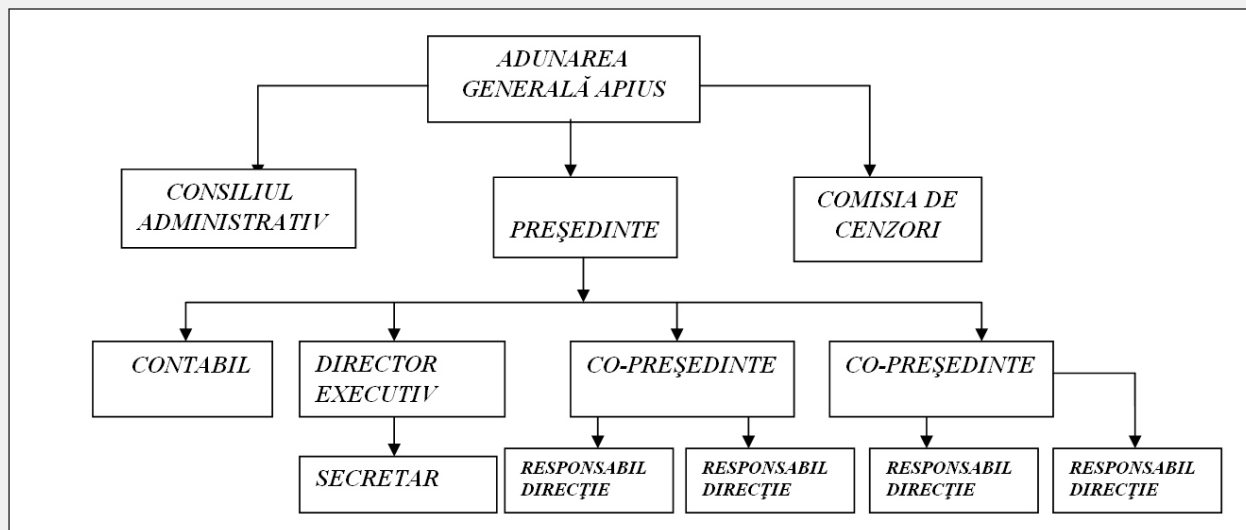
Misiunea APIUS este să se constituie ca partener social puternic și cu rol constructiv pentru managementul guvernamental și național prin reprezentarea și promovarea intereselor comunității de afaceri din textile, confecții, pielărie și încălțăminte, cu scopul de a determina formularea și implementarea unor politici naționale coerente privind climatul economic și social necesar unei dezvoltări sustenabile a Republicii Moldova.

Fondarea: APIUS a fost constituită la 10 iulie 2006.

Membri: La moment Asociația însumează 40 de membri, și anume:

S.A. "Zorile", S.A. "Pielart", S.A. "Ionel", S.A. "Codreanca" IP, S.A. "Artima", S.A. "Piele", S.A. "Tricon", SRL "Infinity INC", SRL "Icatex-Pro", S.A. "Moldabela", S.A. "Dana", SRL "Sotex-grup", SRL "Beccara", S.A. "Flautex", SRL "Rovacont", S.A. "Covoare-Ungheni", S.A. "Codreanca", S.A. "Pielart-PM", SC "Gabiny" SRL, S.A. "Rotan", S.A. "Oldcom", S.A. "Romanita", SRL "Sahco-Produsere", IL "Olga Ceban", SRL "Euro-Marbe", SRL "Goldvis", SRL "Eurotextile", ICS "Prevent-Moldova" SRL, SRL "Promotrade", SRL "BJT Company", IM "Steua-Reds" SA, SRL "Noustil", IS "Tirotex", SRL "Intercentre Lux", SRL "TiTiTi si C", BM "Portavita" SRL, IM "Baltanca" S.A, SRL "Cedatex-Pro", SRL "Mobile", SRL "Vasile Moldovan".

Organele de conducere și structura: Structura Asociației poate fi redată astfel:

Activitatea: Activitatea Asociației a fost revitalizată în 2011 prin crearea organului executiv.

- Dezvoltă parteneriate cu asociații și federații internaționale de profil din Rusia, România, Polonia, Lituania, Bulgaria.
- Este prezentă în diverse Comisii pentru consultări și negocieri la nivel de Ministere.
- Prezintă în colaborare cu **Proiectul CEED II, finanțat de USAID** tendințele în moda prin organizează seminarului "Color and Fashion Forecast", ca fiind un eveniment sistematic, de două ori pe an.
- Organizează, în colaborare cu **Ministerul Economiei și proiectul CEED II, finanțat de USAID** participarea companiilor moldovenești la târguri internaționale de profil, cum ar fi: *Textilleg-prom Moscow*, *Zoom By Fatex*, *CPM Moscow*.

ASOCIAȚIA CONTABILILOR ȘI AUDITORILOR PROFESIONIȘTI DIN REPUBLICA MOLDOVA (ACAP)

Tel.: 541495, 541412, 221925, 836722

Fax.: (373)228065

e-mail: info@acap.md

Pagina-web: www.acap.md

Director executiv: Marina Șelaru

Persoana de contact: Tatiana Grinic

Misiunea și obiective: Asociația Obștească "Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova" (Asociația obștească ACAP RM) este o organizație obștească, autonomă, neguvernamentală, non-profit și de interes public, autogestionară. Obiectivul acesteia de bază este gestionarea profesiei contabile din Republica Moldova. ACAP susține activ misiunea, scopurile, obiectivele și obligațiunile de membru al IFAC (International Federation of Accountants) și este

doritoare să consolideze capacitatea sa instituțională, accelerând dezvoltarea abilităților și competențelor profesiei contabile în Republica Moldova, sporind conformitatea cu toate standardele IFAC și UE și participă la dezvoltarea modelelor twinning („Membrii ajută membrii”) între organele/instituțiile profesionale de contabilitate.

Fondarea: ACAP a fost creată în anul 1996.

Membri: În prezent, ACAP include circa 900 membri, inclusiv 100 studenți înrolați în programele sale educaționale de specialitate.

Persoanele, care solicită atribuirea statutului de membru al ACAP RM (plenipotențiar, asociat, student sau de onoare) în conformitate cu cerințele Statutului Asociației trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele cerințe:

- să aibă studii superioare la următoarele specialități: evidența contabilă, finanțe, business sau experiența de cel puțin trei ani în domeniul contabilității și auditului;
- să aibă document ce certifică activitatea în domeniul contabilității sau auditului, eliberate de organele de stat ale Republicii Moldova, ACAP RM sau asociației unei alte țări, care recunoaște dreptul de a elibera calificări, cum ar fi Institutul Contabililor Licențiați, Institutul American al Contabililor Publici, Institutul Internațional al Auditorilor Interni, Institutul Contabililor Manageriali, Asociația Contabililor Guvernamentali, Consiliul Eurasiatic al Contabililor și Auditorilor Certificați;
- să fie student la secția de zi a unei instituții de învățământ la specialitatea contabilitate și audit sau la oricare alte specialități în domeniul business-ului;

- sa fie proprietar, conducător sau funcționar al firmei in domeniul contabilității, auditului, managementul afacerii, analiza financiara, consultanta financiara si alte domenii legate de acestea.

Organele de conducere și structura:

- Adunarea Generală a Membrilor
- Președinte
- Consiliu de Directori

Activitatea: ACAP RM oferă servicii pentru membrii săi și diverse programe de instruire și dezvoltare.

Programe de instruire și dezvoltare :

- Cursuri pentru contabili începători – bazele contabilității și impozitării în RM;
- Evidența contabilă la calculator – 1 C:Contabilitate;
- Programul de Dezvoltare Profesională Continuă pentru contabili și auditori;
- Programul de certificare CAP/CIPA.

Programe pentru membri :

- Buletin informativ;
- Buletin legislativ contabil ;
- Bibliotecă și bază normativă;
- Evenimente sociale și educaționale;
- Susținere profesională.
- Comercializarea literaturii de specialitate.

ACAP desfășoară activități de instruire in domeniul contabilității, impozitării, auditului, standardelor naționale si internaționale de contabilitate, de asemenea si a disciplinelor legate de business. Cursurile sunt organizate de profesori experimentați care fac parte din componenta stabila a cadrelor didactice ACAP, contabili si auditori practici. La cursuri profesorii folosesc metoda abordării individuale. Acest lucru este posibil datorita grupelor de mici dimensiuni (de la 15 la 25 de persoane). In timpul cursului, Dvs. puteți adresa profesorilor întrebările care va frământă si sa le discuta și cu grupa. Participanții cursurilor primesc materiale didactice, elaborate de specialiști de prim rang din Moldova in domeniul contabilității si auditului. Costul tuturor materialelor didactice este inclus in costul cursurilor. Cursurile se desfășoară in mun. Chișinău si in regiunile republicii, de asemenea in cadrul unor programe individuale in instituțiile care au solicitat cursurile. Cursurile sunt organizate in prima jumătate a zilei sau seara la dorința solicitanților. In urma rezultatelor obținute la testări, cursanții primesc certificate ACAP.

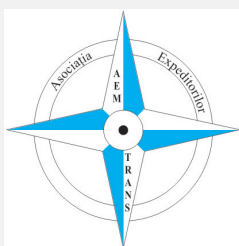
Afilieri naționale și internaționale: Este membru deplin al IFAC (International Federation of Accountants), al SEEPAD (South-Eastern European Partnership on Accountancy Development) și al ECCAA (Eurasian Council of Certified Accountants and Auditors) și membru asociat al FIDEF (Fédération Internationale des Experts-Comptables Francophones).

ASOCIAȚIA EXPEDITORILOR ȘI BROKERILOR VAMALI (AEM-TRANS)

Chisinau, str. V. Tepes 3
MD 2026,
Tel.: (+373 22) 738466
Fax: (+373 22) 735363
Pagina-web: <http://moldova.cc/aemtrans>
e-mail: taran@moldova.cc

Presedinte: Serghei Taran

Republica Moldova va demara un program amplu de îmbunătățire a infrastructurii rutiere și, astfel, și flota de intern va cunoaște o înflorire. (Serghei Taran, președinte AEM-TRANS)

Misiunea și obiective: Asociația Expeditorilor și Brokerilor Vamali (AEM-TRANS) (în continuare AEM) este o organizație națională, autonomă, necomercială, non-guvernamentală, asociată în baza apartenenței întreprinderilor, organizațiilor instituțiilor din Republica Moldova și din străinătate, fondată în scopul coordonării activității lor îndreptate la dezvoltarea pieței naționale a lucrărilor și serviciilor de transportare și expediție.

Scopul major al AEM este contribuția la formarea și dezvoltarea pieței economice naționale în sfera transportului și a expeditorilor, prin intermediul membrilor săi.

Fondarea: AEM a fost fondată la data de 17.12.1997 (înregistrată 06.07.98) pe un termen nedeterminat. Fondatorii sunt 11 persoane juridice – companii de transport și expeditori printre care: Asociația Internațională a Transportatorilor Auto (AITA), Uniunea Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova(UTD).

Membrii: Actualmente numărul de membri este de 33 companii în domeniul transportului rutier, feroviar, aerian, serviciilor de expediții, brokerilor vamali, instruire în transporturi. Membri pot deveni persoane juridice sau fizice din Republica Moldova, documentele de constituire a căroră, stipulează activitatea în domeniul de transportare și expediție, asociațiile, uniunile și alte organizații reprezentante ale transportului, situate pe teritoriul Republicii Moldova.

Organele de conducere și structura: Organele de administrare ale AEM sunt:

- Adunarea Generală a membrilor AEM
- Consiliul AEM

- Direcția AEM
- Comisia de cenzori a AEM

Consiliul AEM activează sub conducerea Președintelui AEM, care execută administrarea activității AEM în toate chestiunile în afara celor, care țin de competența Adunării Generale. Președintele AEM are drept de vot la Adunările Generale. Președintele AEM realizează împuternicirile sale prin emiterea dispozițiilor și/sau ordinelor AEM.

Organul suprem de administrare al AEM este Adunarea Generală a membrilor AEM. Adunarea generală este în drept să adopte orice hotărâre privind activitatea AEM. Adunarea Generală se convoacă nu mai rar decât o dată pe an. Locul petrecerii, data și timpul, și proiectul ordinei de zi se stabilesc de Consiliul AEM după propunerile Președintelui AEM, sau de Președintele AEM.

Activitatea: Sarcinile de bază ale AEM sunt:

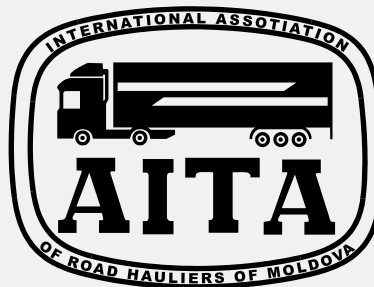
- Coordonarea măsurilor privind creșterea activităților comerciale a companiilor de execuție și transport, care efectuează lucrări și servicii de transportare și expediție, inclusiv efectuarea declarațiilor vamale și a brokerajului vamal;
- crearea condițiilor pentru colaborarea fructuoasă cu întreprinderile de transport, dezvoltarea tuturor tipurilor de activitate în transport, precum și activitățile auxiliare de transport;
- elaborarea regulamentelor coordonate a strategiei tehnologice unice și principiilor de activitate, care vor contribui la politica antidumping, neadmiterea concurenței neloiale, va ridica eficacitatea activității întreprinderilor de expediții și calitatea servirii clienților;
- contribuirea la utilizarea în Republica Moldova a celei mai avantajoase experiențe internaționale în activitatea de transportare și expediție, inclusiv cel propagandat de Federația Internațională a Asociațiilor Expeditorilor (FIATA).

Afilieri naționale și internaționale: Asociația Expeditorilor și Brokerilor Vamali (AEM-TRANS) a devenit membră FIATA din 23 septembrie 1998.

ASOCIAȚIA INTERNAȚIONALĂ A TRANSPORTATORILOR AUTO (AITA)

Contacte:

Chișinău, str. D. Cantemir 3/1
MD-2001,
Tel.: (+373 22) 278833, 572501, 572500
Fax: (+373 22) 278838, 278837
Pagina-web: www.aita.md
e-mail: info@aita.md

Președinte: Vladimir Florea

Consilier al președintelui: ALBULESA Dumitru

Noi suntem pentru respectarea regulilor și normelor internaționale. (Vladimir Florea, președinte AITA)

Misiunea și obiective: Asociația AITA este o organizație nonguvernamentală, non-comercială profesionistă care întrunește întreprinderile și organizațiile de transport din Moldova și efectuează transportul auto internațional de mărfuri și pasageri, înființată pe principii democratice în conformitate cu Regulamentul despre societățile gospodărești din Republica Moldova, întărită prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 500 de la 10.09.1991

Misiunea AITA se concentrează pe următoarele sarcini:

- în calitate de organizație-garant recunoscută de Organele Vamale de Stat, reprezintă transportatorul auto național sau internațional care efectuează operațiuni de transport pe teritoriul Republicii Moldova însoțite de carnetul TIR.
- recepționarea apelațiilor de la organele vamale ale Republicii Moldova în cazul identificării încălcărilor în operațiunile de transport efectuate pe teritoriul Republicii Moldova cu carnete TIR;
- de a primi membri noi în asociație sau de a exclude din asociație membrii care au comportament neregular;
- de a prezenta și apăra interesele membrilor în Republica Moldova și peste hotare.

Fondarea: AITA este fondată în anul 1992.

Membri: Actualmente, Asociația este alcătuită din 434 deținători ai carnetelor TIR, dintre care 380 au statut de asociat.

Doritorii de a deveni membri ai asociației trebuie să facă cunoștință cu [declarația de angajament](#) și să prezinte originalele și copiile documentelor enumerate în anexa la declarație. După prezentarea documentelor necesare, cererea se examinează de către președintele asociației și urmează a fi prezentată la următorul Consiliu al Asociației pentru aprobare.

Organele de conducere și structura:

- Președintele
- Adunarea Generală a membrilor
- Consiliul AITA

În cadrul AITA funcționează următoarele secții:

- Secția TIR
- Secția Control Electronic
- Secția juridică
- Biroul Relații Externe
- Biroul Informații
- Serviciul tehnic
- Contabilitatea

Activitatea: Asociația participă la pregătirea și realizarea proiectelor naționale și internaționale care au legătură cu transportul auto internațional, inclusiv "Revederea Convenției vamale relative la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor T.I.R." de la 1975.

AITA reprezintă interesele transportatorilor din Moldova în lucrul organelor de transport a Comisiei Europene Economice din cadrul Organizației Națiunilor Unite și Uniunea Internațională a transportului auto; menține relații cu alte asociații naționale.

AITA este drept asociație garant a Convenției Vamale TIR din anul 1975 pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult de 200 de întreprinderi și organizații beneficiază de serviciile prestate de Asociație în următoarele direcții:

- Asigurarea transportatorilor din Moldova cu cartele TIR - Carnets și cartele de passage; activează în direcția reglementării conflictelor legate de utilizarea sistemului TIR;
- Asigurarea transportatorilor cu documente, care reglementează îndeplinirea transportărilor internaționale (convenții, înțelegeri etc.);
- Informarea membrilor AITA despre condițiile și regulile de îndeplinire a transportărilor internaționale pe teritoriul Republicii Moldova și țărilor străine;
- Organizarea consultațiilor despre aspectele legislative și întrebările economice legate de transportările internaționale;
- Contribuția în obținerea viselor pentru șoferii internaționali din cadrul întreprinderilor membre AITA;
- Organizarea alimentării cu combustibil în bază de credit pentru transportatorii-membri AITA pe teritorii străine;
- Oferirea ajutorului proprietarilor de încărcături, expeditorilor și transportatorilor din organizațiile de transport a încărcăturilor;
- Alegerea partenerilor străini pentru colaborarea cu întreprinderile - membre AITA;
- Oferirea diverselor tipuri de servicii de asigurare, legate de îndeplinirea transportărilor internaționale;
- Pregătirea managerilor și șoferilor în centrele de studiu AITA;
- Petrecerea conferințelor și seminarelor;

- Pregătirea și elaborarea literaturii metodice și informaționale pe întrebările transportului internațional;
- Editarea buletinului informativ "TRANSPRES".

Afilieri naționale și internaționale:

Asociația AITA este membră (pe plan național):

- a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Moldova
- a Confederației Naționale a Patronatelor din Republica Moldova

Asociația AITA este membră (pe plan internațional):

- din anul 1994 a Uniunii Internaționale a Transportului Auto (IRU), cu sediul în or. Geneva (cu drepturi depline);
- a Federației Internaționale a Automobilistilor (FIA) din anul 1993 cu drepturi de membră asociată;
- a Comitetului de legătură IRU cu țările - membre CSI, cu sediul în or. Moscova;
- a organizației BSEC-UR TA a țărilor participante la Cooperarea Economică în regiunea Mării Negre (problemele transporturilor internaționale din țările bazinului Mării Negre)

ASOCIAȚIA MICILOR PRODUCĂTORI DE VIN DIN MOLDOVA

Chișinău, Alexandru cel Bun 108, ap.44
tel/fax : 232285
e-mail: proasist.md@gmail.com
Pagina-web: <http://winemoldova.com>

Președinte: Ion Luca

Misiunea și obiective: Asociația micilor producători de vinuri din Moldova este o asociație obștească neguvernamentală, apolitică, nonprofit, constituită prin libera manifestare a voinței persoanelor asociate, în vederea realizării în comun a scopurilor determinate de statutul acesteia. Obiectivele asociației constau în contribuirea la:

- Promovarea intereselor micilor producători de vinuri din Moldova;
- Educarea consumatorului de vin
- Atragerea investițiilor în sectorul viti-vinicol
- Dezvoltarea bunelor practici viti-vinicole
- Producerea unui vin de calitate

Membrii: Din membrii Asociației Micilor Producători de Vin din Moldova fac parte organizațiile: Et Cetera, Mezalimpe, Pelican Negru, Vinăria Nobilă, Equinox.

Organele de conducere și structura: În structura organizatorică a Asociației intră următoarele organe:

- Președintele
- Adunarea Generală;
- Consiliul de Administrare
- Comisia de Cenzori

Activitatea: Asociația își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul Republicii. Durata de activitate a Asociației este nelimitată. Asociația este liberă să-și aleagă activitățile proprii, formele și metodele de activitate și să-și stabilească structura sa internă de organizare. Se interzice imixiunea autorităților publice în activitatea Asociației, precum și imixiunea Asociației în activitatea autorităților publice.

ASOCIAȚIA MICULUI BUSINESS

Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 148, of.9

MD 2012

tel/f: 22-06-13,

e-mail: ambsuper@yahoo.com ambsuper@yandex.ru

Președinte: Eugen Roșcovanu

Misiunea și obiective: Misiunea ASOCIAȚIEI MICULUI BUSINESS (AMB) este de a contribui la dezvoltarea întreprinderilor mici și a antreprenoriatului ca sursă unică de locuri de muncă și ca factor de stabilitate social-economică. Scopul AMB: a proteja interesele micului business și a antreprenoriatului la nivelul societății civile.

Fondarea: Asociația Micului Business (AMB) a fost oficial înregistrată în luna noiembrie 1998.

Membrii: Membrii AMB sunt directori de firmă, manageri, posesori de patentă de întreprinzători, cetățeni activi. AMB numără 2372 membri, dintre care 12 membri din țările UE și CSI. Asociația are filiale în localitățile din țară.

Activitatea: Activitatea AMB este variată și multifuncțională și se orientează în primul rând spre satisfacerea cerințelor membrilor săi. Dezvoltă relații de colaborare strânse și de lungă durată cu organizații de talie internațională, cu ONG-uri din UE și CSI, Asia și SUA. Businessmen din Moldova - membri ai AMB - au fost în multe țări cu schimb de experiență și căutare de parteneri. Pe parcursul anilor 1999-2006 Asociația Micului Business a fost vizitată de oameni de afaceri din SUA, Germania, Olanda, Belgia, Spania, România, Turcia, Rusia, Italia, Marea Britanie, Elveția. Au fost discutate probleme ale micului business și soluțiile sociale, pe care le poate aduce această sferă a economiei în Moldova. O deplasare a staff-ului Asociației a avut loc în Belgia la Asociația Business-ului Mic și Mijlociu (UNIZO). Membri ai AMB au fost în SUA pe linia proiectului Moldova - Pensilvania și în cadrul programului SABIT.

Afilieri naționale și internaționale: Asociația Micului Business din Moldova este membru deplin al Confederației Naționale a Patronatului din Moldova (CNPM). AMB a devenit membru al Grupului Economic de lucru pentru cooperare economică în cadrul Pactului de Stabilitate în Europa de Sud-est, inclusiv Programul „Investment Compact” al OECD. În 2002 Asociația Micului Business a devenit membru al Consiliului Biroului Balcanic al Clasei Mijlocii.

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A AGENȚIILOR DE TURISM DIN RM (ANAT)

Tel/fax: 540464, 272114, 27211, 079247404

e-mail: sevastian.botnari@anat.md

Pagina - web: www.anat.md

Președinte: Sevastian Botnari

Misiunea și obiective: Asociația Națională a Agențiilor de Turism din Moldova (ANAT) este o asociație oficială neguvernamentală, constituită în baza de voluntariat din componența persoanelor juridice care practică activitatea de turism și are ca obiect de activitate coordonarea, monitorizarea, apărarea, promovarea și reprezentarea intereselor membrilor săi, precum și organizarea diverselor acțiuni specifice activității de turism. Scopurile și obiectivele de bază ale asociației sânt:

La nivel național:

- organizează simpozioane, conferințe expoziții cu tematica turistică;
- participa ca expert la elaborarea documentelor și regulamentelor ce țin de legislația turistică;
- întreține relații de colaborare cu organizațiile de profil naționale și internaționale;
- alcătuiește programe de perfecționare a personalului angajat în agențiile turistice;
- creează centre de consultanță regionale privind dezvoltarea turismului rural și ecologic;
- acorda asistență profesională firmelor turistice din Moldova;
- elaborează și promovează rute turistice noi pe teritoriul Moldovei;
- stabilește relații comerciale între agențiile de turism;
- asigură asistență necesară la licențierea și brevetarea firmelor turistice;
- monitorizează diverse litigii apărute între agenții ce activează pe piața turistică;
- editează publicația specializată în turism;
- gestionează centrul informativ al activității de turism;
- apăra și promovează interesele firmelor turistice membre;
- lobbyarea intereselor membrilor în diferite structuri de stat;

La nivel internațional:

- promovează imaginea turistică a Republicii Moldova la scară internațională;
- participa la diverse conferințe, congrese, simpozioane, expoziții internaționale;
- asigura fluxul informațional privind activitatea turistică din Moldova pentru partenerii din străinătate;
- informează firmele turistice din străinătate despre posibilitățile obținerii vizei în Moldova;
- recomanda partenerilor, lista firmelor turistice naționale care organizează pachete turistice în Moldova, complexe hoteliere care asigură cazarea turiștilor, instituții de alimentație, închirierea transportului, posibilități de agrement.

Fondarea: ANAT a fost fondată la 25 aprilie 2002.

Membrii: Actualmente din componenta ANAT fac parte 60 de firme turistice membri și 3 hoteluri în calitate de membru asociat. Firmele membre ANAT acoperă 80% din volumul vânzărilor serviciilor turistice pe piața turistică a Republicii Moldova. Ele beneficiază de reducere de 25% la cursurile de perfecționare organizate de Asociația Națională a Agențiilor de Turism din Moldova.

Organele de conducere și structura:

- Președintele ANAT
- Contabil - șef
- Departamentul editorial
- Manager relații internaționale
- Departamentul metodic

Activitatea: Acțiunile de bază întreprinse de ANAT:

- participarea experților ANAT la elaborarea strategiei de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova pentru anii 2003-2015 (aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova N1065 din 02.09.2003);
- participarea experților ANAT la elaborarea Concepției Planului Urbanist General al Municipiului Chișinău (compartimentul turism);
- organizarea participării Republicii Moldova cu stand propriu la expoziția internațională de turism din Germania, Berlin din anul 2003, 2008 (titular al standului), Rusia, Moscova 2004, 2005, 2006, (co-expozant), Marea Britanie, Londra 2006 (co-expozant).
- coorganizator al expoziției internaționale de turism: Sport, Odihnă, Turism de la Moldexpo, Moldova, Chișinău din anii 2003 până în 2008.
- organizarea seminarului național: Managementul resurselor umane în turism
- organizarea trainingului profesional la nivel național "Instruirea și pregătirea resurselor umane implicate în activitatea turistică din mediul rural" în perioada 29 noiembrie - 05 decembrie 2006 în parteneriat cu Centrul Național de Perfecționare a Cadrelor din Industria Turismului;
- editarea ghidului turistic al Moldovei pentru anii 2003-2008.
- editarea jurnalului "Turism și odihnă" organ de presă ANAT;

Din 8 februarie 2010 ANAT Moldova organizează cursuri de perfecționare și specializare profesională a personalului angajat în industria turismului, cu eliberarea "CERTIFICATULUI DE TURISM" de categoria "A", "B", "C".

Afilieri naționale și internaționale: ANAT este membră al următoarelor organizații

- Asociația Națională a Agențiilor de Turism din România;
- Uniunea Industriei Turistice din Rusia;
- Organizația Națională de Turism din Ucraina;

Se planifică aderarea ANAT la Federația Mondială a Asociațiilor Agențiilor de Turism cu sediul la Bruxelles, Belgia.

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A COMPANIILOR PRIVATE DIN DOMENIUL TIC

Tel/fax: 887000

e-mail: office@deeplace.md; executive@ict.md.

Președinte: Veaceslav Cunev

Misiunea și obiective: Asociația Națională a Companiilor Private din Domeniul TIC promovează dezvoltarea sectorului TIC din Republica Moldova prin asocierea în parteneriate dintre companiile private, organizații similare, instituții de stat și internaționale, sporirea competitivității sectorului prin dezvoltarea capacităților companiilor membre, extinderea pieței, atragerea investițiilor în țară și participarea în procesul decizional și regulatoriu al sectorului la nivel național și internațional.

Sectorul TIC va deveni un catalizator al economiei Republicii Moldova, iar Asociația Națională a Companiilor Private din Domeniul TIC (în continuare ATIC) va contribui la acest proces prin mijloacele sale de consultanță privind ameliorarea vieții și a mediului în termeni de necesități sociale. Pentru ca sectorul TIC să exercite rolul de lider în economie și să devină parte a oricărui sistem și proces pentru a-i asigura dezvoltarea, ATIC se va implica în sfera educației, exportului, consolidarea capacităților, îmbunătățirea competitivității deveni organul principal de consultare în privința sectorului TIC din Republica Moldova, reprezentând comunitatea consolidată a agenților privați. Totodată ea va fi liderul în programe, vizând dezvoltarea sectorului TIC pe următoarele interese: educație, export, concurență, capacități.

Obiectivele de bază ale asociației sunt:

- Creșterea profilului și imaginii sectorului TIC moldovenesc în interiorul țării și pe piețele internaționale
- Sporirea nivelului cooperării și colaborării între membrii comunității de afaceri în domeniul TIC din Moldova
- Colaborarea cu Guvernul în vederea îmbunătățirii mediului de afaceri, cadrului legal și perspectivele generale ale sectorului
- Cooperarea cu instituțiile de învățământ din Moldova în vederea îmbunătățirii, pe parcursul timpului, a calității și numărului absolvenților instruiți în domeniul TIC
- Contribuirea la creșterea nivelului de competențe profesionale și manageriale în cadrul companiilor TIC
- Îmbunătățirea tuturor aspectelor oportunităților investiționale pentru întreprinderile TIC din Republica Moldova.

Membrii: În componența Asociației Naționale a Companiilor Private din Domeniul TIC fac parte 36 de membri, companii în domeniul respectiv.

În conformitate cu Statutul Asociației Naționale a Companiilor Private din Domeniul TIC:

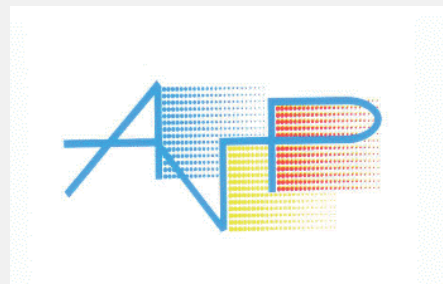
- Membru al Asociației poate deveni orice persoană juridică - companie privată și/sau asociație din domeniul Tehnologiilor Informaționale și/sau al Comunicațiilor, care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova și/sau peste hotarele ei, care recunoaște Statutul ei.
- Calitatea de membru este benevolă, personală și inalienabilă.
- Persoana juridică care dorește să devină membru al Asociației Naționale a Companiilor Private din Domeniul TIC va transmite o cerere scrisă prin e-mail la următoare adresă: executive@ict.md sau prin fax la (373 22) 88 7000.
- Cererea transmisă va fi examinată și aprobată de către Consiliul Directorilor.
- Solicitantul este obligat să achite cotizația de aderare pe parcursul a 10 zile din data deciziei Consiliului Directorilor privind primirea sa în calitate membru al Asociației. Concomitent cu cotizația de aderare, solicitantul virează pe contul Asociației o sumă egală cu mărimea a trei cotizații lunare (depozit), care este utilizat de către Asociație în scopul stingerii datoriilor membrului la achitarea cotizațiilor de membru.
- Candidatul se consideră primit în rândul membrilor Asociației după achitarea cotizației de aderare și a depozitului.
- Președintele Consiliului Directorilor va prezenta solicitantul în cadrul celei mai apropiate Adunări Generale la cea mai apropiată Adunare Generală a membrilor Asociației din data prezentării cererii.

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A PRODUCĂTORILOR DIN MOLDOVA (ANPM)

Chisinau, str. Mesager 1,
MD 2069,
Tel: 593337, 74-89-50, fax: 74-26-86
e-mail: anpm-2009@mail.ru

Presedinte: Ludmila Negruta

Director Executiv: Reta Gorinceoi

Înaintăm propuneri de modificare și completare a bugetelor anuale privind dezvoltarea economică și socială a Moldovei.

Misiunea și obiective: Asociația este o organizație neguvernamentală și necomercială. Scopul ANPM este - reprezentarea și apărarea intereselor producătorilor autohtoni la toate nivelurile de decizie. Una din sarcinile Asociației este de a acorda asistență în ieșirea din criza multianuală a sectorului real al economiei Republicii Moldova și dezvoltarea lui în continuare.

Fondarea: ANPM a fost creată la 8 februarie 1994 și reorganizată în Asociația producătorilor pe data de 16 noiembrie 1998, fiind succesor de drept a Asociației Naționale a societăților pe acțiuni din Republicii Moldova. În anul 2003, Asociația a fost reorganizată în Asociația Națională a Producătorilor din Republica Moldova.

Membrii: Asociația reunește peste 60 de întreprinderi mari și mici din diferite ramuri și domenii de activitate, producători de mărfuri și servicii, la fel companii străine și persoane fizice. Membrii a ANPM sânt:

- "Tutun-CTC" SA,
- «Franzeļuța» SA;
- «Aroma» SA;
- «Vitanta - Intravest» SA;
- «Viorica - Cosmetic» SA;
- «Carmez» SA;
- «Casa Mobilei» SA;
- «Giuvaier» SA;
- «Monttehsan» SA holding;
- «Agurdino»;
- «Alimentarmaș» SA;
- «CET-2» SA;
- ÎM «Topaz» SA;

- «Farmaco» SA;
- «Combinatul Poligrafic» SA.

În anul 2003 au fost create reprezentanțe în or. Cahul și Bălți, care întrunesc circa 30 întreprinderi.

Organele de conducere și structura:

- Conferința
- Consiliul Asociației
- Biroul Consiliului
- Direcția Executivă

Organul suprem de conducere a Asociației este Conferința. În perioada dintre Conferințe, organul colegial de conducere a Asociației este Consiliul Asociației. Organul de conducere permanent al Asociației este Biroul Consiliului Asociației. Organul executiv al conducerii ANPM este Direcția Executivă.

Activitatea: În sfera de activitate a ANPM se află problemele organizării unui dialog constructiv dintre societate și putere, consolidarea corelației lor cu legea. În acest scop Asociația a inițiat și a participat la elaborarea și aprobarea Legilor RM :

- “Privind regulamentele vamale”;
- “Privind protejarea producătorilor autohtoni”;
- “Privind introducerea aparatelor de casă și control cu memorie fiscală”;
- “Regulamentul privind petrecerea reviziei și controlului de Centrul de combatere a crimelor și corupției”;
- “Cu privire la concepția economico-financiară a reviziilor și controalelor în Republica Moldova”;
- Despre măsurile în vederea realizării Programului Guvernului RM “Renașterea economiei - renașterea țării” pentru anii 2001-2005;

Asociația participă la mese rotunde, dezbateri, înaintând propuneri de modificare și completare a bugetelor anuale privind dezvoltarea economică și socială a Moldovei. ANPM participă la măsurile din cadrul programelor CSI - ca fondator al Centrului de Afaceri pentru dezvoltarea economică a țărilor membre ale CSI. ANPM, în comun cu Centrul de Afaceri, elaborează și aplică Programul “Crearea sistemului de piețe angro (alimentare) în cadrul CSI”.

Afilieri naționale și internaționale: ANPM este membru al Uniunii Internaționale a Producătorilor (UIP). Asociația colaborează fructuos cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Confederația Sindicatelor Libere, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, cu Departamentul “Moldova Standard”, alte structuri și organizații guvernamentale.

CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ A PATRONATULUI DIN MOLDOVA (CNPM)

Chisinau, bd. Gr. Vieru 22/1

tel.: +373 22 22-23-01

tel/fax: +373 22 22-42-44

e-mail: cnpm@mdl.net, postolachivalentina@yahoo.com

Presedinte: Leonid Cerescu

Director Executiv: Valentina Postolachi

Misiunea și obiective: Obiectivele Confederației Naționale a Patronatului constau în:

- Susținerea, apărarea și promovarea intereselor comune economice, tehnice, juridice și acțiunile de cooperare ale patronatelor și patronilor, care sunt membri ai Confederației, acordarea sprijinului acestora la elaborarea strategiilor proprii sau de grup.
- Implicarea în respectarea legalității și eticii profesionale în activitatea economică și în relațiile dintre membrii săi, pentru combaterea fenomenelor de concurență neloială și a tendințelor de monopol, a înțelegerii și încrederii între parteneri.
- Promovarea solidarității patronale în scopul participării coerente a patronatelor la dezvoltarea economică a Republicii Moldova.
- Acțiunea pentru amplificarea și accelerarea procesului de privatizare.
- Participarea la dialogul social și contribuția la punerea în valoare a experienței, cunoștințelor și informațiilor acumulate, realizând dreptul de participare la elaborarea și/sau avizarea proiectelor de legi, actelor normative, programelor și politicilor de stat, care prezintă interes pentru membrii săi și care influențează asupra activității economice a patronilor.
- Colaborarea cu organele administrației publice de stat și alte organisme la stabilirea impozitelor, taxelor, tarifelor, prețurilor mărfurilor și serviciilor, altele.
- Conlucrează cu organele de specialitate din domeniul protecției sociale în vederea creării condițiilor pentru redistribuirea forței de muncă disponibilizată temporar.

Fondarea: CNPM a fost constituită pe data de 27 ianuarie 1996 .

Membrii: Numărul estimativ al întreprinderilor reprezentate de CNPM este de peste 2500 in care sunt angajați circa 220000 salariați.

- Uniunea Transportatorilor si Drumarilor
- Asociația Micului Business
- Federația Națională a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară
- Uniunea Producătorilor de Zahăr
- Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și Producătorilor de Materiale de Construcție

(FPCDPMC) «Condramat»

- Federația Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcție
- Asociația Patronală a Drumarilor din Republica Moldova
- Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri «Timpul»
- Asociația Investitorilor Străini
- Asociația Națională a Producătorilor din Republica Moldova
- Asociația Patronală a Serviciilor Publice din Republica Moldova
- Asociația Patronală din domeniul Comunicațiilor «Comunicații Poștale»
- Patronatul Aviației Civile din Republica Moldova
- Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova
- AP Camera de Comerț Americană din Moldova»
- Societatea pe Acțiuni «Monolit» din Chișinău
- Întreprinderea de Stat «Calea Ferată din Moldova»
- Întreprinderea de Stat «Aeroportul Internațional Chișinău»
- Societatea pe Acțiuni «Moldovahidromaș»
- Societatea pe Acțiuni «Carmez»
- Grupul Industrial - Financiar «DAAC-HERMES»
- Societatea pe Acțiuni «Viorica - Cosmetic» din Chișinău
- S.C. «CREATOR-lu.Borș» SRL
- SA «MACON», Combinatul de materiale de construcție
- Întreprinderea de Stat «Combinatul Poligrafic din Chișinău»
- Societatea comercială; «INCONARM» SA
- Societatea pe Acțiuni «Cariera Cobusca»
- «TUTUN-CTC» S.A.

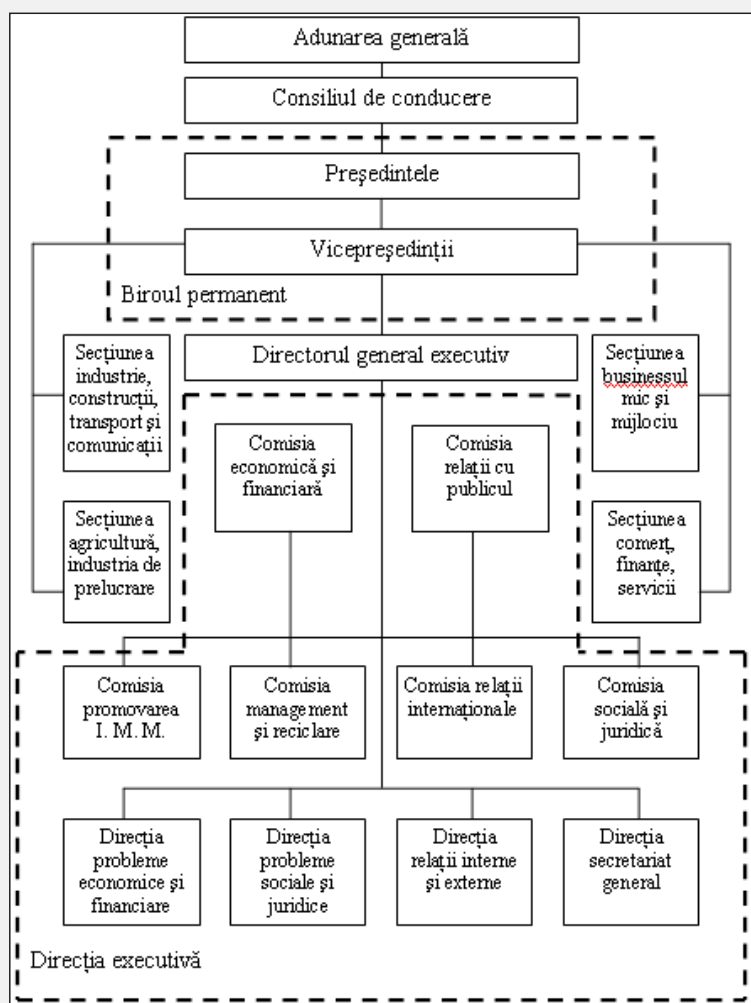
Organele de conducere și structura:

Organele de conducere ale CNPM sunt:

- Adunarea Generală
- Consiliul de conducere
- Biroul permanent
- Direcția Executivă
- Comisia de Cenzuri

Activitatea: În cadrul Confederației sunt create patru secțiuni, conduse fiecare de un vicepreședinte al Confederației, și anume:

- secțiunea agricultură și industria de prelucrare;
- secțiunea industrie, construcții, transporturi, și comunicații;
- secțiunea comerț, turism, finanțe, cooperatie și consum, cercetare, proiectare, învățământ, sănătate, cultură și alte servicii;
- secțiunea business-ului mic și mijlociu.

Afilieri naționale și internaționale:

1. Pe plan intern CNPM, prin reprezentanții săi, participă în cadrul:

- Comisiei republicane pentru consultări și negocieri colective. Din numărul total de 30 membri, 10 reprezintă CNPM.
- Consiliului de administrare a Casei Naționale de Asigurări Sociale;
- Consiliului de administrare a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;
- Consiliului de administrare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru;
- Consiliului național pentru Dezvoltare Durabilă și Reducere a Sărăciei;
- Consiliului Director al Fondului pentru susținerea și dezvoltarea micului business;
- Comisiei de Stat și grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător;
- Grupului de monitorizare a implementării strategiei naționale de combatere a corupției;
- Comitetului director pentru implementarea programului internațional ILO-MIGRANT;
- Comitetului național director pentru eliminarea muncii copiilor (Programul internațional ILO-IPEC) s.a;

2. Pe plan extern:

- De la data fondării sale CNPM participă regulat la Conferințele Internaționale a Muncii și Reuniunile Europene ale Organizației Internaționale a Muncii;
- Pactul de stabilitate pentru țările Europei de Sud-est.

CLUBUL REPUBLICAN AL OAMENILOR DE AFACERI «TIMPUL»

Chisinau, str.Bulgara 43,
MD-2001,
Tel/fax: (+373 22) 260201,
54-21-51; (+373 22) 260200
e-mail: club@timpul.org
Pagina-web: www.timpul.org

Presedinte: Igor Crapivca

Director executiv: Victor Țvircun

Noi nu putem opri timpul și nu ne stabilim un astfel de scop, însă noi putem merge într-un pas cu timpul, uneori chiar depășindu-l.

“Relațiile cu autoritățile trebuie să fie de așa natură, încât să putem trage de ață, astfel ca ghemul de probleme să se desfacă, dar nu să se strângă mai tare”
(Igor Crapivca)

Misiune și obiective: Misiunea Clubului “Timpul” este de a contribui la dezvoltarea și prosperarea business-ului civilizat în Republica Moldova pe calea consolidării comunității de afaceri în baza principiilor de parteneriat și responsabilitate socială. Obiectivul de bază al activității clubului este unificarea reprezentanților pioneri în domeniul business-ului mic, mijlociu și mare, acțiune orientată spre crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea mediului de afaceri pe teritoriul Republicii Moldova și apărarea membrilor clubului, pe baze de interese și valori comune și respect reciproc.

Clubul oamenilor de afaceri a fost creat pentru apărarea intereselor legale și ale proiectelor membrilor clubului în cadrul tuturor organelor și organizațiilor de stat, obștești și de comerț, acordarea de ajutor practic în domeniul dezvoltării relațiilor de afaceri, acordarea de ajutor reciproc în pregătirea spre realizare a proiectelor investiționale, soluționarea problemelor socio-economice.

Fondarea: Activitatea oficială a Clubului a început la 4 mai 1996, când a fost înregistrat la Ministerul Justiției a Republicii Moldova, neformal activând din martie 1994.

Membrii: Membri ai Clubului pot deveni patronii și conducătorii structurilor economice indiferent de forma proprietății și statutul organizatorico-juridic numai cu recomandarea unuia din membrii Clubului cu acordul preventiv al majorității și care acceptă principiile generale ale Statutului, acordă ajutor material, organizațional, intelectual sau oarecare alt tip de ajutor Clubului și participă la activitatea Clubului în baza Codului de onoare.

Membrul Clubului poate deține statutul:

- Membrul Clubului;
- Membrul de Onoare a Clubului;

Membrul Clubului poate înainta pentru discuție orice propunere, asupra căreia Clubul poate primi decizia definitivă. Deciziile Clubului, primite în limitele competenței sale, sunt obligatorii pentru realizare de către toți membrii Clubului. Membrii Clubului dispun de cartele electronice corespunzătoare și se folosesc de facilități speciale. La momentul actual cea mai activă este secția centrală din mun. Chișinău a Clubului, care are peste 30 de membri, în același timp se dezvoltă și secțiile (filialele) Clubului din raioanele republicii.

Organele de conducere și structura:

- Adunarea Generală a Membrilor;
- Președintele Clubului
- Vicepreședintele Clubului
- Consiliul Clubului
- Direcția Executivă
- Comisia de Cenzuri

Organul superior de conducere a Clubului este Adunarea Generală a membrilor Clubului. Adunarea alege Consiliul Clubului în componența și numărul stabilit de Adunare (numărul actual a Consiliului este de 12 membri) și Președintele Clubului, care concomitent deține funcția de Președinte al Consiliului, pe durata unui mandat de trei ani. Consiliul Clubului formează Biroul, în număr de 5 persoane pentru soluționarea mai operativă a problemele de urgență, neamânabile, cu dreptul de a semna documente în numele Consiliului Clubului.

Comisia de Cenzori este aleasă de Adunare pentru un mandat de cinci ani. Activitățile structurilor teritoriale (departamentelor) sunt organizate și gestionate de către Președintele (bord), ales de Adunarea Generală proprie pentru un mandat de trei ani. Pentru asigurarea unei activități continue și eficiente, desfășurarea a activităților de birou, înregistrare, păstrare, etc. pot fi angajați funcționari ai Aparatului.

Activitatea: Sarcinile de bază ale Clubului sunt – crearea de condiții pentru dialogul non-formal, organizarea de întâlniri, discuții, seminare la nivel înalt cu reprezentanții puterii legislative și executive, parteneri de afaceri, reprezentanți mass-media, cointeresați în prosperarea Republicii Moldova. La ședințele Clubului se pun în dezbatere proiecte de legi și hotărâri de Guvern, în urma cărora se elaborează propuneri concrete pentru perfecționarea acestora; se discută condițiile create pentru dezvoltarea mediului de afaceri și direcțiile prioritare a business-ului din Republică, etc.

Afilieri naționale și internaționale: Clubul a devenit membru al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova în iunie 2002 și membru al Senatului Academic Internațional în aprilie 2003. În august 2008, Clubul a devenit membru al Rețelei Pactului global Moldova. Conlucrează cu ONG-uri din Moldova și din țările EU, este parte la mai multe acorduri de colaborare în domeniul bancar, telecomunicații, asigurări și aprovizionarea cu combustibil. Clubul este fondator al OII „Chișinău-Zelena Gura”, al centrului de afaceri „CTI Moldova”, centrul comercial „TimCOM” SRL.

FEDERAȚIA NAȚIONALĂ A AGRICULTORILOR DIN MOLDOVA “AGROINFORM”

Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare 123
Tel.: /373 22/ 23 56 98, 235697,
Fax 23-78-30,
e-mail: abondari@agroinform.md
Pagina-web: www.agravista.md
Președinte: Aurelia Bondari

Misiunea și obiectivele: AGROinform este o rețea de organizații obștești regionale, orientate spre dezvoltarea economică a localităților rurale prin oferirea asistenței complexe în dezvoltarea afacerilor, marketing, aplicarea tehnologiilor avansate, precum și reprezentarea intereselor membrilor săi, producători și antreprenori rurali, în relațiile cu autoritățile statului de toate nivelele și alte organizații relevante, elaborarea și promovarea unor politici favorabile dezvoltării mediului rural.

Fondarea: AGROinform a fost fondată în anul 1998, pe data de 18 decembrie.

Membri: Federația include 20 organizații regionale membre.

Activitatea: Federația Națională a Agricultorilor din Moldova “AGROinform” dispune de o vastă experiență în domeniul creării și asistenței cooperativelor de întreprinzător. Până în prezent, cu suportul AGROinform au fost create și dezvoltate în Republica Moldova 30 de cooperative: 15 cooperative de marketing și 15 de întreprinzător, care întrunesc peste 1000 de membri.

Printre sarcinile de bază ale Federației se enumeră:

- Asigurarea fluxului permanent de informații în cadrul, cu promovarea istoriilor de succes;
- Dezvoltarea continuă a competențelor profesionale ale angajaților și ale membrilor Consiliului de administrare prin organizarea de instruiți, turnee de studiu, consultanță individuală;
- Asistență la elaborarea strategiilor de activitate ale Organizațiilor Regionale AGROinform;
- Monitorizarea activităților Organizațiilor Regionale și asistența în aplicarea celor mai eficiente practici de management;
- perfecționarea procedurilor interne și aplicarea normelor de etică profesională;
- Crearea și menținerea spiritului de echipă prin organizarea unor evenimente corporative.

Afilieri naționale și internaționale: AGROinform are următoarele afilieri naționale și internaționale:

- Coaliția pentru Dezvoltare Economică Rurală
- Rețeaua de extensiune rurală în Europa (RENE)
- Global Food Chain Partnerships
- Rețeaua informală a organizațiilor neguvernamentale din cadrul Politicii Europene de Vecinătate
- KIC „Uniunea Europeană, Caucazul de Sud, Europa de Est și Regiunea de Sud Mediteraneană -

spre parteneriate egale”

- Uniunea Producătorilor de Zahăr (UPZ)

FEDERAȚIA NAȚIONALĂ A FERMIERILOR DIN MOLDOVA (FNFM)

Chisinau, str. G. Cosbuc 11,
MD-2004,
Tel./fax: (+373 22) 210188, 210189, 20 13 55
e-mail: fnfmoldova@gmail.com
Presedinte: Vasile Marzenco
Viepresedinte: Tudor Chiriac

Misiunea și obiectivele: Federația Națională a Fermierilor din Moldova, ca organizație de fermieri, este orientată spre dezvoltarea durabilă a zonei rurale și pentru sporirea veniturilor populației de la sate. Această misiune se realizează prin crearea unor structuri de organizare a fermierilor (organizații locale, grupuri de producători, cooperative) care să beneficieze de cunoștințe moderne prin asistență tehnică, consultanță, școlarizare, schimburi de experiență în țară și peste hotare.

Obiectivele Federației sunt:

- promovarea, reprezentarea și apărarea intereselor membrilor în raport cu instituțiile guvernamentale, neguvernamentale și internaționale;
- contribuirea la îmbunătățirea cadrului legal care reglementează activitatea economică rurală;
- elaborarea programelor specifice de promovare a agriculturii ecologice, turism rural, aspecte sociale și culturale;
- facilitarea asocierii producătorilor pe domenii de interese;
- dezvoltarea capacităților instituționale a organizației la toate nivelele;
- prestarea serviciilor de extensiune, marketing și dezvoltarea afacerilor;
- stimularea participării femeilor și tineretului în dezvoltarea economică rurală.

Fondarea: Federația Națională a Fermierilor din Moldova este organizație non-guvernamentală, non-profit, înființată în 8 decembrie 1995, în baza deciziei Adunării Generale în cadrul căreia au participat reprezentanții asociațiilor de fermieri, cooperativelor și gospodăriilor de fermieri din 29 de localități.

Membrii: Începând cu anul 1998 și până în prezent, s-au înființat și funcționează în R. Moldova 11 organizații regionale, 11 Centre de Informare și Consultanță (CIC), 26 Birouri Raionale de Informare și Consultanță, peste 700 de organizații locale în care sunt cuprinși peste 27 000 de fermieri, care își plătesc cotizația de membru al Federației.

Organele de conducere și structura: Structura Asociației cuprinde: organele centrale, organele regionale și organele locale. Organele centrale de conducere ale Asociației sunt:

- Adunarea generală
- Consiliul Administrativ
- Comisia de Control.

Activitatea: După doi ani de activitate, activând doar în baze de voluntariat în cadrul Consiliului Administrativ al Federației, s-a ajuns la concluzia că a venit momentul de a dezvolta organizația din punct de vedere instituțional. Începând cu anul 1998 au fost create structurile locale și regionale ale Federației, au fost deschise Centre de Informare și Consultanță (CIC).

În cadrul Federației a fost creat un departament de Marketing care are scopul informarea și instruirea producătorilor agricoli în luarea deciziilor de piață și aprovizionarea lor cu informații despre furnizorii de circulante.

FNFM implementează un program de Dezvoltare Economică Rurală precum și un șir de programe de asistență tehnică, participă la numeroase comisii și grupuri de lucru în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Economie și Comerțului, colaborează cu diverse structuri de stat, ONG-uri, atât din interiorul țării cât și din străinătate.

Afilieri naționale și internaționale: În anul 2004, FNFM a devenit membru a Federației Internaționale a Producătorilor Agricoli (FIPA).

FEDERAȚIA PATRONALĂ A CONSTRUCTORILOR, DRUMARILOR ȘI A PRODUCĂTORILOR DE MATERIALE DE CONSTRUCȚIE „CONDRUMAT”

Chișinău, str. Vasile Alecsandri 90/1
MD-2012
Tel. (022) 228254, 226178, 210998
e-mail: condrumat@gmail.com

Președinte: Pavel CABA

Vicepreședinte: Petru PRIPA

Director executiv: Lidia BARBUROȘ

Mediul de afaceri a făcut multe inițiative legislative. Noi avem nevoie de refacere a cadrului legal, nu fiindcă am vrea să ieșim din buchia legii. Noi vrem reguli de joc destul de clare între autorități și business. (Pavel Caba, președinte Condrumat)

Misiunea și obiectivele: Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor de Materiale de Construcție (FPCDPMC) „CONDRUMAT” este organizație patronală, profesională, ne-comercială, independentă, neguvernamentală și apolitică constituită prin liberul consimțământ al membrilor săi, care a obținut personalitate juridică în conformitate cu legislația în vigoare. Scopul prioritar al Federației este asistența membrilor în capacitatea lor de patroni prin acordarea de servicii și consultații, protecția drepturilor și reprezentarea intereselor membrilor săi în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele, precum și cu orice alte organizații neguvernamentale pe plan național și internațional, în conformitate cu prevederile legale.

Fondarea: Federația a fost înregistrată la 22 aprilie 2008.

Membrii: FPCDPMC include trei asociații patronale, o asociație profesională și membri neasociați:

- Asociația Patronală din Construcții - Montaj (APCM)
- Asociația Patronală a Producătorilor de Materiale de Construcție (APPMC)
- Asociația Patronală a Cadaștrilor (APC)
- Asociația profesională a Arhitecților din Republica Moldova (AARM)

Total din componența FPCDPMC fac parte mai mult de 65 întreprinderi, care acoperă aria: construcții-montaj; transportatori; producători și importatori al materialelor de construcții; proiectanți; asociații

ipotecare; investitori în domeniul construcții etc.

Activitatea: Din momentul constituirii și reorganizării sale Federația a fost implicată în activități ce țin de probleme, care afectează reforma în ramura construcțiilor, producerea materialelor de construcție, proiectări, importul și exportul materialelor de construcție, conformarea la noi standarde.

Pe parcurs au fost înaintate propuneri, care apoi au fost adoptate de către factorii de decizie cu privire la: construcția și comercializare spațiului locativ; structura cheltuielilor în construcție; controlul de stat al calității în construcții; licențierea unor genuri de activitate; mecanismele de rambursare a cheltuielilor suportate de beneficiari la extinderea rețelelor ingineresti de orice gen în afara limitei de proprietate a consumatorului.

Se află în proces de soluționare: modificarea mărimilor taxelor pentru autorizațiile de construire sau desființare; modificarea Regulamentului privind expertiza tehnică în construcții; modificarea reglementărilor cu privire la avize, coordonări, expertize, verificări, autorizații; privind casele de economii și împrumuturi investiționale; privind mecanismul de recrutare, formare structurală, elaborare a metodologiei de calcul a cheltuielilor suportate și rambursarea lor în situații de lichidare a consecințelor calamităților de orice gen. Un rol important îi revine FPCDPMC în cadrul dialogului social tripartit la nivel național, care intervine și în cazuri particulare, când patronilor le sunt lezate drepturile de exercitare legitimă a funcțiilor lor.

Afilieri naționale și internaționale: FPCDPMC este membru cu drepturi depline al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova din 28 aprilie 2005.

FEDERAȚIA PATRONATULUI DIN CONSTRUCȚIE ȘI PRODUCEREA MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Chișinău, str. Cosmonauților, 9 of. 444
MD-2005
tel: (022) 244309; 226873; fax: 220583,
e-mail: fpcpmc@gmail.com

Președinte: Gheorghe Calugăru

Vicepreședinte : Ion Răileanu

Misiunea și obiective: Scopurile principale ale Federației Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcție din Republica Moldova sânt:

- promovarea intereselor economice, tehnice, sociale și juridice ale agenților economici din domeniul construcțiilor și industriei materialelor de construcție;
- participarea la elaborarea și avizarea proiectelor de legi, documente normative, strategii și programe de stat, care prezintă interes și influențează asupra activităților din domeniu;
- participarea la negocierile colective și semnarea convențiilor colective de muncă și la soluționarea litigiilor de muncă la nivel național din domeniu;
- participarea în cadrul structurilor bi - și tripartite ale dialogului și parteneriatului social;
- punerea la dispoziția membrilor săi a informațiilor privind orientarea și tendințele pieței interne și externe, evoluția tehnologiilor din domeniul construcțiilor și industriei materialelor de construcție din țară și străinătate, evoluția cercetărilor științifice în domeniu și promovarea normelor și standardelor naționale și europene, practica managerială.

Fondarea: Federația Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcție (FPCPMC) a fost fondată în anul 1994.

Membri: În prezent din Federație fac parte:

- Asociația Patronală din Construcții - Montaj
- Asociația Patronatului din Construcții Private
- Asociația Întreprinderilor Mici din Construcții și Producerea Materialelor de Construcție
- Asociația Patronatului Întreprinderilor din Construcții și Producerea Materialelor de Liga Proiectanților din Republica Moldova - (preș. Arh. Gheorghe Visoțchi).

În total, cu membrii independenți, în cadrul FPCPMC activează 193 de firme de construcții cu un număr de circa 18600 salariați.

Activitatea: FPCPMC activează în baza unor programe coroborate cu Legea Patronatelor și Statutul

său, acumulând o experiență bogată în domeniul activității patronale. Sarcinile de bază ale Federației se concentrează în următoarele activități:

- alocarea în mod prioritar a terenurilor pentru construcția de locuințe firmelor de construcții pentru întărirea capacității lor;
- dezvoltarea tehnico-materială a societăților din construcții și industria materialelor de construcție (ținând cont de decapitalizarea lor, poate și revenirea în devizele de cheltuieli la cele 10% pentru dezvoltare);
- renegocierea cu sindicatele a salariului minim pentru prima categorie în construcții (de la 720 lei la 900 lei), având în vedere salariile reale care există pe piața construcțiilor și deficitul de forță de muncă care s-a creat actualmente în Republica Moldova;
- soluționarea problemelor ce apar în organizarea și desfășurarea licitațiilor publice în special neînțelegerea de către unele Ministere și organe de control a noțiunii de **preț contractual**;
- promovarea unui sistem de standarde și normative în domeniul construcțiilor aliniat la standardele și normativele europene;
- crearea unui climat investițional favorabil pentru atragerea investițiilor precum străine atât și locale;
- crearea pe lângă organele locale a **ghișeelor unice** pentru perfectarea documentelor premergătoare proiectării construcțiilor, obținerea condițiilor tehnice, documentelor de recepție a construcțiilor, și a altor documente.

Afilieri naționale și internaționale: Federația Patronatului din Construcții și Producerea Materialelor de Construcție este membru cu drepturi depline al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova.

UNIUNEA OENOLOGILOR DIN MOLDOVA (UOEM)

Chișinău, str. Kogălniceanu, 63, of. 56

MD-2009

tel- fax: (373-22) 244341, 241476

Președinte: Gheorghe Arpentin

Misiunea și obiectivele: Uniunea Oenologilor din Moldova (UOEM) este o organizație profesională neguvernamentală cu caracter nonprofit, apolitic, ce reunește persoanele care doresc să-și aducă contribuția la dezvoltarea ramurii viticole din Republica Moldova.

Scopurile UOEM sunt:

- Crearea unității oenologilor din Moldova.
- Reprezentarea și protejarea intereselor oenologilor.
- Apărarea independenței profesionale și a demnității oenologilor.
- Menținerea coeziunii, solidarității și spiritului de confraternitate în rândurile oenologilor.
- Perfecționarea calificării profesionale ale oenologilor.
- Integrarea oenologilor în activitățile ce țin de vinificație și viticultură.
- Contribuția la valorizarea viilor și vinului Moldovei.
- Propagarea culturii de consum a vinurilor.
- Colaborarea cu autoritățile și organizațiile care urmăresc scopuri similare.
- Garantarea principiilor etice profesionale

Fondarea: UOEM a fost fondată la 19 decembrie 1998. Statutul UOEM a fost adoptat în 1999 și ulterior modificat în 2000, 2002, 2003. Regulamentul Intern a fost adoptat în 2000 la Congresul 2 al UOEM, iar în anul 2001, la Congresul 3 al UOEM a fost adoptat Codul Deontologic.

Membrii: În prezent, UOEM număra circa 440 de membri și parteneri industriali din toate regiunile vitivinicole ale țării.

Organele de conducere și structura:

- Congresul
- Consiliul de conducere
- Biroul Permanent

La ședințele anuale ale Congresului sunt stabilite direcțiile generale ale activității Uniunii. Consiliul de conducere, constituit din 14 persoane este reales odată la 2 ani de către Congres și efectuează conducerea Uniunii între ședințele Congresului. Biroul Permanent este organul executiv al Uniunii, format din 5 membri.

Activitatea: În cadrul organizației funcționează comisii de lucru care tratează diferite probleme ale oenologiei moderne, iar legăturile între membri și difuzarea informației se efectuează prin intermediul buletinului informativ "Vit Info".

Pe lângă UOEM funcționează Centrul Informațional pentru Vinificatori și Viticultori (CIVV), care pune la dispoziția utilizatorilor cărți și reviste periodice specializate, informație legislativă, standarde, informație statistică, studii de piață și altele.

Alte activități desfășurate de UOEM sunt:

- Organizarea conferințelor internaționale
- Organizarea seminarelor de instruire pe probleme tehnice, economice legate de sectorul vitivinicol cu participarea experților în domeniu.
- Botezul Promoției "Oenologii Moldovei"
- Tutela Concursului Internațional de Vinuri de la Chișinău
- Organizarea Degustațiilor Tematice
- Module Inițierea și Perfecționarea la Degustația vinurilor
- Seminare și Conferințe Specializate
- Publicarea buletinului "Vit Info"
- Servicii informaționale și Consultanță (CIVV)
- Editarea Directoriului membrilor UOEM
- Implicarea membrilor UOEM în constituirea actelor legislative referitor la filiera vitivinicolă

Afilieri naționale și internaționale: Din 17 martie 2007, Uniunea Oenologilor din Moldova este membra al Uniunii Internaționale a Oenologilor.

UNIUNEA PRODUCĂTORILOR DE ZAHĂR (UPZ)

Misiunea și obiectivele: Uniunea Producătorilor de Zahăr este o organizație non-guvernamentală, a cărei obiective de bază sunt:

- contribuirea în măsură egală la dezvoltarea ramurii de producere a zahărului, precum și la creșterea calității producției;
- protejarea drepturilor și intereselor membrilor Uniunii;
- crearea diferitor forme de cooperare și integrare benevolă a participanților prin păstrarea independenței juridice și consolidarea încrederii reciproce, în speranța unui parteneriat de afaceri cu producătorii de sfeclă de zahăr și alți parteneri.

Fondarea: Uniunea Producătorilor de Zahăr este înregistrată la Camera de Înregistrări de Stat de pe lângă Ministerul Justiției la data de 22 aprilie 1998.

Membrii: În prezent, membrii UPZ sunt:

1. AO "Sudzucker Moldova"
 - Uzina de Zahăr din Drochia
 - Uzina de Zahăr din Fălești
 - Combinatul de Zahăr din Alexandrina
2. Sudzucker AG
3. Reprezentanții în Moldova a KWS din Germania
4. «Moldova Zahăr»
5. «Magt - Vest»
6. Uzina de Zahăr din Dondușeni
7. Uzina de Zahăr din Glodeni

Organele de conducere și structura: Organele de conducere a Uniunii sunt:

- Adunarea Generală a Acționarilor: organul principal de conducere
- Consiliul Uniunii. Organul colegial executiv al Consiliului cu următoarele funcții:

- Organizarea activității curente a Uniunii;
- Elaborarea bugetului Uniunii;
- Elaborarea și punerea în discuție a întrebărilor fundamentale la Adunarea Generală;
- Luarea deciziilor cu privire la aderarea la alte Uniuni, patronate, atât pe teritoriul țării, cât și în afara ei.

Activitatea: Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova apără drepturile și interesele întreprinderilor producătoare de zahăr, prin organele de conducere guvernamentală, asociații obștești, societăți economice internaționale și prin alte organizații. Ea vine cu inițiative și propuneri cu privire la dezvoltarea ramurii, politica fiscală și financiară de creditare, în scopul creării condițiilor prielnice pentru dezvoltarea acestui sector. Uniunea are misiunea de a asigura consolidarea, înțelegerea reciprocă și cooperarea între participanții producătorilor de zahăr.

Afilieri naționale și internaționale: Uniunea Producătorilor de Zahăr este membru al Confederației Naționale a Patronatelor din Moldova. Președintele Uniunii este membru al Consiliului Directorilor al CNPM.

Uniunea prezintă interesele Republicii Moldova la Organizația Internațională de Zahăr. De asemenea, Uniunea este membru al Uniunii Producătorilor de Zahăr a Rusiei.

UNIUNEA REPUBLICANĂ A ASOCIAȚIILOR PRODUCĂTORILOR AGRICOLI (UNIAGROPROTECT)

Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 16, Birourile 1305-1307, 1309-1311
Tel.: (+373 22) 210246, (+373 22) 210085, (+373 22) 228287
Fax: (+373 22) 210166
Pagina-web: www.uap.md
e-mail: aslusari@uap.md eganea@uap.md

Președinte de onoare: Valeriu Bulgari

Președinte: Alexandru Slusari

Misiunea și obiectivele: UAP este o organizație non-guvernamentală, non-profit, neafiliată politic, destinată să protejeze interesele fermierilor privați și să contribuie la creșterea bunăstării producătorilor agricoli din RM. Obiectivele de bază ale Uniunii sunt:

- Abordarea în instanțele de stat a problemelor cu care se confruntă producătorii agricoli și elaborarea în comun a soluțiilor favorabile activității fermierilor;
- Formarea unui sistem unic de marketing;
- Consolidarea eforturilor la negocierea prețurilor;
- Atragerea investițiilor și implementarea tehnologiilor noi în agricultură;
- Asigurarea susținerii informaționale și consultative a antreprenorilor rurali;
- Promovarea imaginii agro-businessului.

Fondarea: La începutul anului 2000, mișcarea inițiată de masele largi ale fermierilor privați a rezultat în crearea primelor Asociații ale Producătorilor Agricoli (APA): organizații neguvernamentale și nepolitice, destinate să protejeze interesele fermierilor. La începutul anului 2001, APA au fondat Uniunea Republicană a Asociațiilor Producătorilor Agricoli UniAgroProtect.

Membrii: UniAgroProtect reunește 17 membri: 15 membri ordinari – Asociații ale Producătorilor Agricoli (APA), care întrunesc 2238 întreprinderi agricole ce prelucrează terenuri cu suprafața de 800903 ha (50% din suprafața terenurilor agricole din RM) și 2 membri asociați, CAMIB și AgroCurier. Cele 15 APA membre ale UniAgroProtect au 24307 membri asociați (persoane fizice) și 19 întreprinderi afiliate.

Toți membrii asociațiilor regionale prelucrează mai mult de jumătate de milion de hectare de pământ agricol. Fermierii privați conlucrează la soluționarea problemelor cu care se confruntă. Preocupările comune sunt, bunăoară: cum să-și comercializeze recolta, care este esența normelor de impozitare și de tinere a evidenței contabile.

Organele de conducere și structura: Organul suprem de conducere a UniAgroProtect este Adunarea Generală, organul executiv este Consiliul.

În cadrul "UniAgroProtect" activează 5 departamente:

- Departamentul Administrație
- Departamentul Elaborare Proiecte, Implementare și Raportare
- Departamentul Colaborare Externă și Atragerea Investiției
- Departamentul Dezvoltarea APA regionale și Comunicare
- Departamentul Legislație și Politici Agrare

Activitatea: Cu suportul financiar și tehnic acordat de Programul de Asistență pentru Fermierii Privati (finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, compania East-West Management Institute și Fundația Soros-Moldova), precum și cu asistență consultativă a Uniunii, Asociațiile Producătorilor Agricoli acordă asistență consultativă și tehnică antreprenorilor rurali în următoarele domenii:

- planificarea afacerilor;
- evidența contabilă;
- studierea piețelor de desfacere;
- identificarea partenerilor de afaceri potențiali;
- promovarea exportului producției agricole;
- contractarea resurselor și producției agricole;
- obținerea creditelor;
- soluționarea litigiilor, inclusiv prin procedura de arbitraj;
- crearea și consolidarea cooperativelor de întreprinzător;
- implementarea tehnologiilor avansate în producerea agricolă;
- promovarea imaginii pozitive a antreprenorilor rurali;
- publicitatea afacerilor.

Uniunea, prin intermediul Asociațiilor, acordă asistență în crearea și consolidarea cooperativelor de întreprinzător, precum și implementarea tehnologiilor avansate.

UNIUNEA TRANSPORTATORILOR ȘI DRUMARILOR (UTD)

Chișinău, str. Vlad Țepeș 3
MD-2028,
Tel.: (+373 22) 244581, 244603
Fax: (+373 22) 735363
e-mail: utd_chisinau@mail.ru

Director executiv: Eugen Dațco

Copreședinte-coordonator: Vladimir FLOREA

Transportatorii sunt unii din principalii exportatori și o susținere din partea autorităților ar însemna un suport puternic pentru promovarea noastră pe piața altor țări. (Eugen Dațco, director executiv UTD)

Misiunea și obiectivele: Uniunea Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova (UTD) este o asocierie benevolă a întreprinderilor și organizațiilor ce activează în ramura transporturilor și gospodăriei drumurilor din republică.

Obiectivele principale ale UTD sunt:

- reprezentarea și apărarea la nivel național, de ramură și teritorial al drepturilor și intereselor membrilor;
- promovarea intereselor membrilor în relațiile de colaborare cu organizațiile similare din țară și străinătate;
- contribuirea la dezvoltarea continuă a infrastructurii transporturilor în Republica Moldova.

Fondarea: Uniunea a fost constituită la 8 iunie 1995 și înregistrată la Ministerul Justiției al Republica Moldova pe data 14 iunie 1995.

Membri: Membri a UTD sunt circa 400 întreprinderi din ramura transporturilor și gospodăriei drumurilor din republică. Din componența Uniunii Transportatorilor și Drumarilor fac parte Asociația Transportatorilor Auto de Călători din Moldova și Asociația Patronală de Aeronautică din Moldova.

Organele de conducere și structura:

- Congresul
- Cărmuirea
- Direcția Executivă

Congresul este organul suprem al Uniunii și se convoacă cel puțin o dată pe an. Cărmuirea reprezintă organul de conducere curentă și este constituită din 28 membri, iar activitatea sa este asigurată de 5 copreședinți. Direcția executivă a Uniunii asigură executarea hotărârilor Cărmuirii și activitatea operativ-curentă.

Activitatea: Principalele direcții de activitate ale UTD sunt:

- reprezentarea și apărarea la nivel național, de ramură și teritorial al drepturilor și intereselor membrilor;
- promovarea intereselor membrilor în relațiile de colaborare cu organizațiile similare din țară și străinătate;
- participarea prin intermediul Confederației Naționale a Patronatului din Moldova la dialogul social;
- conlucrarea cu organele administrației publice centrale în creșterea eficienței activității ramurii transporturilor și gospodăriei drumurilor;
- participarea la conferințele și forurile internaționale din domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor;
- contribuirea la dezvoltarea continuă a infrastructurii transporturilor în Republica Moldova.

În activitatea sa UTD acordă membrilor săi și servicii suplimentare legate de:

- consulting juridic și financiar, de perfecționare a cadrelor în domeniul transporturilor internaționale;
- organizarea expozițiilor și simpozioanelor din domeniul transporturilor;
- informarea referitor la modificările parvenite în actele normative și legislative, la acțiunile și inițiativele întreprinse de Uniunea Transportatorilor și Drumarilor.

Afilieri naționale și internaționale: UTD este membră a Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova.

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Camera de Comerț și Industrie din Republica Moldova este o organizație nonguvernamentală, autonomă și independentă, care reprezintă interesele în ansamblu ale întreprinzătorilor din Republica Moldova. Camera este persoană juridică de drept public și în această calitate beneficiază de susținerea statului”.

Începând cu 1991 Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova devine independentă.

Obiectivul major al CCI a RM este crearea unui mediu și a unei comunități de afaceri în societate și reprezentarea interesele membrilor săi în sistemul relațiilor economice externe ale Republicii Moldova, în relațiile membrilor cu autoritățile guvernamentale și cu cercurile străine de afaceri.

Obiectivele principale ale Camerei sunt:

- Promovarea comerțului și industriei pe plan intern și extern și sprijinirea agenților economici din Republica Moldova în relațiile lor cu autoritățile administrației publice din țară și cu organizațiile specializate din străinătate.
- Acordarea asistenței în dezvoltarea diferitor genuri de activitate de întreprinzător, ținându-se cont de interesele tuturor agenților economici, sferelor economiei naționale și teritoriilor concrete ale țării.
- Participarea la elaborarea actelor normative care abordează interesele întreprinzătorilor sau care sunt orientate spre înlăturarea barierelor și restricțiilor în funcționarea economiei de piață, ce nu sunt determinate de normele dreptului public.
- Contribuirea la stabilirea relațiilor dintre subiecții activității de întreprinzător și la organizarea cooperării acestora cu organele de stat.
- Organizarea învățământului profesional și ridicării calificării de întreprinzător a membrilor săi.
- Asigurarea întreprinzătorilor cu informații și acordarea de consultanță.
- Contribuirea la dezvoltarea activității economice externe și exportului de mărfuri, lucrări și servicii.
- Stabilirea normelor etice, orientate spre garantarea siguranței tranzacțiilor și probității comportării membrilor săi pe piață, excluderea concurenței și parteneriatului neloial în afaceri.
- Formarea imaginii pozitive a Republicii Moldova pe arena internațională.
- Alte obiective ce nu contravin legislației în vigoare.

Filialele Camerei de Comerț și Industrie din Republica Moldova sunt:

- Bălți
- Cahul
- Edineț
- Găgăuzia
- Hâncești

- Orhei
- Râbnîța
- Soroca
- Tighina
- Ungheni

Camera de Comerț și Industrie din Republica Moldova colaborează cu 32 Camere de Comerț și Industrie regionale, cu 10 reprezentanțe ale instituțiilor și fundațiilor internaționale:

- SES (serviciul economiei germane, Germania)
- OWZ Bayern (Germania)
- GTZ (Germania)
- NMCP (serviciul economiei olandeze)
- WIFI Austria
- Proiect de parteneriat Moldo-German în domeniul Businessului
- Proiectul USAID | BIZPRO – Moldova

Funcțiile CCI a RM:

- Efectuează analize, oferă informații și acordă consultanțe organelor publice cu privire la elaborarea și adoptarea actelor normative ce țin de dezvoltarea economiei Republicii Moldova.
- Sprijină realizarea proiectelor de dezvoltare a economiei țării.
- Organizează și ține, în conformitate cu legislația în vigoare, registrul nestatal comercial al membrilor săi.
- Organizează întâlniri și stabilește contacte comerciale între agenții economici.
- Organizează și sprijină participarea agenților economici din țară la expozițiile și târgurile din străinătate, desfășoară expoziții și târguri specializate în țară.
- La cererea agenților economici din țară și din străinătate, prestează diverse servicii specifice, efectuează expertize.
- Colaborează cu camerele de comerț și industrie din străinătate și cu reprezentanțele acestora în Republica Moldova.
- Colaborează direct sau prin reprezentanțele sale create în străinătate, cu organizațiile și instituțiile străine, care au tangențe cu activitatea Camerei.
- Organizează misiuni economice ale oamenilor de afaceri în străinătate cu scopul extinderii și intensificării relațiilor economice cu alte țări.
- Contribuie la stabilirea de contacte și organizează negocieri între membrii săi și firmele sau organizațiile din străinătate în vederea încheierii de tranzacții comerciale.
- Organizează prin judecata arbitrală (arbitrajul) soluționarea litigiilor comerciale interne și internaționale.
- Oferă persoanelor interesate informații privind activitatea judecătii arbitrale din alte țări.
- Exerciță alte funcții, ținând cont de practica mondială a activităților camerelor de comerț și industrie și de prevederile acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Elaborarea Agendei
Naționale de Business în Republica Moldova
a fost facilitată de către
IDIS „Viitorul”, cu sprijinul
CIPE (Centre for International Private Entrepreneurship)